1251 (2021-2022) – Nr. 1
ingediend op 22 april 2022 (2021-2022)

Ontwerp van decreet

tot wijziging van diverse bepalingen
in de wet van 28 december 1967
betreffende de onbevaarbare waterlopen,
van het decreet van 5 april 1995
houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid
en van het decreet van 18 juli 2003
betreffende het integraal waterbeleid,
gecoördineerd op 15 juni 2018

Vlaams Parlement

verzendcode: LEE

INHOUD

Memorie van toelichting 3
Voorontwerp van decreet van 16 juli 2021 41
Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens 53
Gezamenlijk advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen 63
Voorontwerp van decreet van 17 december 2021 81
Advies van de Raad van State 93
Ontwerp van decreet 111

MEMORIE VAN TOELICHTING

Samenvatting

Wijziging van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen

In dit ontwerp van decreet worden in de wet Onbevaarbare Waterlopen de definities van bedding van de waterloop en talud verder verfijnd. De beroepsmogelijkheden uit de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen worden verbeterd. Tot slot wordt bij de delegatie aan de Vlaamse Regering om het onttrekken van water te reguleren, voorzien dat daarbij persoonsgegevens verwerkt kunnen worden met respect voor de privacyregelgeving.

Verbetering van het verbod op nieuwe bovengrondse constructies in oeverzones

Aan het verbod op nieuwe bovengrondse constructies in de oeverzone wordt een verbod op nieuwe reliëfwijzigingen toegevoegd. Zo wordt ruimte voor water gevrijwaard en wordt het onderhoud van waterlopen gemakkelijker gemaakt. Aan de lijst met uitzonderingen op dat verbod worden de handelingen toegevoegd die moeten gebeuren op basis van een beheerplan voor beschermd erfgoed.

Overstromingsgevoelige gebieden en informatieplicht

Voor een actualisering van de afbakening van overstromingsgevoelige gebieden en de daarmee samenhangende informatieplicht bij aankoop van gronden is een beperkte wijziging van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 (gecoördineerd decreet IWB) nodig. Aanleiding daarvoor is een evaluatie van de informatieplicht door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW), samen met de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat (hierna: het notariaat) en de immobiliënsector.

Uitvoering geven aan verordening (EU) 2020/741 over het hergebruik van water

Verder worden in het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en in het gecoördineerd decreet IWB de nodige bepalingen opgenomen om uitvoering te kunnen geven aan verordening (EU) 2020/741 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 2020 inzake minimumeisen voor hergebruik van water. Deze verordening vereist het uitwerken van een vergunningskader dat met dit wijzigingsdecreet ingeschoven wordt in het gecoördineerd decreet IWB. De kaderbepaling laat niet enkel toe de vermelde verordening uit te voeren, maar biedt tevens voldoende rechtsgrond om voor andere hergebruikstoepassingen buiten het beperkte kader van de verordening de nodige uitvoeringsbepalingen te nemen. De inzet van nieuwe waterbronnen en het hergebruik van afvalwater zijn maatregelen die deel uitmaken van de maatregelen uit het Actieplan Droogte en Wateroverlast om de gevolgen van waterschaarste en droogte aan te pakken.

Achteruitgang van de toestand van een waterlichaam en artikel 1.7.2.5.4 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018

Projecten, plannen en programma's mogen in de regel niet tot gevolg hebben dat de toestand van een waterlichaam achteruitgaat. Dit zogenaamde stilstandprincipe uit artikel 1.7.2.1.1, §4, van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 is gebaseerd op artikel 4 van de kaderrichtlijn Water. Op 1 juli 2015 velde het Hof van Justitie het zogenaamde Wezerarrest, een principearrest waarin vastgesteld wordt hoe de achteruitgang van de toestand van een oppervlaktewaterlichaam begrepen moet worden. Deze

interpretatie geeft sneller aanleiding tot het vaststellen van een achteruitgang dan wat tot nog toe als achteruitgang van de toestand werd begrepen. Die strengere invulling zal tot gevolg hebben dat vaker moet worden gebruikgemaakt van artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerd decreet IWB. Dit artikel laat toe dat nieuwe veranderingen in de fysische kenmerken van een waterlichaam door activiteiten van groot maatschappelijk belang, voor de bescherming tegen overstroming van vergunde of vergund geachte gebouwen en infrastructuur gelegen buiten afgebakende overstromingsgebieden en voor het bereiken van de overstromingsrisicobeheerdoelstellingen, onder voorwaarden toch mogen doorgaan ook al brengen ze een achteruitgang van de toestand van het waterlichaam met zich mee. In de bestaande regelgeving kan er slechts gebruikgemaakt worden van artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerd decreet IWB op het moment dat de Vlaamse Regering een stroomgebiedbeheerplan vaststelt, wat zesjaarlijks gebeurt. Het voorliggend ontwerp van decreet zorgt ervoor dat ook bij het beslissen over de vergunning voor een project of bij de goedkeuring van een plan of een programma dat een achteruitgang van de toestand van een waterlichaam kan veroorzaken, kan worden gebruikgemaakt van artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerd decreet IWB.

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Dit ontwerp van decreet bevat regelgeving die deel uitmaakt van het beleidsveld Leefmilieu en Waterbeleid.

De volgende beleidsmatige doelstellingen uit de beleidsnota Omgeving 2019-2024 liggen aan de oorsprong van dit ontwerp van decreet.

Strategische overkoepelende omgevingsdoelstelling SD 5 Vereenvoudiging van procedures.

Themaoverschrijdend instrumentarium omgeving: SD 1 Naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium; OD 1 Doelgerichte deelname aan het Internationaal en Europees beleid: we streven naar een tijdige, volledige en juiste omzetting en toepassing van Europese regels.

SD 3 Plannen maken en uitvoeren met engagementen voor gezond en duurzaam watersysteem:
- OD 1 Geïntegreerd en gebiedsgericht uitvoeren en opmaken van Stroomgebiedbeheerplannen en Maatregelenprogramma: verbeteren beschermingskader oeverzones wat constructies en reliëfwijzigingen betreft;
- OD 6 Actualiseren watertoetskaarten, naar aanleiding van een evaluatie van de informatieplicht over de ligging in overstromingsgevoelig gebied door de CIW samen met het notariaat en de immobiliënsector;
- OD 3 Uitvoeren van het Actieplan Droogte en Wateroverlast: het nakomen van de verplichting om een vergunningskader voor hergebruik van water op te stellen uit verordening (EU) 2020/741 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 2020 inzake minimumeisen voor hergebruik van water.

Blue Deal:
- Actiepunt 1.1 Naar een integrale water- en droogtetoets: aangezien niet enkel wateroverlast maar ook de strijd tegen droogte en extra verharding in toenemende mate van belang is, wordt de watertoets uitgebreid naar een bredere, integrale watertoets waarbij de vergunningverlenende overheid meer informatie krijgt om ook een betere afweging te doen naar verharding/ontharding en hemelwateropvang/-buffering;
- Actiepunt 2.2 Circulair watergebruik als regel, vooral binnen prioritaire sectoren;
- Actiepunt 1.12 Faciliterende regelgeving.

Verder worden een paar fouten verbeterd in de interne verwijzingen van het gecoördineerd decreet Integraal Waterbeleid.

B. Inhoud

Beleidsmaatregelen en doelstelling

1. Wijzigingen aan de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen

Met het eerste hoofdstuk worden de definities van bedding van de waterloop en van talud verder verfijnd. Ook wordt een vergissing rechtgezet in de formulering van de beroepsmogelijkheden in artikel 12 en 19 van de wet.

In dezelfde wet werd door het decreet van 26 april 2019 de mogelijkheid voorzien om een regeling uit te werken voor het onttrekken van water uit onbevaarbare waterlopen. Bij het uitwerken van deze regeling in een besluit van de Vlaamse Regering bleek het noodzakelijk om persoonsgegevens te kunnen verwerken. In het advies nr. 68.519/1 van 15 januari 2021 van de afdeling Wetgeving van de Raad van State werd aangedrongen op een decretale regeling voor deze verwerking van persoonsgegevens. De voorliggende tekst bevat deze regeling.

2. Verbetering van het verbod op nieuwe bovengrondse constructies in de oeverzones

In artikel 1.3.2.2, §1, 4°, worden de nodige wijzigingen doorgevoerd om naast constructies ook nieuwe reliëfwijzigingen in principe uit te sluiten omdat ze de waterhuishouding plaatselijk negatief wijzigen. Op dit principiële verbod voor nieuwe reliëfwijzigingen zijn dezelfde uitzonderingen van toepassing als het geval is voor constructies. Voor de omschrijving van reliëfwijziging wordt naar de definitie uit artikel 4.2.1, 4°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) verwezen.

3. Watertoets en informatieplicht

Tevens worden in dit ontwerp van decreet enkele artikelen uit het decreet betreffende het integraal waterbeleid (DIWB) aangepast die de watertoets regelen. Waar nu in artikel 1.3.1.1, §3, eerste lid, gecoördineerd decreet IWB voorzien is dat de vergunningverlenende overheid aan één instantie wateradvies kan vragen, wordt dit gewijzigd naar meer dan één. Over het al dan niet optreden van een schadelijk effect en de op te leggen voorwaarden moet men in de praktijk soms meerdere waterbeheerders consulteren: bijvoorbeeld ter hoogte van een monding van een waterloop of wanneer er zowel voor oppervlaktewater als voor grondwater moet geadviseerd worden. Dit wijzigt niets aan de praktijk aangezien voor een aantal dossiers reeds aan meerdere instanties om advies moet gevraagd worden.

De tweede wijziging heeft in het bijzonder betrekking op de informatieplicht bij ligging in overstromingsgevoelig gebied. Hierbij wordt een herziening uitgewerkt van de terminologie, waardoor in het gecoördineerd decreet de woorden "mogelijk of effectief overstromingsgevoelige gebieden" geschrapt dienen te worden. Daarnaast moet er met de invoering van deze wijziging ook steeds melding gemaakt worden als een vastgoed niet in overstromingsgevoelig gebied gelegen is. Nu is het wanneer dit niet vermeld wordt onduidelijk of dit vergeten is of dat het vastgoed daadwerkelijk niet in overstromingsgevoelig gebied ligt.

Uit de praktijk is gebleken dat men soms ingrepen uitvoert aan gebouwen en terreinen waardoor de overstromingsgevoeligheid verandert. Om daarmee rekening te houden bij het invullen van de informatieplicht wordt voorzien dat een erkend deskundige dit kan attesteren. Erkenning van de deskundige, gebruiksvoorwaar-

den van de erkenning en sancties bij het miskennen van de gebruiksvoorwaarden worden geregeld zoals voorzien in hoofdstuk 6 van titel V van het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM). De bedoeling is om de erkenning te verwerken in het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu (VLAREL).

Deze wijzigingen zijn het gevolg van een evaluatie van de informatieplicht door de CIW samen met het notariaat en de immobiliënsector.

4. Achteruitgang van de toestand van een waterlichaam en artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerd decreet IWB.

De reden voor de aanpassing van de regelgeving in het tweede hoofdstuk is het arrest van het Hof van Justitie van 1 juli 2015 in de zaak C-461/13, beter gekend als het Wezerarrest. In het beschikkend gedeelte van dit arrest wordt gesteld dat het begrip "achteruitgang van de toestand" van een oppervlaktewaterlichaam als vermeld in artikel 4, lid 1, a), i), van de kaderrichtlijn Water zo moet worden uitgelegd dat sprake is van achteruitgang zodra de toestand van ten minste één van de kwaliteitselementen, bedoeld in bijlage V bij die richtlijn, een klasse achteruitgaat, zelfs als die achteruitgang niet tot gevolg heeft dat het oppervlaktewaterlichaam in het algemeen wordt ingedeeld in een lagere klasse. Indien het betreffende kwaliteitselement, bedoeld in deze bijlage, zich reeds in de laagste klasse bevindt, vormt iedere achteruitgang van dat element evenwel een "achteruitgang van de toestand" van een oppervlaktewaterlichaam in de zin van artikel 4, lid 1, a), i). Tot voor dit arrest werd ervan uitgegaan dat een achteruitgang in de toestand neerkwam op het indelen van een waterlichaam in een lagere klasse.

In bepaalde gevallen mogen projecten die een achteruitgang in de toestand veroorzaken toch uitgevoerd worden of mogen dergelijke plannen en programma's toch goedgekeurd worden. In artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerd decreet IWB is voorzien dat in bepaalde gevallen een achteruitgang van de toestand van een waterlichaam toch veroorloofd is. Bijvoorbeeld grote infrastructuurprojecten aan waterwegen of havens die door hun weerslag op de fysische kenmerken van een oppervlaktewaterlichaam voor een achteruitgang van de toestand zorgen, kunnen voor de toepassing van dit artikel in aanmerking komen. Momenteel kan dit artikel enkel ingezet worden naar aanleiding van de goedkeuring van een stroomgebiedbeheerplan om de zes jaar. Dat is niet erg praktisch. Met dit ontwerp van decreet wordt de inzetbaarheid van artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerd decreet IWB verruimd. De CIW schat in dat het over twee tot drie dossiers per jaar zal gaan.

De CIW bestudeerde de gevolgen van het vermelde arrest. Daarbij werden alle waterbeheerders betrokken, alsook het Departement Omgeving. Op 20 juni 2018 keurde de CIW een voorstel tot aanpassing van de regelgeving goed om de werking van artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerd decreet IWB te verbeteren (zie CIW 70/20.06.2018/pt. 6.1.4). Uiteindelijk werd tot de tekst gekomen, zoals opgenomen in het voorliggende ontwerp van decreet.

5. Hergebruik van water

Op 25 mei 2020 werd de verordening (EU) 2020/741 inzake minimumeisen voor hergebruik van water van kracht. Deze verordening legt dwingende regels op voor de irrigatie met gezuiverd RWZI-effluent voor wat betreft landbouwtoepassingen (RWZI: rioolwaterzuiveringsinstallatie). De lidstaten moeten deze verordening uiterlijk op 26 juni 2023 toepassen. Voor de uitvoering van die verordening moet door elke lidstaat een vergunningskader uitgewerkt worden voor de hergebruikstoepassing in het toepassingsgebied van de verordening.

Het ontwerp van decreet schuift in titel II. Beheer van de waterketen van het gecoördineerd decreet IWB een kaderbepaling in die op korte termijn het hergebruik van gezuiverd stedelijk afvalwater voor landbouwirrigatie reguleert. Het uitwerken van een kaderbepaling in het decreet waarna verdere uitvoeringsbepalingen noodzakelijk zijn, is een bewuste keuze. Het reguleren van zowel productie, levering en het gebruik van wat doorgaans tweedecircuitwater heet (artikel 2.1.2, 28°, gecoördineerd decreet IWB) zal gebeuren in verschillende fases. De uitvoering van de verordening is daarbij de eerste fase, gezien de concrete deadline die de verordening oplegt en het reeds sterk uitgewerkte kader in de verordening dat rechtstreekse toepassing vindt.

De ruime formulering van de kaderbepaling, met duidelijke afbakening van de delegaties die voorzien worden aan de Vlaamse Regering, moet toelaten om ook andere gebruikstoepassingen dan die voorzien in de vermelde verordening te reguleren in volgende fases. Hergebruik van (afval)water maakt deel uit van de maatregelen uit het Actieplan Droogteplan en Wateroverlast en de Blue Deal om de gevolgen van waterschaarste en droogte aan te pakken. Daar komt heel wat bij kijken: kwaliteitseisen voor de concrete toepassing van het water, voorkomen dat het hergebruikte water bodem- en/of waterverontreiniging veroorzaakt, bescherming van de gezondheid van de gebruiker van dat water enzovoort. Gelet op onder andere de technische ontwikkelingen die nodig zijn om hergebruik van water goed te regelen, de betrokkenheid van diverse sectoren en de noodzaak van consultatie en inspraak, is gefaseerd werken nodig.

6. Overige wijzigingen

Tot slot worden in dit ontwerp van decreet ook twee foute interne verwijzingen aangepakt die het gevolg zijn van de coördinatie. In artikel 1.7.3.1, §2, eerste lid, van het gecoördineerd decreet IWB moet voor wat de overstromingsrisicobeoordeling betreft verwezen worden naar punt 6.2.1 van bijlage 1 bij het gecoördineerd decreet IWB. In artikel 2.1.2, 17°, van hetzelfde decreet wordt de verwijzing naar artikel 6 van het Drinkwaterdecreet vervangen door het correcte artikel in het gecoördineerd decreet IWB.

Impactanalyse

Dit decreet tot wijziging van de wet Onbevaarbare Waterlopen, het DABM en het gecoördineerd decreet IWB heeft geen maatschappelijke impact.

Dit decreet heeft evenmin een impact op de grondrechten en op het gelijkheidsbeginsel.

Wat de regeling voor artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerd decreet IWB betreft is er een beperkte budgettaire impact die binnen het bestaande budget kan opgevangen worden. De CIW krijgt er een adviesbevoegdheid bij, maar er wordt geschat dat het om twee tot drie dossiers per jaar zal gaan.

De rest van de voorgestelde wijzigingen heeft geen budgettaire impact.

Bij de regeling voor artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerd decreet IWB kunnen uitzonderlijk ook de lokale besturen en de provinciale besturen betrokken zijn als mogelijke vergunningverlenende overheid. Nu het om een erg beperkt aantal dossiers per jaar gaat, waarvan de meeste allicht Vlaamse projecten zullen zijn, moet besloten worden dat de bestuurlijke impact op die lokale besturen en de provinciale besturen verwaarloosbaar is.

Implementatie

1. Verbetering van het verbod op nieuwe bovengrondse constructies in de oeverzone

De handhaving van artikel 1.3.2.2 van het gecoördineerd decreet IWB gebeurt overeenkomstig het Milieuhandhavingsbesluit (besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid) en via het decreet van 25 april 2014 betreffende de handhaving van de omgevingsvergunning.

2. Watertoets en informatieplicht

De wijzigingen aan de artikelen over de watertoets en de informatieplicht zijn noodzakelijk voor de implementatie van de wijzigingen die volgens de gevoerde evaluatie van de informatieplicht en de daarmee samenhangende kaarten van overstromingsgevoelige gebieden nodig zijn. De volledige uitwerking zal dan ook onder de vorm van een ontwerp van besluit tot aanpassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 1.3.1.1 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

De bepaling die de informatieplicht aanpast zal pas in werking treden op een datum door de Vlaamse Regering bepaald, dit omdat de vernieuwde informatieplicht vasthangt aan nieuwe begrippen en nieuwe kaarten die worden opgenomen in het hierboven genoemde ontwerp van besluit tot aanpassing van het Watertoetsbesluit.

3. Achteruitgang van de toestand van een waterlichaam en artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerd decreet IWB

Om de uitgebreide toepassing van artikel 1.7.2.5.4. van het gecoördineerd decreet IWB mogelijk te maken, zullen een aantal besluiten van de Vlaamse Regering aangepast moeten worden.

In het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 1.3.1.1 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 (Watertoetsbesluit), moet de beoordeling van de toepasbaarheid van artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerd decreet IWB toegevoegd worden bij het verlenen van het wateradvies en bij het uitvoeren van de watertoets.

Verder moet de CIW toegevoegd worden aan de opsommingen van de instanties die advies verlenen in het kader van een plan-MER in het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017 betreffende het geïntegreerde planningsproces voor ruimtelijke uitvoeringsplannen, planmilieueffectrapportage, ruimtelijke veiligheidsrapportage en andere effectbeoordelingen, en in het besluit van de Vlaamse Regering van 12 oktober 2007 betreffende de milieueffectrapportage over plannen en programma's (MER: milieueffectrapport).

Bij de implementatie van dit alles worden de nodige overgangsmaatregelen genomen. De verruimde inzetbaarheid van artikel 1.7.2.4.5 van het gecoördineerd decreet IWB kan tot gevolg hebben dat het goedkeuringstraject van een vergunningsaanvraag doorkruist wordt. Daarom zal worden voorzien dat deze regeling

slecht toegepast kan worden op vergunningsaanvragen ingediend nadat de nieuwe regeling van kracht is geworden.

Ook het goedkeuringstraject van ruimtelijke uitvoeringsplannen kan door dit decreet doorkruist worden. Ook hier wordt in de uitvoeringsregelgeving voorzien dat de nieuwe regeling slechts van toepassing is op lopende goedkeuringstrajecten die zich nog in een pril stadium bevinden. Verwacht wordt dat plannen of programma's die voor de toepassing van artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerd decreet IWB in aanmerking komen, in hoofdzaak ruimtelijke plannen zullen zijn. Vandaar dat geen overgangsregeling voor andere planningsprocessen nodig zal zijn.

De artikelen in dit decreet die nodig zijn om het vernieuwde artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerd decreet IWB te laten functioneren, treden in werking op de datum bepaald door de Vlaamse Regering.

4. Hergebruik van water

De kaderbepaling die op korte termijn het hergebruik van gezuiverd stedelijk afvalwater voor landbouwirrigatie reguleert wordt gefaseerd verder uitgewerkt door besluiten van de Vlaamse Regering waarbij zowel productie, levering en het gebruik van tweedecircuitwater meegenomen worden. Daar wordt volop aan gewerkt.

C. Totstandkomingsprocedure

1. Algemeen

Voor de wijzigingen van de wet Onbevaarbare Waterlopen in hoofdstuk 2 is het relevant te verwijzen naar het advies nr 68.519/1 van 15 januari 2021 van de afdeling Wetgeving van de Raad van State bij het besluit van 7 mei 2021 over de noodzaak van een decretale verankering voor de verwerking van persoonsgegevens bij onttrekking van oppervlaktewater.

Omdat er een regeling voor de bescherming van persoonsgegevens wordt voorzien, is het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) gevraagd. Dit advies met nr. 2021/71 werd gegeven op 7 september 2021.

Het ontwerp is tot stand gekomen binnen de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid wat betreft de hervorming van de informatieplicht en de watertoetskaarten, en de wijziging van artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerd decreet IWB.

Voor de watertoets en de informatieplicht ging er een evaluatie van de regelgeving aan vooraf, uitgevoerd door de CIW samen met het notariaat en de immobiliënsector.

Via de CIW werden alle waterbeheerders betrokken, alsook het Departement Omgeving.

Over hoofdstuk 2 van deze tekst en de wijziging van artikel 1.7.2.5.4 van het gecoordineerd decreet IWB is het advies van de Inspectie van Financiën ingewonnen, een advies dat op 7 mei 2021 gegeven werd. Voor de rest van de tekst werd het ingewonnen advies van de Inspectie van Financiën op 15 februari 2021 ontvangen.

Op 16 september 2021 verleenden de strategische adviesraden de Minaraad, de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV) en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) een gezamenlijk advies.

Het advies nr.70.741/1 van de afdeling wetgeving van de Raad van State werd ontvangen op 31 januari 2022.

2. Bespreking van het advies nr. 2021/71 van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens van 7 september 2021

Aanbeveling 1

De VTC wijst erop dat de memorie van toelichting een extra doeleinde bepaalt voor het verwerken van geografische gegevens, namelijk de controle op de verplichte aangifte en de correctheid van de aangifte. De VTC beveelt aan om dit doeleinde, zo het de verwerking verantwoordt, ook op te nemen in het ontwerp van decreet.

Antwoord

De tekst van het ontwerp van decreet wordt in die zin aangepast.

Aanbeveling 2

De VTC wijst erop dat de decreetgever, de Vlaamse Regering en de verantwoordelijken voor de verwerking moeten nagaan of het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (artikel 35 van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG)) voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.

Antwoord

De voorziene verwerking van persoonsgegevens voldoet niet aan de voorwaarden waaronder een gegevensbeschermingseffectbeoordeling vereist is (artikel 35, lid 3, AVG). De effectbeoordeling is om die reden niet nodig. Deze verduidelijking wordt opgenomen in de memorie van toelichting.

Aanbeveling 3

De memorie van toelichting verduidelijkt dat het gaat om persoonsgegevens zoals naam en adresgegevens. De VTC beveelt aan om wat de identificatiegegevens betreft, deze preciezer aan te duiden in een uitvoeringsbesluit zodat het duidelijk is of unieke identificatoren zoals het rijksregisternummer worden verwerkt.

Antwoord

Het uitvoeringsbesluit bestaat al, dat is het besluit van de Vlaamse Regering van 7 mei 2021 tot uitvoering van diverse bepalingen uit de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, wat betreft het toezicht op de naleving van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen. Daarin is niet voorzien dat unieke identificatoren verwerkt worden. De te verwerken gegevens zijn de volgende:

1° identificatie vaan de aanvrager:
   a) naam van de natuurlijke persoon of van de rechtspersoon, die de melding indient of namens wie ze wordt ingediend;
   b) woonplaats en volledig adres van de aanvrager en in het voorkomend geval de maatschappelijke, administratieve en exploitatiezetel(s);
2° de technische gegevens van de onttrekkingswijze:
   a) een technische beschrijving van onttrekkingsinstallatie;
   b) een technische beschrijving van het debietmetingssysteem waarmee de onttrekking wordt uitgerust;

3° de locatie waar onttrokken zal worden;
4° de duur van de onttrekking die ten hoogste dertig dagen mag zijn;
5° het debiet en de hoeveelheid water die onttrokken zal worden;
6° de toepassing van het water.

Aanbeveling 4

Aangezien de geografische gegevens gebruikt worden om het voorraadbeheer over de jaren heen te organiseren en op te volgen, stelt de VTC zich de vraag of deze gegevens geanonimiseerd of gepseudonimiseerd kunnen worden voor deze doelstelling.

Antwoord

Voor deze doelstelling zal anonimisering worden voorzien.

Aanbeveling 5

De VTC merkt op dat volgens artikel 5, lid 1, d), AVG de persoonsgegevens juist moeten zijn en zo nodig geactualiseerd moeten worden. Het ontwerp van decreet bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan dat de verwerkingsverantwoordelijken hiertoe de nodige maatregelen nemen.

Antwoord

Het elektronische loket dat ingezet wordt voor deze informatieplicht, zoals geregeld in het hiervoor geciteerde besluit van de Vlaamse Regering van 7 mei 2021, maakt gebruik van registratie via ACM/IDM (zie: Voordelen Gebruikersbeheer | Vlaanderen Intern). Hierbij wordt ingelogd met een e-ID. Zo wordt verzekerd dat de persoonsgegevens altijd actueel zijn.

Aanbeveling 6

Artikel 12 van de AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in artikel 13 en 14 van de AVG bedoelde informatie en de in artikel 15 tot en met 22 en 34 van de AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt. De verwerkingsverantwoordelijken zullen de vermeldingen, als bedoeld in randnummer 34, moeten opnemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun gegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

Antwoord

Hiervoor werd reeds gezorgd. Deze informatie is te vinden op volgende website: https://www.wateronttrekking.be/Wateronttrekking/privacy.

De informatie is toegankelijk voor iedereen die het loket gebruikt. Voor gebruik van het loket is registratie vereist, waarbij naar deze informatie verwezen wordt.

3. Verwerking van het gezamenlijk advies van de Minaraad, de SERV en de SALV van 16 september 2021

3.1. Implementatie van de verordening met betrekking tot hergebruik van water

Aanbeveling 1

De raden vragen de aanpassing van de definities ingevoerd door artikel 14 van het ontwerp van decreet, nu deze ruimer zijn dan de scope van, of verschillen van de definities uit de Europese verordening inzake hergebruik van water. De definities voor "tweede circuitwater", "water bestemd voor menselijke aanwending" en "waterleverancier" worden in het ontwerp van decreet verruimd. Gevraagd wordt om na te gaan met de sectoren of deze definities niet te verregaand zijn. Verder wordt erop gewezen dat de definitie in artikel 7 van het ontwerp van decreet voor "water bestemd voor menselijk consumptie" dezelfde moet zijn als die uit artikel 2.1.2, 33°, van het gecoördineerd decreet IWB.

Antwoord

De wijzigingen aan de definities die via artikel 14 van het ontwerp van decreet worden ingevoerd, vormen het kader voor alle mogelijke toekomstige hergebruiktoepassingen van tweedecircuitwater. Een dergelijk hergebruik zal allicht toenemen en het is noodzakelijk om kwaliteitsbewaking mogelijk te maken als er een risico is voor de volksgezondheid of het milieu. Het decretaal verankeren van een ruimer kader moet toelaten om gefaseerd verder invulling te geven aan hergebruikregelingen via besluiten van de Vlaamse Regering.

De bezorgdheid van de raden voor een te ruime invulling van het mandaat voor de Vlaamse Regering kan worden onderschreven. Om die reden voorziet artikel 15 van het ontwerp van decreet in een expliciete afbakening en koppeling tussen de nadere regels die uitgewerkt moeten worden en de risico's voor volksgezondheid en milieu.

De kaderbepaling die ingevoerd wordt in het decreet is niet uitvoerbaar zonder verdere invulling in uitvoeringsbepalingen. De opmerking dat het kader zorgt voor verwarring en onnodige complexiteit, is dan ook voorbarig nu er nog geen uitvoeringsbepalingen zijn om alles te concretiseren.

De aanbeveling om de definities te beperken tot de loutere implementatie van de verordening 2020/741 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 2020 inzake minimumeisen voor hergebruik van water, wordt in het advies vooral onderbouwd door aan te geven dat bedrijven reeds voldoende kwaliteitsborging garanderen. Het kader dat door het decreet ingevoerd wordt, moet toelaten om ook eventuele risico's van andere dan industriële hergebruiktoepassingen te reguleren (bijvoorbeeld irrigatietoepassingen voor openbaar groen of sportterreinen).

Het verengen van het kader tot louter de verordening Hergebruik kan ook niet meegenomen worden, gelet op de wenselijkheid van het bewaken van een beleidslogica bij het hergebruiken van water. Zo zou het onlogisch en zelfs in strijd met het gelijkheidsbeginsel zijn om verschillende regels in te voeren voor irrigatie in land- en tuinbouw met RWZI-effluent versus irrigatie met bedrijfsafvalwater als het gaat om kwaliteit en risicobeheersing.

De vrees voor mogelijke implicaties op openbare dienstverplichtingen bij de uitbreiding van de definitie van waterleverancier is eveneens voorbarig. De huidige openbare dienstverplichtingen die opgelijst zijn in het gecoördineerd decreet IWB zijn expliciet toegewezen aan exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk die water leveren aan abonnees.

Als in de toekomst waterleveranciers van tweedecircuitwater actief worden op het vlak van productie en levering van tweedecircuitwater, kan het wenselijk zijn bepaalde diensten te garanderen. Weer is daarvoor verdere invulling nodig via uitvoeringsbepalingen.

Verder wordt er in het advies op gewezen dat er zowel in titel I als in titel II definities opgenomen zijn voor water bestemd voor menselijke consumptie. De definities zijn inderdaad niet identiek. Een aanpassing van titel I, artikel 1.1.3, 54°, via de toevoeging van een punt 4° in artikel 7 van het voorliggend decreet wordt voorzien, waarbij de definitie uit titel II wordt overgenomen. Het verschil tussen beide definities zit in het begrip "of andere huishoudelijke doeleinden" uit artikel 1.1.3, 54°, dat in artikel 2.1.2, 33°, vervangen is door "vaat of persoonlijke hygiëne". De voorkeur gaat uit naar de laatste bewoordingen omdat het zo mogelijk wordt om gebruik van tweede circuitwater toe te laten voor de wasmachine en het toilet. Dat lijkt uitgesloten als men de term "huishoudelijke doeleinden" blijft gebruiken in de definitie van water voor menselijke consumptie en dat staat haaks op de noodzaak om zuinig om te gaan met drinkwater.

Deze afwijking van de tekst van de Drinkwaterrichtlijn is toegelaten in artikel 3, punt 3, a):

"3° De lidstaten mogen van toepassing van deze richtlijn uitzonderen:

a) water dat uitsluitend bestemd is voor doeleinden waarvoor de kwaliteit van het water naar de overtuiging van de bevoegde autoriteiten direct noch indirect van invloed is op de gezondheid van de betrokken verbruikers;".

Aanbeveling 2

De raden dringen aan op een goede afstemming tussen de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) om een overlap in bevoegdheid te vermijden. Enkel het FAVV is bevoegd voor het aspect voedselveiligheid bij het hergebruik van gerecupereerd afvalwater in land- en tuinbouwirrigatie. Om de bescherming van de gebruiker van tweedecircuitwater te waarborgen wordt samengewerkt met het agentschap voor Zorg en Gezondheid. Daarbij moet ook aandacht zijn voor de gezondheid van personeel, in het bijzonder bij situaties waarbij aerosols vrijkomen, aangezien die de luchtwegen kunnen belasten. Daarvoor is dan weer de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (FOD WASO) bevoegd.

Antwoord

Het advies haalt correct aan dat de bevoegdheid voor voedselveiligheid expliciet wordt uitgesloten van de toepassing van het decreet Integraal Waterbeleid. Een overlap is dus in principe niet mogelijk. De noodzaak voor samenwerking wordt erkend en hieraan zal passend gevolg gegeven worden. Er werden hierover al gesprekken gevoerd tussen de VMM en het FAVV.

Aanbeveling 3

De raden vragen een verduidelijk van het begrip "gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid" in artikel 16 van dit ontwerp van decreet in het besluit van de Vlaamse Regering.

Antwoord

De aanbeveling zal meegenomen worden bij het uitwerken van uitvoeringsbepalingen. Voor het overige gaat het om courante gemeenrechtelijke begrippen die voldoende gekend zijn in het bedrijfsleven.

3.2. Aanpassingen aan de watertoets en de informatieplicht

Aanbeveling 4

Met betrekking tot artikel 10 van het ontwerp van decreet vragen de raden om de wijzigingen daarin te laten samengaan met het actualiseren van de achterliggende kaarten, de opzet van de attestering en het bijstellen van de regels inzake publiciteit. De raden vragen om dit artikel op te nemen in de lijst van artikelen die in werking treden door een besluit van de Vlaamse Regering.

Antwoord

De inwerkingtreding van dit artikel wordt gekoppeld aan het nieuwe uitvoeringsbesluit. Op die manier blijft de huidige informatieplicht van toepassing en ontstaan er geen grijze zones.

Aanbeveling 5

De raden vragen om het overleg met het notariaat, de Vlaamse Ombudsdienst en de vastgoedsector over de toepassing van de informatieplicht voort te zetten, met name over de eventuele aanpassingen inzake publiciteit.

Antwoord

Het overleg met de verschillende sectoren zal voortgezet worden. Dit is in het verleden altijd constructief verlopen bij de invoering en evaluatie van de informatieplicht.

Aanbeveling 6

De raden vragen om de attestering op te nemen in de woningpas zodat die ook in de toekomst vlot te consulteren zijn.

Antwoord

In het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten die verband houden met de watertoets en de informatieverplichting uit artikel 1.3.1.1 en 1.3.3.3.2 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 (besluit Watertoets) is voor overstromingsgevoelig vastgoed voorzien dat het overstromingsattest opgenomen wordt in de gebouwenpas. Het voorstel van besluit wordt binnenkort voorgelegd aan de Vlaamse Regering. De gebouwenpas wordt momenteel reeds opnieuw geprogrammeerd om de opname van deze attestering mogelijk te maken, evenals om de informatieplicht, eens gewijzigd, vlot te kunnen implementeren.

Aanbeveling 7

De raden menen dat omdat de bijgewerkte kaarten betekenisvol zullen verschillen van de huidige, dat kan leiden tot veel vragen. Ze wijzen erop dat voorafgaande en actieve inspanningen nodig zullen zijn om het vertrouwen in de accuraatheid van deze kaarten op te bouwen. Ze bevelen daarom aan om een goed uitgewerkte duiding op te zetten bij deze wijzigingen, gericht op zowel doelgroepen als het grote publiek.

De raden vragen een voorafgaand overleg waarin verdere duiding wordt gegeven bij de keuzes die gemaakt zijn aangaande:
– de afbakening van het "maatschappelijk aanvaardbaar restrisico" (vanaf welk risico worden actoren geïnformeerd?);

– de omgang met de onzekerheden aangaande de (snelheid en amplitude) van de effecten van klimaatverandering;
– de voorziene actualisaties.

Ze benadrukken daarbij dat het niet de doelstelling van zulk overleg kan zijn om de volledigheid of accuraatheid van de kaart te verminderen.

De raden vragen ten slotte om deze kaarten niet enkel te gebruiken voor het verbeteren van de preventie, maar ook om de protectie en paraatheid te verbeteren. Ze wijzen op het belang van de doorwerking in het ruimtelijk beleid, door het realiseren van de doelen van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV), de aanpak van de signaalgebieden en de handhaving van de watertoets. Geactualiseerde risicokaarten kunnen helpen om gericht maatregelen uit te voeren én om beter prioriteiten te stellen.

Antwoord

De noodzaak aan voldoende duiding bij de kaarten wordt onderschreven. Algemene informatie zal beschikbaar zijn via brochures en websites, zoals vandaag reeds het geval is voor de huidige kaarten. Daarnaast wordt ook ingezet op gerichte en duidelijke informatie naar de doelgroepen toe in de immobiliënsector. De evaluatie van de informatieplicht heeft in het verleden aangetoond dat dit het best gebeurt via de sectororganisaties. De nodige contacten zijn hiervoor al gelegd. Voor vergunningverlenende overheden worden toelichtingen voorzien tijdens de gebruikelijke atria van lokale overheden waar toelichtingen over regelgeving uit het beleidsdomein Omgeving worden gegeven.

De overstromingskansen vanaf wanneer een zone op kaart wordt aangeduid, zijn opgenomen in de presentatie die werd gegeven aan de adviesraden op 2 september 2021. Er is toen ook benadrukt dat voor de klimaatscenario's wordt gewerkt met een horizon 2050 aangezien de onzekerheid hierbij veel minder groot is dan met een horizon 2100. Verder zal er minimaal elke zes jaar een actualisatie zijn en zal indien nodig bekeken worden of voor bepaalde gebieden sneller tot actualisatie moet worden overgegaan indien er zeer ingrijpende werken zijn uitgevoerd. Er dient echter op gewezen te worden dat de attesteringen net in het leven worden geroepen om eventuele periodes te overbruggen tussen enerzijds de uitvoering van werken en anderzijds de actualisatie van de kaarten. Dit zal dus veel minder spelen dan in de huidige situatie waar deze mogelijkheden niet zijn voorzien.

Eens de kaarten zijn goedgekeurd spreekt het voor zich dat ook andere instrumenten hier maximaal verder op worden afgestemd. Binnen de CIW zijn reeds afspraken gemaakt rond adviesverlening inzake overstromingsgevoeligheid op basis van de fluviale overstromingskaarten en werden deze afgestemd op de advisering in de fluviale overstromingsgebieden. Daarnaast bekijken projectgroepen binnen de CIW momenteel onder andere op welke wijze onder meer het instrument van de watertoets bijkomend kan afgestemd worden op de uitdagingen die de nieuwe kaarten, klimaatverandering, en dergelijke scheppen. Eens de kaarten zijn goedgekeurd, zullen ze vanzelfsprekend de basis vormen voor heel wat andere beleidsinitiatieven die nu gekoppeld zijn aan de huidige watertoetskaarten.

Samen met de aanpassing van het besluit Watertoets worden ook in andere besluiten over ruimtelijke planning, advisering stedenbouwkundige handelingen enzovoort, de nodige aanpassingen gedaan om de nieuwe kaarten daarin te laten doorwerken.

3.3. Achteruitgang/ Wezerarrest

Aanbeveling 8

De beoordeling van wat "activiteiten van groot maatschappelijk belang" zijn, wordt in de ontworpen regeling overgelaten aan vergunningverlenende overheden. De raden wijzen op de nood aan verduidelijking van wat "activiteiten van groot maatschappelijk belang" zijn en op het mogelijke risico dat hieraan door de vergunningverlenende overheden een verschillende invulling gegeven zal worden, die verschilt zowel tussen de bevoegdheidsniveaus als tussen gemeenten en provincies onderling.

Antwoord

In de memorie van toelichting bij het initiële DIWB (*Parl.St.* Vl.Parl. 2002-03, nr. 1730/1, pagina 24) werd in relatie tot de toepassing van de watertoets (voormalig artikel 8) toegelicht wat moet worden verstaan onder "dwingende redenen van groot maatschappelijk belang". Deze formulering werd ook overgenomen in de definities van het uitvoeringsbesluit Watertoets (artikel 1, 6°) en in de handleiding voor initiatiefnemers, adviserende instanties en vergunningverleners voor toepassing van het Wezerarrest, zoals goedgekeurd door de CIW en beschikbaar op de website www.integraalwaterbeleid.be.

Zo vermeldt de memorie van toelichting het volgende: "Men mag redelijkerwijs aannemen dat de 'dwingende redenen van groot maatschappelijk belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard' betrekking hebben op situaties waarin de voorgenomen plannen of projecten aantoonbaar onontbeerlijk zijn in het kader van (i) maatregelen of beleidsopties die gericht zijn op de bescherming van voor het leven van de burger fundamentele waarden (gezondheid, veiligheid, milieu), en (ii) fundamentele beleidsmaatregelen voor de Staat en de samenleving, (iii)de uitvoering van economische of maatschappelijke activiteiten waardoor specifieke openbare dienstverplichtingen worden nagekomen. Zo kan de bevoorradingsproblematiek met betrekking tot openbare drinkwatervoorziening naar omstandigheden worden beschouwd als een dwingende reden van groot maatschappelijk belang dat prevaleert op de vaststelling dat de grondwaterwinning daartoe een schadelijk effect veroorzaakt omdat de grondwaterspiegel onder het gewenste niveau daalt. In ieder geval moet de overheid die over de vergunning of het plan of de programma beslist, aannemelijk maken dat de actie een dwingende reden van groot maatschappelijk belang dient die de toepassing van de afwijkingsregeling rechtvaardigt."

"Door telkens een vergelijking en afweging te maken van de situatie met of zonder uitvoering van het project kan het groot maatschappelijk belang van een project onderbouwd worden op het vlak van een van voorgaande, of andere punten. Deze vergelijking gebeurt zowel in de ruimte als in de tijd. Bij milieuvoordelen spelen ook andere milieuaspecten dan de effecten op water een rol (bijvoorbeeld reductie van luchtvervuiling of emissie van broeikasgassen).

De gegevens kunnen afkomstig zijn uit een MER (als het bijvoorbeeld gaat over effecten op milieu) of andere studies die zijn gebeurd in de aanloop van de uitwerking van een project (bijvoorbeeld de maatschappelijke kosten-batenanalyse)."[1]

[1] Handleiding voor het aanvragen, adviseren en verlenen van vergunningen in functie van de doelstellingen van de Europese kaderrichtlijn Water, p. 24, punt 8.1.1. (te vinden op: https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/publicaties/afbeeldingen/handleiding-aanvragen-adviseren-en-verlenen-van-vergunningen-ifv-doelstellingen-kaderrichtlijn-water).

Aanbeveling 9

De voorwaarde om te kunnen gebruikmaken van de uitzonderingsbepalingen zoals die voor activiteiten van groot maatschappelijk belang, is op EU-niveau vastgelegd in artikel 4.7 van de kaderrichtlijn Water. Een vergelijking van dit artikel met de decreettekst toont enkele verschillen. De bepaling in het decreet is inhoudelijk beperkter dan die van de richtlijn, en er ontbreekt een bepaling die garandeert dat er een afweging dient te gebeuren tussen de voordelen van het bereiken van de doelen en de voordelen van de voorgestelde fysieke wijziging. De raden vragen om het decreet in lijn te brengen met de richtlijn.

Antwoord

Wat de opmerking betreft dat artikel 1.7.2.5.4 in de huidige en toekomstige versie van het gecoördineerd decreet IWB afwijkt van de letterlijke bewoordingen van artikel 4.7 van de kaderrichtlijn Water, kan het volgende worden geantwoord.

De kaderrichtlijn Water gebruikt de term "activiteiten van groot maatschappelijk belang" niet, maar de term "duurzame activiteiten voor menselijke ontwikkeling". De term uit de kaderrichtlijn en de term gekozen in het decreet betekenen hetzelfde, al is er op Europees niveau nog steeds discussie over de juiste inhoud die moet worden gegeven aan "duurzame activiteiten van menselijke ontwikkeling".

Het klopt dat de zinsnede "de redenen voor die veranderingen of wijzigingen zijn van hoger openbaar belang en/of het nut van het bereiken van de in lid 1 vermelde doelstellingen voor milieu en samenleving als deze wordt overtroffen door het nut van de nieuwe veranderingen en wijzigingen voor de gezondheid van de mens, de handhaving van de veiligheid van de mens of duurzame ontwikkeling" uit artikel 4.7 van de kaderrichtlijn Water niet letterlijk is overgenomen. Dit wordt opgevangen door in het gecoördineerd decreet Integraal Waterbeleid te bepalen wat verstaan wordt onder activiteiten van groot maatschappelijk belang onder punt 1° van artikel 1.7.2.5.4, §1. Voor zover er nog onduidelijkheid zou bestaan, kan de hiervoor reeds geciteerde passage in de memorie van toelichting bij de eerste versie van het decreet extra duiding geven.

Verder werd de regeling uit artikel 4.7 van de kaderrichtlijn Water over het "niet voorkomen van achteruitgang van zeer goed naar een goede toestand" niet in Vlaamse regelgeving omgezet. Voor Vlaanderen zijn er geen waterlichamen die zich in een zeer goede toestand bevinden.

Enkel het stuk van artikel 4.7 van de kaderrichtlijn Water dat slaat op de toegestane afwijking "niet bereiken van de goede toestand of het niet voorkomen van achteruitgang" werd in artikel 1.7.2.5.4 omgezet.

3.4. Overige wijzigingen

Aanbeveling 10

De raden vragen om te verduidelijken vanaf waar de 5 meterzone geldt bij ingebuisde/overwelfde waterlopen en hoe de bedding van dergelijke waterlopen moet worden opgemeten.

Antwoord

Bij overwelfde waterlopen wordt een interpolatie gemaakt van de beekprofielen op- en afwaarts van de overwelving om het begin van de 5 meterzone te bepalen. Indien dit niet mogelijk is kan ook gebruikgemaakt worden van gegevens van de waterloop voor de overwelving of kan een realistisch geacht profiel uitgewerkt worden. Verder zijn kadastergegevens nuttig, alsook de informatie over de ligging

van de waterloop en de breedte ervan in de digitale atlas die vrij te consulteren zal zijn eenmaal deze is vastgelegd. Het is duidelijk dat het begin van de 5 meterzone minimaal begint aan de uiterste boorden van de overwelving.

Dit zal verduidelijkt worden in de memorie van toelichting.

Aanbeveling 11

De raden vragen om ook een verduidelijking toe te voegen aan de bestaande uitzondering op het verbod in de 5 meterzone "voor constructies en reliëfwijzigingen die verenigbaar zijn met de functie of de functies van de oeverzone".

Deze uitzondering laat immers te veel ruimte voor onwenselijke afwijkingen van het bouwverbod, afhankelijk van de interpretatie. De functie van een oeverzone is immers erg breed.

Concreet vragen de raden om toe te voegen: "constructies en reliëfwijzigingen die verenigbaar zijn met de functie of de functies van de oeverzone en het recht van doorgang van de waterbeheerder".

De raden vragen verder om te verduidelijken of de aanleg en heraanleg van een pad of oprit naar een gebouw wordt beschouwd als een constructie die verenigbaar is met de functie of de functies van de oeverzone.

Antwoord

De verenigbaarheid met de functie of functies van de oeverzone wordt geëvalueerd in het kader van de behandeling van de aanvraag tot omgevingsvergunning. Het zogenaamde Vrijstellingenbesluit is niet van toepassing op handelingen binnen de 5 meter brede strook, te rekenen vanaf de bovenste rand van het talud van ingedeelde onbevaarbare en bevaarbare waterlopen, alsook in de bedding van deze waterlopen, op handelingen binnen de erfdienstbaarheidszone langs grachten van algemeen belang en op handelingen binnen afgebakende oeverzones. Dit betekent dat er ook in het dan verplicht te vragen watertoetsadvies naar wordt gekeken.

Handelingen voor toegangen tot en opritten naar gebouwen zijn niet vrijgesteld van vergunningsplicht wanneer deze in een oeverzone gelegen zijn. De vrijstelling van vergunningsplicht geldt ook niet voor het overwelven of inbuizen van grachten in functie van de toegang naar het perceel. Of deze handelingen verenigbaar zijn met de functie van de oeverzone wordt bekeken in het goedkeuringstraject van de aanvraag en hangt af van de lokale omstandigheden. Wat de heraanleg van opritten en toegangen betreft is nu reeds voorzien dat onderhouds- en stabiliteitswerken kunnen aan constructies die in de oeverzone liggen van voor het tijdstip dat het verbod werd ingevoerd (24 november 2003).

De vraag om het recht van doorgang van de waterbeheerder toe te voegen aan de zinsnede "constructies en reliëfwijzigingen die verenigbaar zijn met de functie of de functies van de oeverzone" lijkt zinvol, omdat de erfdienstbaarheid van 5 meter die voorzien is om het onderhoud van onbevaarbare waterlopen of publieke grachten mogelijk te maken, nog vaak uit het oog wordt verloren.

Aanbeveling 12

De raden merken op inzake de verhoging van de boetes dat er zelfs na de aanpassing in de memorie van toelichting nog steeds aanzienlijke verschillen zijn tussen de bepalingen in het Waterwetboek en de regelgeving in titel XVI van het DABM. De raden vragen dat beide in overeenstemming worden gebracht.

Antwoord

De handhaving van de regeling rond water bestemd voor menselijke aanwending valt niet onder het toepassingsgebied van titel XVI van het DABM. Het betreft een regeling die minder past in de regeling 'bescherming leefmilieu' waarvoor titel XVI van het DABM bedoeld is.

Handhaving in het kader van de regelgeving over water bestemd voor menselijke aanwending is slechts uiterst zelden noodzakelijk, zodat nu niet de nood wordt ingezien om de door de raden gevraagde oefening te maken.

Aanbeveling 13

De definitie van talud wordt in het DIWB vervangen door een definitie die verschilt van de definitie in de wet Onbevaarbare Waterlopen. Tevens blijft ook de onduidelijkheid bestaan over waar een talud precies eindigt.

Antwoord

De definitie van talud in de wet Onbevaarbare Waterlopen wordt aangepast aan de definitie voor talud in het gecoördineerd decreet IWB dat gewijzigd wordt in artikel 7 van het ontwerp van decreet. Zij het dat in de wet Onbevaarbare Waterlopen enkel het talud van onbevaarbare waterlopen en grachten gedefinieerd wordt, want dat is het voorwerp van die wet.

De definitie wordt aangepast om ook geschikt te zijn voor waterlichamen waarvan de oevers links en rechts niet even hoog zijn.

Het talud loopt tot aan het begin van het omgevend maaiveld of de kruin van de berm. Op het terrein zijn beide afbakeningen duidelijk zichtbaar.

Aanbeveling 14

De raden merken op dat in artikel 3 verkeerdelijk wordt verwezen naar 'de wet van 28 december 1967 betreffende het integraal waterbeleid'.

Antwoord

De verwijzing is inderdaad niet correct. Er wordt verwezen naar de wet betreffende de onbevaarbare waterlopen. Het artikel wordt aangepast.

Aanbeveling 15

De raden merken op dat er in artikel 7, 2°, een woord ontbreekt.

Antwoord

De bemerking is correct. De zinsnede die wordt ingevoegd wordt nu: "een achteruitgang in de toestand van een waterlichaam".

Aanbeveling 16

De raden merken op dat de omschrijving voor reliëfwijziging in artikel 9 een definitie is die werd overgenomen uit artikel 4.2.1, 4°, van de VCRO van 15 mei 2009. In plaats van de definitie op te nemen op het einde van artikel 9 wordt aanbevolen om in punt 4° het volgende op te nemen: "aanmerkelijk reliëfwijzigingen als vermeld in artikel 4.2.1, 4°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009".

Antwoord

Deze wijziging wordt in de tekst van het ontwerp van decreet doorgevoerd.

Aanbeveling 17

De raden merken op dat de leesbaarheid van de definitie voor "schadelijk effect" complex is. Ook de definities voor "achteruitgang van de toestand van een oppervlaktewaterlichaam" en "achteruitgang van de chemische toestand van een grondwaterlichaam" zijn moeilijk leesbaar.

Antwoord

Om de definitie van schadelijk effect aan te vullen met een uitdrukkelijke verwijzing naar achteruitgang van de toestand, wordt een voorstel tot wijziging van artikel 1.1.3, §1, 18°, van het van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, voorgesteld in artikel 7 van dit ontwerp van decreet.

Dit is een loutere verduidelijking van de bestaande tekst. Het spreekt voor zich dat dergelijke achteruitgang ook met de huidige omschrijving van het begrip "schadelijk effect" op te vatten valt als een schadelijk effect. De opsomming van de effecten niet aanvullen met de achteruitgang van de toestand zou ten onrechte de indruk kunnen wekken dat een dergelijke achteruitgang niet als een schadelijk effect opgevat wordt.

De omschrijving van het begrip "schadelijk effect" is een langere opsomming van de effecten op het milieu die voortvloeien uit een verandering van de toestand van watersystemen of bestanddelen ervan die worden teweeggebracht door een menselijke activiteit. Dit om zo duidelijk mogelijk te zijn in de omschrijving van het begrip. Er worden in het werkveld geen moeilijkheden gerapporteerd in het toepassen van het begrip, waardoor het niet zinvol is om de structuur van de definitie te wijzigen.

De definities van achteruitgang van de chemische toestand van een oppervlaktewaterlichaam of een grondwaterlichaam zijn gebaseerd op het beschikkend gedeelte van arresten van het Hof van Justitie, respectievelijk van 1 juli 2015 in de zaak C-461/13, en van 28 mei 2020 in de zaak C-535/18. Deze vormen van achteruitgang anders formuleren brengt het risico met zich mee niet correct te zijn, wat uiteraard vermeden moet worden.

Aanbeveling 18

De raden merken op dat de nummering van het gewijzigde artikel 1.1.3, §2, DIWB in artikel 7 verschilt met de nummering waarnaar verwezen wordt in de memorie van toelichting bij de toelichting bij dat artikel.

Antwoord

De nummering in de memorie van toelichting wordt aangepast.

Aanbeveling 19

In artikel 5.2.2.1, §1, 3°, van het Waterwetboek, dat in artikel 16 van het ontwerp van decreet wordt gewijzigd, wordt verkeerdelijk verwezen naar artikel 2.31, §2, van dat wetboek.

Antwoord

De tekst wordt in die zin aangepast, er moet verwezen worden naar artikel 2.2.1, §5, van het Waterwetboek.

Aanbeveling 20

De raden bemerken dat de wijziging van de definities van "bedding" en "talud" een aanpassing van het gedeelte "nomenclatuur van de waterloop" in hoofdstuk 2 van het standaardbestek 250 vereisen.

Antwoord

Deze nomenclatuur zal bij een volgende wijziging van het standaardbestek 250 aangepast worden.

4. Verwerking van het advies nr.70.741/1 van de afdeling wetgeving van de Raad van State van 31 januari 2022.

4.1. Vormvereisten

Aanbeveling 1

De Raad stelt dat in zover de ontworpen regeling betrekking heeft op grondwaterlagen die zich over het grondgebied van meer dan één gewest uitstrekken, dient te worden voldaan aan de overlegverplichting, bedoeld in artikel 6, §2, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Antwoord

Artikel 6, §2, 3°, BWHI slaat volgens de voorbereidende werken en de rechtsleer enkel op grondwater (L. Lavrysen, 'Het leefmilieu en het waterbeleid' in B. Seutin en G. Van Haegendoren (eds.) De bevoegdheden van de gewesten, in Bibliotheek Grondwettelijk Recht, Brugge, die Keure, 2016, p. 43): enkel voor grondwater wordt gesproken over "(water)lagen". Het overleg waarvan sprake is slechts nuttig voor zover voorgenomen wijzigingen in de regelgeving daadwerkelijk een impact kunnen hebben op de grondwaterlagen die gewestgrensoverschrijdend zijn, zodat het artikel ook in die zin begrepen moet worden. Dit is niet het geval met de regelgeving die hier voorligt en betrekking heeft op grondwater. In artikel 7, punt 6°, wordt enkel de omschrijving van het begrip "achteruitgang van de chemische toestand van grondwaterlichamen" uit het dictum van het Hof van Justitie in de zaak C-535/18 van 28 mei 2020 wordt overgenomen. In artikel 11 van het voorontwerp van decreet, waarmee artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerd decreet Integraal Waterbeleid wordt aangepast, wordt louter de Europese regelgeving toegepast (artikel 4.7 kaderrichtlijn Water), ook hier is artikel 6, §2, 3°, BWHI niet van toepassing.

Aanbeveling 2

De Raad werpt op dat met betrekking tot de in het voorontwerp van decreet opgenomen regeling inzake de verwerking van persoonsgegevens niet noodzakelijk kan volstaan worden met het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens, maar dat erover tevens het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit zal moeten worden ingewonnen. Indien de adviesaanvrager van oordeel zou zijn dat het raadplegen van zowel de Gegevensbeschermingsautoriteit als de VTC problematisch zou kunnen zijn, staat het aan hem om een initiatief te nemen om in voorkomend geval een samenwerkingsakkoord te sluiten.

Antwoord

Met de visie van de Raad van State over de noodzaak om Gegevensbeschermingsautoriteit (de toezichthoudende autoriteit, bedoeld in de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit) te raadplegen bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel, of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking van persoonsgegevens, kan niet worden ingestemd.

Het consulteren van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens, opgericht bij artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, volstaat. De VTC is een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid en is als toezichthoudende autoriteit voor de verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 36, lid 4, van de AVG verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van de AVG door de instanties. Ingevolge artikel 51, lid 1, van de AVG kan immers elke lidstaat één of meer onafhankelijke overheidsinstanties, verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van deze verordening, oprichten. Sinds de bekendmaking van de aanstelling van de leden van de VTC door de Vlaamse Regering in het Belgisch Staatsblad d.d. 29 maart 2019, is de VTC ingevolge artikel 10/4, §1, van voornoemd decreet bevoegd om hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering adviezen te verstrekken omtrent elke aangelegenheid met betrekking tot de verwerkingen van persoonsgegevens.

Hierover verleende de VTC het advies nr. 2021/71 op 7 september 2021.

4.2. Onderzoek van de tekst

Aanbeveling 3

De Raad merkt op dat vermeld moet worden dat het ontwerp van decreet een gedeeltelijke omzetting vormt van richtlijn 2000/60/EG tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid' (kaderrichtlijn Water). Daarnaast wordt aanbevolen te vermelden dat ermee gedeeltelijk uitvoering wordt gegeven aan verordening (EU) 2020/741 van 25 mei 2020 van het Europees Parlement en de Raad inzake minimumeisen voor hergebruik van water.

Antwoord

Deze wijzigingen worden doorgevoerd.

Aanbeveling 4

De Raad merkt op dat de omschrijving van het begrip "bedding van een onbevaarbare waterloop" ook van toepassing is op de "grachten" in artikel 2 van het ontwerp van decreet.

Antwoord

Hieraan wordt gevolg gegeven door de bepaling onder artikel 2, 1°, van het ontwerp van decreet aan te passen.

Aanbeveling 5

In artikel 4, 2°, van het ontwerp van decreet dat artikel 19, derde lid, 4°, van de wet van 28 december 1967 wijzigt, kan het betrokken beroep worden ingesteld door "de personen, vermeld in artikel 12, §1, eerste lid".

De Raad werpt op dat het woord "personen" vervangen zou kunnen worden door het woord "aanvrager". Dergelijke vervanging zou voorkomen dat enkel personen die een machtiging hebben gekregen, beroep zouden kunnen instellen.

Aan de andere kant stelt de Raad vast dat in artikel 12, §1, eerste lid, van de wet van 28 december 1967, waarnaar wordt verwezen in de ontworpen bepaling, melding wordt gemaakt van "personen" en niet van de "aanvrager". Vraag is derhalve of niet tevens de verwijzing naar artikel 12, §1, eerste lid, van de wet, dient te worden aangepast in het ontworpen artikel 19, derde lid, 4°, van de wet, en of bijvoorbeeld niet het best melding gemaakt wordt van de "aanvrager van de machtiging bedoeld in artikel 12, §1, eerste lid", van de wet.

Antwoord

Aan deze voorstellen wordt gevolg gegeven door in artikel 4 van het voorliggend ontwerp van decreet de passage "de personen bedoeld in artikel 12, §1, eerste lid" te vervangen door de passage: "de aanvrager van de machtiging, vermeld in artikel 12, §1, eerste lid".

Aanbeveling 6

De Raad van State merkte op dat in de ontworpen omschrijving van de begrippen "achteruitgang van de toestand van een oppervlaktewaterlichaam" en "achteruitgang van de chemische toestand van een grondwaterlichaam" (respectievelijk artikel 7, 5° en 6°, van het voorontwerp van decreet), wordt gerefereerd aan richtlijnbepalingen en niet aan de internrechtelijke normen die de betrokken richtlijnbepalingen omzetten. Op deze vraag werd reeds een antwoord gegeven om de keuze voor deze verwijzingen te staven.

De Raad van State vraagt of het antwoord op deze bemerking wordt opgenomen in de memorie van toelichting bij de commentaar bij artikel 7 van het voorontwerp van decreet.

Antwoord

De verantwoording wordt opgenomen in de memorie van toelichting. Verder wordt bij de definitie voor achteruitgang in de chemische toestand van een grondwaterlichaam de verwijzing verbeterd: er moet naar artikel 3, lid 1, Grondwaterrichtlijn verwezen worden en niet naar de kaderrichtlijn Water.

Aanbeveling 7

De Raad van State bemerkt dat er voor de duidelijkheid in het ontworpen artikel 1.3.2.2, §1, 4°, van het gecoördineerde decreet betreffende het integraal waterbeleid (artikel 9 van dit ontwerp van decreet), de erin vervatte uitzonderingen op het betrokken verbod het best in een afzonderlijk lid worden opgenomen.

Daarnaast beveelt de Raad aan te verwijzen naar het "goedgekeurd" beheersplan voor onroerend erfgoed of erfgoedlandschappen, vermeld in artikel 8.1.1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, waarbij uiteraard melding moet worden gemaakt van de datum van het voornoemde besluit van de Vlaamse Regering, wat nu niet het geval is. De Raad doet een voorstel voor een aangepaste tekst.

Antwoord

Het tekstvoorstel van de Raad van State wordt overgenomen.

Aanbeveling 8

Over ontworpen artikel 1.3.3.3.2, §1 en §3, (artikel 10 van dit ontwerp van decreet) beveelt de Raad van State de volgende zaken aan:

1° Neem in artikel 1.3.3.3.2, van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet betreffende het integraal waterbeleid (artikel 10, 1° en 4°, van het voorontwerp van decreet) een geactualiseerde definitie van "overstromingsgevoelig gebied" op en verwijs in de memorie van toelichting naar het betrokken besluit van 20 juli 2006.

2° In het ontworpen artikel 1.3.3.3.2, §3, van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet betreffende het integraal waterbeleid (artikel 10, 4°, van het voorontwerp van decreet), wordt de mogelijkheid ingeschreven om de overstromingsgevoeligheid van een kadastraal perceel op de kaarten met overstromingsgevoelige gebieden aan te passen indien de overstromingsgevoeligheid ondertussen is gewijzigd door menselijke ingreep. Deze aanpassing zou kunnen gebeuren op basis van een attest opgesteld door "een daartoe erkende persoon". De decreetgever creëert voor de Vlaamse Regering een rechtsgrond om bepaalde diensten, en inzonderheid het attesteren van de overstromingsgevoeligheid van een kadastraal perceel, voor te behouden aan personen die daartoe over een erkenning beschikken. De Raad van State vraagt om een verantwoording van deze beperking op het vrij verkeer in het licht van onder meer onder meer artikel 9 en 16 van richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt, op te nemen in de memorie van toelichting.

3° De Raad van Staat vroeg zich reeds voorgaand aan dit advies af of het er voor de betrokken particulieren niet op neerkomt dat zij minder worden beschermd als gevolg van de beoogde aanpassing op het vlak van overstromingsgevoeligheid, niet in het minst in geval van een mogelijke voortijdige inwerkingtreding van de ontworpen bepaling indien op 1 januari 2023 de nodige uitvoeringsbepalingen nog niet tot stand zouden zijn gebracht. Deze duiding bij die vraag, die er onder meer doet van blijken dat ook bij een laattijdige bekendmaking en inwerkingtreding van de vereiste uitvoeringsbepalingen een voldoende informatieplicht zal blijven bestaan, wordt ter wille van de duidelijkheid in de memorie van toelichting verwerkt.

Antwoord

De duidingen worden in de memorie van toelichting opgenomen. Voor wat de omschrijving van overstromingsgevoelig gebied betreft, wordt er een lid toegevoegd aan het ontworpen artikel 10, 1°.

Aanbeveling 9

De wijzigingen en toevoegingen aan artikel 11 van het voorontwerp van decreet dat ertoe strekt diverse wijzigingen en toevoegingen door te voeren aan artikel 1.7.2.5.4 van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet betreffende het integraal waterbeleid hebben als doel om beter te kunnen gebruikmaken van de bijzondere mogelijkheid die artikel 4, lid 7, van de kaderrichtlijn Water biedt voor veranderingen van de fysieke kenmerken van een oppervlaktelichaam of wijzigingen in de stand van grondwaterlichamen. Zelfs wanneer ze tot gevolg hebben dat "een goede grondwatertoestand, een goede ecologische toestand of in voorkomend geval een goed ecologisch potentieel" niet wordt bereikt of dat een bepaalde achteruitgang van de toestand van een oppervlakte of grondwaterlichaam niet wordt voorkomen. Een aantal voorwaarden uit dat artikel van de richtlijn en die mede voortvloeien

uit de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie worden daartoe omgezet.

De Raad van State vraagt zich echter af of hierbij wel voldoende rekening is gehouden met het bepaalde in artikel 4, lid 7, c), van de richtlijn, waarin melding wordt gemaakt van "de redenen voor [de] veranderingen of wijzigingen [die] van hoger openbaar belang [zijn] en/of het nut van het bereiken van de in lid 1 vermelde doelstellingen voor milieu en samenleving (…) overtroffen [wordt] door het nut van de nieuwe veranderingen en wijzigingen voor de gezondheid van de mens, de handhaving van de veiligheid van de mens of duurzame ontwikkeling".

De Raad stelt dat dat de decreetgever inderdaad voorafgaandelijk de doelstellingen van openbaar belang kan beperken die aanleiding zouden kunnen geven tot een uitzondering overeenkomstig artikel 4, lid 7, van de richtlijn, zoals dit gebeurt in artikel 1.7.2.5.4, §1, van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet betreffende het integraal waterbeleid.

De Raad werpt echter op dat artikel 4, lid 7, c), van de kaderrichtlijn Water ook een afweging vereist van de doelstelling of het nut van de "concrete veranderingen of wijzigingen" ten opzichte van deze van de richtlijn. Artikel 4, lid 7, c), van de kaderrichtlijn Water impliceert derhalve een afweging in concreto van de doelstelling of het nut van de "verandering of wijziging" ten opzichte van deze van de richtlijn.

Artikel 11 van het voorontwerp van decreet kan bijgevolg slechts doorgang vinden als ook de voorwaarden van punt c) van artikel 4, lid 7, van de kaderrichtlijn Water volledig en correct zijn omgezet.

Antwoord

Aan paragraaf 1 van artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerd decreet IWB (artikel 11 van het ontwerp van decreet) wordt om die reden, in plaats van twee voorwaarden, een derde voorwaarde toegevoegd.

Aanbeveling 10

Luidens het ontworpen artikel 2.1.1, §3, 4°, van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet betreffende het integraal waterbeleid (artikel 13 van het ontwerp van decreet) wordt van het toepassingsgebied van de betrokken titel uitgesloten het water bestemd voor menselijke aanwending dat afkomstig is van gerecupereerd afvalwater, en dat gebruikt wordt voor land- en tuinbouwirrigatie, "voor het aspect voedselveiligheid".

Uit een eerdere toelichting aan de Raad van State over dit artikel blijkt dat de stellers van het voorontwerp met het ontworpen artikel 2.1.1, §3, 4°, uitsluitend een gewestelijk bevoegdheid beogen, zijnde die welke wordt beschreven in artikel 6, §1, II, 1° en 4°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Dat de decreetgever bij de uitoefening van die bevoegdheid rekening wenst te houden met de voedselveiligheid en met de expertise en het beleid van de federale overheid daaromtrent, kan worden vermeld in de memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet, zoals nu al in enige mate gebeurt, maar dient geen uitdrukking te vinden in de tekst van het voorontwerp van decreet.

Antwoord:

Om die reden wordt artikel 13 geschrapt.

Aanbeveling 11

De Raad van State vraagt of aan artikel 5.2.1.1 van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet betreffende het integraal waterbeleid niet het best wordt aangevuld met een specifieke regeling voor het betreden van de aldus omschreven "inrichtingen". Dit omdat in artikel 14, 2°, van het ontwerp van decreet (artikel 2.1.2, 19°, van het gecoördineerd decreet IWB) een wijziging aangebracht wordt. Deze wijziging heeft volgens de decreetgever het volgende doel: "In de definitie van inrichting wordt het toepassingsgebied verruimd naar water voor menselijke aanwending. Die verruiming is noodzakelijk voor het uitwerken van het kader voor hergebruik van tweedecircuitwater en de toezichtsbevoegdheden die de aangeduide ambtenaren vereisen. Zo is toegang tot een inrichting (reeds voorzien in de huidige titel V) ook nodig wanneer het om inrichtingen gaat waar tweedecircuitwater wordt geproduceerd, gedistribueerd of opgeslagen."

Volgens de Raad van State lijkt het zonder die aanvulling in artikel 5.2.1.1 van het gecoördineerd decreet IWB, alsof er zonder meer een visitatierecht is, ook voor een "inrichting" die als een "woning" kwalificeert overeenkomstig artikel 15 van de Grondwet, artikel 8 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden of artikel 17 van het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten.

Antwoord

Om hieraan tegemoet te komen wordt aan artikel 5.2.1.1 van het gecoördineerd decreet IWB een paragraaf toegevoegd, via een nieuw artikel 16 in het ontwerp van decreet, dat de rechtswaarborgen decretaal verankerd bij visitatie van de inrichtingen wanneer die deel uitmaken van een woning.

Aanbeveling 12

De Raad stemt in met het voorstel om in het ontworpen artikel 2.1.2, 34°, van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet betreffende het integraal waterbeleid (artikel 14, 4°, van het voorontwerp van decreet), het begrip "waterleverancier" als volgt te omschrijven:

"34° waterleverancier: een van de volgende instanties die verbruikers of anderen bevoorraden met water bestemd voor menselijke aanwending:
   a) de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk, al dan niet via een openbaar waterdistributienetwerk;
   b) de titularis van een private waterwinning."

Antwoord

Deze wijziging wordt doorgevoerd. Verwacht mag worden dat ook de klassieke drinkwatermaatschappijen projecten (mee) zullen opzetten om bijvoorbeeld op een industrieterrein water voor menselijke aanwending te verdelen afkomstig uit andere waterbronnen dan oppervlaktewater of grondwater. Ook in dat geval blijft men waterleverancier.

Aanbeveling 13

De Raad vraagt of het bepaalde in het ontworpen artikel 2.2.1, §5, van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet betreffende het integraal waterbeleid voor een deel niet overlapt met hetgeen nu al wordt bepaald in paragraaf 1 en 2 van artikel 2.2.1 en of de bevoegdheidsdelegaties die de laatstgenoemde paragrafen bevatten op het vlak van het tweedecircuitwater niet het best worden geïntegreerd in de ontworpen paragraaf 5 van dat artikel.

Op deze vraag werd geantwoord dat er inderdaad enige overlap is op vlak van de bepalingen inzake tweedecircuitwater met de bepalingen van paragraaf 1 en 2 (waarop al bestaande uitvoeringen gebaseerd zijn zoals ook de keuring die niet vervat zit in de nieuw ontworpen paragraaf 5). Er zal bij de verwerking van het advies van de afdeling Wetgeving geëvalueerd worden of een meer optimale stroomlijning mogelijk is, zowel naar leesbaarheid als transparantie toe van de bepalingen. Daarvoor kan artikel 2.2.1 in zijn geheel geoptimaliseerd worden waarbij er een meer duidelijke opdeling is voor zowel water bestemd voor menselijke consumptie als tweedecircuitwater, en waarbij de structuur van de delegaties voor zowel water bestemd voor menselijke consumptie als tweedecircuitwater op elkaar afgestemd worden."

De Raad stemt in met deze werkwijze maar wijst erop dat indien de draagwijdte van artikel 2.2.1 van het artikel 2.2.1 van het gecoördineerd decreet IWB substantieel zou worden gewijzigd, deze wijzigingen alsnog aan de afdeling Wetgeving voor advies zullen moeten worden voorgelegd.

Antwoord

In het ontworpen artikel 14 (voorheen 15) wordt de Raad gevolgd in het verhelderen van de delegaties die opgenomen zijn in het artikel die enerzijds betrekking hebben op water bestemd voor menselijke consumptie en anderzijds de delegaties die betrekking hebben op tweedecircuitwater.

Dit moet overlap en onduidelijkheden vermijden.

Het bestaande artikel 2.2.1, §1, wordt daarvoor aangepast en heeft louter nog betrekking op water bestemd voor menselijke consumptie. De structuur van de nieuw ontworpen paragraaf 1 is afgestemd op de nieuw ontworpen paragraaf 1/1 (de ontworpen paragraaf 5 in eerdere versies). Dit brengt een evenwicht tussen zowel de delegaties voor water bestemd voor menselijke consumptie en tweedecircuitwater. De bestaande uitvoeringsbesluiten die gebaseerd zijn op 2.2.1, §1, vinden daarbij nog steeds een rechtsgrond voor hun uitvoering.

Het eerder ontworpen artikel 2.2.1, §5, wordt verschoven naar een paragraaf 1/1 om de structuur van het artikel te optimaliseren.

De bestaande paragraaf 3 wordt aangepast om herstelmaatregelen en beperkingen van het gebruik te reguleren voor water bestemd voor menselijke aanwending en niet te beperken tot water bestemd voor menselijke consumptie.

Aanbeveling 14

De Raad van State beveelt wat betreft de verhoging van de maximumgeldboete van 15.000 tot 250.000 euro, in artikel 5.2.2.1, §1, van het gecoördineerd decreet IWB (artikel 16, 1°, van het voorontwerp van decreet) als volgt aan: "Momenteel moeten de betrokken handhavingsregels nauwelijks toegepast worden. Dit kan veranderen als er veel waterleveranciers bij komen. In het licht daarvan werden de bestaande sancties tegen het licht gehouden en vergeleken met de sancties die in het DABM voorzien zijn voor misdrijven die mens en milieu in gevaar brengen. Omdat de impact van het moedwillig of door nalatigheid niet naleven van de opgelegde kwaliteitseisen op volksgezondheid groot kan zijn bij de productie, levering en distributie van water voor menselijke consumptie is een groter ontradend effect wenselijk. De geldstraf staat momenteel ook niet in verhouding tot de opbrengsten die met de voormelde activiteiten gerealiseerd kunnen worden nu de huidige waterbronnen steeds meer onder druk komen te staan."

Het verdient aanbeveling om het aangehaalde antwoord van de gemachtigde ook in de commentaar bij artikel 16 van het voorontwerp van decreet in de memorie van toelichting tot uitdrukking te brengen. Wel rijst de vraag of de maximale gevangenisstraf, vermeld in artikel 5.2.2.1, §1, van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet betreffende het integraal waterbeleid, niet evenzeer aanpassing behoeft. Wat dat betreft deelde de gemachtigde mee dat ook dat zal worden afgestemd op het bepaalde in artikel 16.6.1 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

Ter wille van de leesbaarheid, schrijft men beter in artikel 17 (het ontworpen artikel 5.3.1, §1, 1°, van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet betreffende het integraal waterbeleid): "(…), en artikel 2.4.1, §1 en §4, en hun respectievelijke uitvoeringsbesluiten opgelegde (…)".

Antwoord

Deze aanbevelingen worden opgevolgd.

D. Bevoegdheid van het Vlaamse Gewest

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar

Hoofdstuk 2. Wijziging van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen

Artikel 2

De definitie van bedding van een onbevaarbare waterloop wordt in de wet Onbevaarbare Waterlopen gewijzigd naar aanleiding van de wijziging van de definitie van talud in punt 2 van dit wijzigingsartikel.

De definitie van talud wordt in overeenstemming gebracht met de definitie in het gecoördineerd decreet IWB, die hier ook gewijzigd wordt in artikel 7 van dit ontwerp van decreet. Wel wordt in de Wet Onbevaarbare Waterlopen enkel het talud van onbevaarbare waterlopen en grachten gedefinieerd, want dat is het voorwerp van deze wet. Bovendien stelt zich met de bestaande definitie in de wet het probleem dat wanneer de oevers links en rechts niet even hoog zijn, het onmogelijk is om uit te maken waar "de bovenste rand van het talud" zich bevindt. Het talud bevindt zich binnen de bedding en de bedding is de oppervlakte die gevormd wordt door de bodem en het gedeelte van de oeverzone van de waterloop dat onder de hoogste grens ligt die het stromend water kan bereiken zonder dat de waterloop overstroomt. Dat betekent dat de schuine zijde aan de hoogste oever niet volledig talud is, volgens de definitie. Maar dat is dan weer strijdig met de toevoeging in de definitie "tot aan het begin van het omgevende maaiveld of de kruin van de berm". Het correct toepassen van de definities bij waterlopen met ongelijke oevers kan dus met de bestaande tekst niet. Dat kan opgelost worden door in de definitie van talud de woorden "binnen de bedding" te schrappen.

Artikel 3 en 4

Bij de redactie van artikel 12 van de wet van 28 december 1967, zoals gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, is een fout geslopen in de regeling van de beroepsmogelijkheid. Het centrale artikel voor de beroepsmogelijkheden binnen de wet is artikel 19, maar artikel 12, §2, is daar niet op afgestemd. Daarom wordt ervoor gekozen om de uiteenzetting over de beroepsmogelijkheid uit artikel 12, §2, te vervangen door een verwijzing naar artikel 19. In artikel 19 wordt het lijstje met personen en instanties die een beroep kunnen indienen uitgebreid met de aanvrager, vermeld in artikel 12. Ook de polders en de wateringen worden toegevoegd. Met de wijziging door het decreet van 26 april 2019 werd het beheer van alle onbevaarbare waterlopen en openbare grachten in de polders en wateringen onder het toepassingsgebied van de wet van 1967 gebracht. Deze besturen werden tot nog toe niet toegevoegd aan de opsomming van besturen die volgens artikel 19, derde lid, 2°, beroep kunnen instellen tegen beslissingen genomen in uitvoering van de artikel 3, §1, artikel 4, 8, 9 en 12 van de wet. Dit wordt hier rechtgezet.

Artikel 5

Bij het uitwerken van een regeling voor het onttrekken van water aan een onbevaarbare waterloop of publieke gracht kan ervoor gekozen worden analoog te werken of via een elektronisch loket. In beide gevallen worden persoonsgegevens verzameld, zoals de naam en adresgegevens. Ook geografische gegevens zoals de plaats van de onttrekking worden zo verzameld. In het uitvoeringsbesluit worden de identificatiegegevens verder verduidelijkt, daarin wordt duidelijk dat er geen unieke identificatoren worden verwerkt.

Om het onttrekken te kunnen reguleren zodat de doelstellingen van het integraal waterbeleid worden gehaald of niet in het gedrang worden gebracht, moeten die persoonsgegevens en geografische gegevens verwerkt worden.

Er wordt bijgehouden wie mag onttrekken, waar en hoeveel. Dit maakt voorraadbeheer mogelijk: bij elke nieuwe aanvraag voor een onttrekking wordt nagegaan hoeveel water nog beschikbaar is zonder dat aquatische ecosystemen of van water afhankelijke terrestrische ecosystemen in het gedrang worden gebracht. Dit om verdroging tegen te gaan.

Bij waterschaarste en droogte zijn deze gegevens nodig om onttrekkers te kunnen contacteren om hun onttrekkingsrecht te verminderen of stop te zetten. Voor het vestigen van de heffing voor de eigen waterwinners (zie artikel 4.2.4.2 van het gecoördineerd decreet Integraal Waterbeleid) is het overmaken van deze gegevens nuttig bij de vestiging van de heffing. Ook voor de controle op de verplichte aangifte en de correctheid van de aangifte is het verwerken van de persoonsgegevens noodzakelijk.

In artikel 23bis van de wet van 28 december 1967, de rechtsgrond voor de onttrekkingsregeling, is evenwel niets voorzien over verwerking van persoonsgegevens. Bij het uitwerken van deze regeling wees de afdeling Wetgeving van de Raad van State op de noodzaak van een decretale regeling.

De persoonsgegevens worden zes jaar bijgehouden nadat ze ontvangen werden. Deze termijn is gebaseerd op de termijn waarbinnen volgens de heffingsregelgeving een heffing of een aanvullende heffing gevestigd kan worden in de gevallen waarin de heffingsplichtige nagelaten heeft tijdig een aangifte in te dienen, of als de verschuldigde heffing hoger is dan de heffing die gesteund is op de gegevens, vermeld in de aangifte. Artikel 4.2.4.5, §2, gecoördineerd decreet Integraal Waterbeleid, voorziet dat in die gevallen een heffing of aanvullende heffing kan gevestigd worden gedurende vijf jaar vanaf 1 januari van het heffingsjaar. Het heffingsjaar is

het kalenderjaar dat volgt op het jaar waarin water werd onttrokken (4.1.1, 10°, gecoördineerd decreet Integraal Waterbeleid). De persoonsgegevens die verstrekt worden tijdens het kalenderjaar waarin water wordt onttrokken, moeten dus zes jaar beschikbaar blijven.

De geografische gegevens die kunnen leiden tot de identificatie van natuurlijke personen slaan op de plaats waar de onttrekking concreet gebeurt. Deze gegevens worden samen met de hoeveelheid onttrokken water (geen persoonsgegeven) gebruikt om het voorraadbeheer over de jaren heen te organiseren en op te volgen. Een bewaartermijn van tien jaar voor deze gegevens is in het licht van deze doelstelling verantwoord.

De geografische gegevens spelen ook een rol bij de controle van de aangifte, maar dat heeft geen impact op de vereiste maximale bewaartermijn van de geografische gegevens nu hiervoor al werd aangegeven dat voor de heffingsregeling een bewaartermijn van zes jaar volstaat.

De verwerking van persoonsgegevens die hier voorzien wordt, valt niet onder de verplichting van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling aangezien die niet valt onder een van de gevallen opgesomd in lid 3 van artikel 35 van de Europese algemene verordening gegevensbescherming.

Hoofdstuk 3. Wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Artikel 6

Met dit artikel wordt de taakstelling van de Vlaamse Milieumaatschappij in het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid aangepast aan de huidige realiteit waarbij inzake drinkwater veel ruimer opgevolgd moet worden dan louter de "ecologische aspecten met betrekking tot water bestemd voor menselijke aanwending". Taken inzake beleidsvoorbereiding inzake drinkwater en het uitvoeren van controle- en toezichttaken zijn ook inbegrepen. Gelet op de uitvoering van de verordening (EU) 2020/741 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 2020 inzake minimumeisen voor hergebruik van water is het aangewezen om dit in de taakstelling van de Vlaamse Milieumaatschappij te verduidelijken. Ook het hergebruik van afvalwater uit rioolwaterzuiveringsinstallaties voor land- en tuinbouwirrigatie zoals voorzien in de verordening valt immers onder die taken, net zo goed als andere vormen van hergebruik die de scope van de verordening overstijgen maar passen in de bestrijding van waterschaarste.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018

Artikel 7

Punt 1°: verbetering definitie van oppervlaktewaterlichaam

De woorden "wachtbekken en spaarbekken" worden vervangen door het woord "waterbekken". In de kaderrichtlijn Water (richtlijn 2000/60/EG van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid) wordt oppervlaktewaterlichaam gedefinieerd als volgt: "oppervlaktewaterlichaam: een onderscheiden oppervlaktewater van aanzienlijke omvang, zoals een meer, een waterbekken, een stroom, een rivier, een kanaal, een deel van een stroom, rivier of kanaal, een overgangswater of een strook kustwater;".

Een wachtbekken is echter een valleigebied waar voor een verhoogde waterberging gezorgd wordt door een dijklichaam en stuw/schuif, en dat eerder (zeer) uitzon-

derlijk onder water staat. Bijgevolg valt een "wachtbekken" niet onder de door de kaderrichtlijn Water bedoelde "waterbekkens" en niet binnen de definitie van binnenwateren die "al het permanent of op geregelde tijdstippen stilstaand of stromende water" omvatten. Met deze wijziging wordt deze fout rechtgezet conform de bedoeling van de kaderrichtlijn Water.

Punt 2°: definitie van schadelijk effect

In artikel 5 wordt de definitie van "schadelijk effect" uitgebreid met het geval waarin sprake is van de achteruitgang van de toestand van een waterlichaam. Dit is een loutere verduidelijking van de bestaande tekst. Het spreekt voor zich dat een dergelijke achteruitgang ook met de huidige omschrijving van het begrip "schadelijk effect" op te vatten valt als een schadelijk effect. De omschrijving van het begrip "schadelijk effect" is een langere opsomming van de effecten op het milieu die voortvloeien uit een verandering van de toestand van watersystemen of bestanddelen ervan die worden teweeggebracht door een menselijke activiteit. De opsomming van de effecten niet aanvullen met de achteruitgang van de toestand zou ten onrechte de indruk kunnen wekken dat een dergelijke achteruitgang niet als een schadelijk effect opgevat wordt.

Punt 3°: definitie van talud

De definitie van talud wordt aangepast om ook geschikt te zijn voor waterlichamen waarvan de oevers links en rechts niet even hoog zijn.

Punt 4°: definitie van water bestemd voor menselijke consumptie

De adviesraden wezen erop dat de definitie van het begrip "water bestemd voor menselijke consumptie" in titel I van het decreet anders gedefinieerd is dan in titel II ervan. Er wordt in beide gevallen hetzelfde bedoeld, zodat een rechtzetting zich opdringt. De definitie uit titel II van het gecoördineerd decreet IWB is geheel in overeenstemming met de Europese regelgeving ter zake (artikel 3.3, a) ervan), en wordt hier overgenomen. Om zuinig om te kunnen gaan met kraantjeswater is het van belang om voor bepaalde huishoudelijke toepassingen waarbij de kwaliteit van het water minder van belang is, niet de vereiste op te leggen dat het water aan de strikte drinkwaternormen moet voldoen zonder dat dit gevaar oplevert voor de gezondheid van de gebruiker. Zo kan voor toiletspoeling en wasmachine water van mindere kwaliteit gebruikt worden dan bijvoorbeeld voor bad en douche waar het water onder meer in direct contact kan komen met de mond.

Punt 5° en 6°: definities van achteruitgang van de toestand

Er worden aan artikel 1.1.3, §2, gecoördineerd decreet IWB nog twee punten toegevoegd die te maken hebben met achteruitgang van de toestand van een waterlichaam. Het punt 68° (toegevoegd aan punt 5° van het ontwerp van decreet) bevat de definitie van achteruitgang van de kwalitatieve toestand van een oppervlaktewater zoals terug te vinden in het beschikkend gedeelte van het arrest van het Hof van Justitie van 1 juli 2015 in de zaak nr. C-461/13. Het punt 69° (toegevoegd aan punt 6° van het ontwerp van decreet) bevat de omschrijving van achteruitgang van de kwalitatieve toestand van grondwater zoals terug te vinden is in het beschikkend gedeelte van het arrest van het Hof van Justitie van 28 mei 2020 in de zaak C-535/18 van 28 mei 2020. Er is nog geen jurisprudentiële definitie van de achteruitgang in de kwantitatieve toestand. Nu dit een complexe materie is wordt daarvan geen definitie voorzien. Mocht daarover rechtspraak ontstaan, dan wordt de lijst met definities in het decreet verder aangevuld.

In punt 5° wordt verwezen naar bijlage V bij de kaderrichtlijn Water. Deze bijlage is slechts deels omgezet in Vlaamse regelgeving voor wat het bepalen van

milieukwaliteitsnormen betreft (bijlage 2.3.1 voor oppervlaktewater en bijlage 2.4.1 voor grondwater bij titel II van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (Vlarem)) en de regeling in artikel 2.3.1.1, titel II, Vlarem waarin naar de stroomgebiedbeheerplannen wordt verwezen om de beoordeling van de ecologische toestand van oppervlaktewater (5 klassen: zeer goed, goed, matig, ontoereikend en slecht) terug te vinden. Deze beoordeling gebeurt op basis van de werkwijze en criteria uit bijlage V bij de kaderrichtlijn Water (dertig pagina's lang). De gehele bijlage wordt wel toegepast in de stroomgebiedbeheerplannen waar aan de hand van de monitoringgegevens oppervlaktewater, de diverse kwaliteitsbeoordelingen van dat water gebeuren, wat finaal aanleiding geeft tot het beoordelen van de status (de ecologische toestand) van de oppervlaktewaterlichamen.

In punt 6° wordt verwezen naar de kwaliteitsnormen of drempelwaarden uit artikel 3, lid 1, richtlijn 2006/118/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging en achteruitgang van de toestand (Grondwaterrichtlijn), voor wat de chemische toestand betreft. Deze regelgeving is deels omgezet in artikel 2.4.1.1, §1 tot en met §3, en bijlage 2.4.1 bij titel II, Vlarem. De toestandsbeoordeling zelf uit paragraaf 2.3 van bijlage V bij de kaderrichtlijn Water is evenwel niet overgenomen, die wordt wel in het stroomgebiedbeheerplan toegepast in de grondwaterspecifieke delen.

Artikel 8

Punt 1 vult de eerste paragraaf van artikel 1.3.1.1, §1, gecoördineerd decreet IWB aan met een nieuw laatste lid. De aanvulling vestigt er de aandacht op dat bij vergunningverlening of het goedkeuren van plannen en programma's soms toepassing zal moeten worden gemaakt van artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerd decreet IWB.

De toevoeging geeft een duidelijke decretale basis voor het aanvullen van het Watertoetsbesluit met bepalingen over de toepassing van artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerd decreet IWB, zoals het uitbreiden van de adviesbevoegdheid van de CIW tot dossiers waarin een beroep kan worden gedaan op betrokken regeling.

In een aantal gevallen dient een watertoets gebaseerd te zijn op een wateradvies van de bevoegde waterbeheerder. Daarbij wordt onder meer stilgestaan bij wateroverlast. Omdat er wateroverlast kan zijn vanuit de zee, de rivier en van afstromend regenwater, en het beheer van deze soorten water verdeeld is over diverse instanties, is het mogelijk dat meerdere instanties bevoegd zijn voor het geven van een wateradvies. Daarvoor werden met de punten 2° tot en met 4° de nodige wijzigingen aangebracht aan paragraaf 3 van artikel 1.3.1.1 van het gecoördineerd decreet IWB.

Artikel 9

In artikel 1.3.2.2, §1, 4°, worden de nodige wijzigingen doorgevoerd om naast constructies ook nieuwe reliëfwijzigingen in principe uit te sluiten omdat ze de waterhuishouding plaatselijk negatief wijzigen en daarom net zoals constructies niet thuishoren in de 5 meterzone langs een oppervlaktewaterlichaam. Deze reliëfwijzingen hebben veelal ook een sterke negatieve impact op de structuurkwaliteit van de waterloop en zorgen voor een verhoogde druk op de oever met een verhoogde kans op oeverafkalvingen.

Op dit principiële verbod voor nieuwe reliëfwijzigingen zijn dezelfde uitzonderingen van toepassing als het geval is voor constructies. Zo is het evident dat reliëfwijzigingen die verenigbaar zijn met de functie of de functies van de oeverzone zoals de voorziening van flauwe taluds of moeraszones mogelijk moeten blijven. Voor

de omschrijving van reliëfwijziging wordt de definitie uit artikel 4.2.1, 4°, VCRO overgenomen.

Aan het lijstje van uitzonderlingen op nieuwe constructies en reliëfwijzigingen worden de werkzaamheden en constructies toegevoegd die voorzien zijn in een beheerplan voor onroerend erfgoed of erfgoedlandschappen, vermeld in artikel 8.1.1 van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Zo wordt vermeden dat wat nodig is om ons onroerend erfgoed te beheren onmogelijk zou worden gemaakt door de beschermingsregels die gelden in oeverzones.

Verder wordt duidelijk gemaakt dat het verbod op constructies en reliëfwijzingen ook geldt langs wateren die overwelfd of ingebuisd zijn. Dit om het onderhoud van de overwelving of inbuizing mogelijk te maken, alsook het onderhoud van het waterlichaam dat eronder of erin ligt. Dit is ook belangrijk om de mogelijkheid open te houden om ingebuisde waterlopen terug in open bedding te leggen.

Om de afstandsregels uit artikel 1.3.2.2, §1, 4°, te kunnen toepassen op overwelfde of ingebuisde waterlopen moet men weten waar deze liggen. Dergelijke lopen zijn aangegeven op kadasterplannen en in de digitale atlas. Deze laatste is gratis consulteerbaar. Ze kunnen ook zichtbaar zijn in het landschap. Als het om gemachtigde inbuizingen en overwelvingen gaat, is de nodige informatie terug te vinden in de machtiging die de waterbeheerder afleverde, of in de stedenbouwkundige vergunning/omgevingsvergunning die nodig is om in te buizen of te overwelven.

Bij overwelfde waterlopen wordt een interpolatie gemaakt van de beekprofielen op- en afwaarts van de overwelving om het begin van de 5 meterzone te bepalen. Het is duidelijk dat het begin van de 5 meterzone minimaal begint aan de uiterste boorden van de overwelving.

Het is dus bij de voorbereiding van stedenbouwkundige handelingen om constructies op te richten of om reliëfwijzigingen door te voeren mogelijk om het bestaan van een overwelfde of ingebuisde loop te achterhalen om vervolgens de afstandregels te kunnen respecteren.

Op vraag van de adviesraden worden aan het lijstje van uitzonderingen op het verbod op nieuwe bovengrondse constructies en reliëfwijzigingen, de constructies toegevoegd die verenigbaar zijn met het recht van doorgang van de waterbeheerder. In de wet Onbevaarbare Waterlopen is voorzien dat de waterbeheerder onder meer een recht van doorgang heeft van 5 meter, te rekenen vanaf de top van het talud (artikel 16). Ook langs publieke grachten zijn rechten van toegang voorzien die tot 5 meter kunnen bedragen (artikel 23ter, §2).

Artikel 10

Na een evaluatie van de informatieplicht overstromingsgevoeligheid door de CIW samen met het notariaat en de immobiliënsector, wordt de informatieplicht bijgestuurd. Er wordt niet langer gesproken van mogelijk of effectief overstromingsgevoelige gebieden omdat de impact op een grond die mogelijk of effectief overstromingsgevoelig is, niet zo eenvoudig uit te leggen valt.

Daarom worden de nodige wijzigingen voorbereid aan het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 1.3.1.1 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, om waar dat relevant is per perceel de overstromingsgevoeligheid

weer te geven met een code. Om die wijziging mogelijk te maken moet in artikel 1.3.3.3.2, dat de informatieplicht regelt, de verwijzing naar "mogelijk of effectief" geschrapt worden om het enkel nog te hebben over overstromingsgevoelige gebieden. Om te weten of een grond geheel of gedeeltelijk in een dergelijk overstromingsgevoelig gebied ligt, zullen de kaarten, die in bijlage bij het eerder vermelde besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 zitten, online geraadpleegd moeten worden. De onlinetool laat consultatie tot op kadastraal niveau toe.

De nieuwe regeling houdt geen achteruitgang van het beschermingsniveau in. De voorziene wijziging van de informatieplicht uit artikel 1.3.3.3.2, gecoördineerd decreet IWB is beperkt tot het vervangen van "effectief en mogelijke overstromingsgevoeligheid" door "overstromingsgevoeligheid", een begrip waarin zowel de effectieve als de mogelijke overstromingsgevoeligheid gevat wordt. Het is de bedoeling om via de aanpassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 "overstromingsgevoeligheid" aan te duiden door een letter gekoppeld aan de overstromingskans naar analogie met bijvoorbeeld de EPC-score, wat de informatie voor de bestemmeling begrijpelijker maakt dan nu het geval is (EPC: energieprestatiecertificaat). Het verhogen van de begrijpelijkheid van de informatie kwam naar voor in de evaluatie die de CIW maakte van de informatieplicht, en is ook opgemerkt door de Vlaamse ombudsman. De informatie die moet worden gegeven, blijft dus dezelfde (overstromingsgevoeligheid) maar zal onder een begrijpelijker vorm worden gegeven. Daardoor is geen sprake van een achteruitgang van het beschermingsniveau in het licht van het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu.

Daarnaast moet er met de invoering van deze wijziging ook steeds gemeld worden dat een vastgoed niet in overstromingsgevoelig gebied gelegen is. Nu is het wanneer niets vermeld staat, onduidelijk of dit vergeten is of dat het vastgoed daadwerkelijk niet in overstromingsgevoelig gebied ligt.

Het komt voor dat mensen ingrepen uitvoeren aan hun woning, hun tuin enzovoort die een gunstige impact hebben op de overstromingsgevoeligheid ervan. Als de CIW daarover informatie ontvangt, wordt dit na onderzoek met gunstig gevolg verwerkt in een volgende versie van de kaarten met overstromingsgevoelige gebieden. Om de informatiedoorstroming over dergelijke ingrepen te verbeteren, wordt voorzien dat de Vlaamse Regering een regeling kan uitwerken voor erkende deskundigen die via een overstromingsattest dergelijke informatie op gecontroleerde wijze aanreiken. Onder andere architecten zullen in aanmerking kunnen komen voor een erkenning als deskundige. Het attest kan toegevoegd worden aan de informatie over overstroombaarheid bij verkoop of lange verhuring. Het attest vergemakkelijkt ook het meenemen van de informatie bij het actualiseren van de kaarten voor overstromingsgevoelige gebieden. Het is de bedoeling dat een dergelijke regeling een plaats krijgt binnen het VLAREL.

Het voorzien van een nieuw soort erkende deskundige moet steeds verantwoord worden in het kader van artikel 9 en 16 van richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt, nu een dergelijke invoering een beperking op het vrije verkeer van diensten inhoudt. Overstromingsgevoeligheid van een gebouw of kadastraal perceel kan veranderen door ingrepen op het terrein of aan het gebouw. Om over de impact van ingrepen die tot doel hebben de overstromingsgevoeligheid te verlagen, zekerheid te bieden aan eigenaars is het van belang deze impact te laten attesteren door een onafhankelijk, deskundig persoon. Als de overdracht van informatie door een onterecht gewijzigde informatieplicht op dit punt fout loopt, zal het overstromingsrisico door potentiële kopers en/of huurders verkeerd ingeschat worden met mogelijk aanzienlijke schade tot gevolg. De deskundigheid en de onafhankelijkheid van de persoon die de overstromingsgevoeligheid attesteert, wordt geregeld via het VLAREL. Daarmee is aangegeven dat de voorwaarden uit artikel

9, Dienstenrichtlijn vervuld zijn: de dwingende reden van algemeen belang waarvoor dergelijke beperkingen op het vrije verkeer in het leven worden geroepen, is bescherming tegen overstromingen (daarmee is ook voldaan aan artikel 16, lid 1, b), Dienstenrichtlijn). Een minder beperkende maatregel is niet mogelijk nu het nodig is om voor er zich een overstromingsincident voordoet uit te maken of de overstromingsgevoeligheid beperkt werd of niet.

Wat de voorwaarden uit artikel 16, Dienstenrichtlijn betreft, garandeert het opzet en de werking van VLAREL dat voldaan is aan het discriminatieverbod met betrekking tot de nationaliteitsvereiste of lidstaat van de zetel van de rechtspersoon en dat voldaan is aan artikel 16.2, Dienstenrichtlijn via artikel 7 en verder van VLAREL (erkenningsvoorwaarden) en artikel 31 van VLAREL (gelijkwaardigheid titels), alsook artikel 33 en verder van VLAREL (gebruikseisen voor erkenningen).

Artikel 11

Met artikel 11 wordt het artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerd decreet IWB helemaal omgevormd om de bijzondere regeling die erin vervat zit voor het niet voorkomen van de achteruitgang van de toestand, beter te kunnen inzetten in die gevallen waarin dat veroorloofd is op basis van de kaderrichtlijn Water. Bedoeld wordt het niet voorkomen van achteruitgang van de toestand als deze achteruitgang het gevolg is van nieuwe veranderingen in de fysische kenmerken van een oppervlaktewaterlichaam of wijzigingen in de grondwaterstand, wegens:

1° activiteiten van groot maatschappelijk belang met betrekking tot de scheepvaart, havenfaciliteiten, openbare voorzieningen voor water bestemd voor menselijke consumptie, of hernieuwbare energieopwekking;
2° de bescherming tegen overstroming van vergunde of vergund geachte gebouwen en infrastructuur gelegen buiten afgebakende overstromingsgebieden;
3° relevante activiteiten voor het bereiken van de overstromingsrisicobeheerdoel-stellingen.

Het artikel bevat naast het niet voorkomen van de achteruitgang van de toestand nog een tweede omstandigheid waarin van de milieudoelstelling, verwoord in artikel 1.7.2.1.1 van het gecoördineerd decreet IWB, kan worden afgeweken. Die bestaat erin dat de goede toestand van een grondwaterlichaam, de goede ecologische toestand van een oppervlaktewaterlichaam, het goede ecologisch potentieel van een kunstmatig of sterk veranderd oppervlaktewaterlichaam niet bereikt kan worden als gevolg van nieuwe veranderingen in de fysische kenmerken van een oppervlaktewaterlichaam of wijzigingen in de grondwaterstand, wegens:

1° activiteiten van groot maatschappelijk belang met betrekking tot de scheepvaart, havenfaciliteiten, openbare voorzieningen voor water bestemd voor menselijke consumptie, of hernieuwbare energieopwekking;
2° de bescherming tegen overstroming van vergunde of vergund geachte gebouwen en infrastructuur gelegen buiten afgebakende overstromingsgebieden;
3° relevante activiteiten voor het bereiken van de overstromingsrisicobeheerdoelstellingen.

Aan dit deel van de regeling wordt niet geraakt. Deze omstandigheid heeft immers een verreikende impact. In tegenstelling tot wat het geval is bij het niet voorkomen van een achteruitgang, gaat het hier om ingrepen die tot gevolg hebben dat de milieudoelstelling niet meer kan worden gehaald. Voor dergelijke gevallen wordt de bestaande situatie behouden. Enkel de Vlaamse Regering kan bij het opmaken van stroomgebiedbeheerplannen beslissen dat dergelijke nieuwe veranderingen die tot gevolg hebben dat de goede toestand niet meer kan worden bereikt, toegelaten kunnen worden en voldoen aan de voorwaarden van het betrokken artikel.

Met punt 1° van artikel 12 wordt "indirecte wijzigingen in de grondwaterstand" veranderd in "wijzigingen in de grondwatertoestand". In artikel 4.7 van de kader-

richtlijn Water dat de basis vormt voor artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerd decreet IWB, wordt enkel van wijzigingen in de stand van het grondwater gesproken, zonder dus te eisen dat het om indirecte wijzigingen zou gaan.

Punt 2° van artikel 12 voegt twee nieuwe leden toe aan de eerste paragraaf van artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerd decreet IWB. Het eerste nieuwe lid is de overname van wat nu nog paragraaf 2 van hetzelfde artikel is. Zo staan alle randvoorwaarden bij elkaar die vervuld moeten zijn om van een toelaatbare afwijking van de milieudoelstellingen te kunnen spreken.

Het nieuwe tweede lid geeft de Vlaamse Regering delegatie om eventueel verdere regels vast te stellen om te beoordelen of de voorwaarde uit het eerste en tweede lid vervuld zijn.

Punt 3° van artikel 12 vervangt paragraaf 2 van de huidige regeling door de procedure voor het toepassen van paragraaf 1 van artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerd decreet IWB. Een bestuur dat moet beslissen over een vergunningsaanvraag die tot gevolg kan hebben dat de toestand van een grondwaterlichaam of een oppervlaktewaterlichaam achteruitgaat, kan die aanvraag pas goedkeuren als blijkt dat de voorwaarden uit paragraaf 1 vervuld zijn.

Nu projecten vaak in uitvoering van plannen of programma's uitgevoerd worden en het efficiënter is om zo vroeg mogelijk in de besluitvormingsketen in te grijpen, wordt een vergelijkbare regeling uitgewerkt voor het goedkeuren van plannen en programma's.

Om de betrokken overheid te helpen bij het goedkeuren van dergelijke projecten of plannen en programma's, wordt de CIW als adviesinstantie ingeschakeld. Binnen de CIW is de nodige kennis aanwezig om te kunnen oordelen of er inderdaad sprake kan zijn van een achteruitgang van de toestand, of alle haalbare stappen en maatregelen worden genomen om de negatieve effecten op de toestand van het oppervlaktewaterlichaam of het grondwaterlichaam tegen te gaan, en of het doel dat met die veranderingen of wijzigingen van het oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam wordt gediend, niet kan worden bereikt met andere, voor het milieu aanmerkelijk gunstigere middelen.

De adviestermijn waarover de CIW beschikt sluit aan bij de gangbare adviestermijnen van dertig dagen voor een vergunningsaanvraag en zestig dagen voor een plan of programma. Voor het geval de CIW advies moet verlenen in een procedure waarin andere adviestermijnen gelden, wordt voorzien dat de CIW dan over dezelfde termijnen beschikt als de andere betrokken adviesinstanties.

Slaagt de CIW er niet in om tijdig advies te verlenen, dan hoeft niet op dat advies gewacht te worden om een beslissing te nemen. Zo komen beslissingstermijnen niet in het gedrang.

In veel gevallen zal de CIW ook al de adviesinstantie zijn voor de watertoets die moet worden uitgevoerd. Vaak zal de CIW dus geen bijkomende adviesinstantie zijn die een extra advies geeft.

In het derde, vierde en vijfde lid wordt ervoor gezorgd dat de analyse en de evaluatie van het al dan niet optreden van een achteruitgang van de toestand van een waterlichaam en over het al dan niet vervuld zijn van de voorwaarden uit paragraaf 1, eerste en tweede lid, geïntegreerd worden in het proces van milieueffectrapportage. Zo wordt ook deze impactanalyse, naast het watertoetsonderzoek uit artikel 1.3.1.1 van het gecoördineerd decreet IWB en de passende beoordeling uit artikel 36ter, §3, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en

het natuurlijk milieu, samengevoegd met wat gebruikelijk in het kader van milieueffectrapportage onderzocht wordt.

De vermelde analyse en evaluatie moeten niet alleen meegenomen worden in een milieueffectrapport, maar ook in de andere documenten die volgens de geldende regelgeving ingediend moeten worden in de loop van een milieueffectrapportage, dus ook in een verzoek tot ontheffing van de verplichting om een milieueffectrapport te maken, in een startnota of scopingnota bij het opmaken van een ruimtelijk uitvoeringsplan enzovoort.

De tekst is gebaseerd op de vergelijkbare regeling in artikel 36ter, §3, vierde tot en met achtste lid, van het decreet van 21 oktober 1997. Door de eerder verkennende aard van een startnota bij het opmaken van een ruimtelijk uitvoeringsplan is het mogelijk dat in die stand van de procedure nog niet geoordeeld kan worden over de impact op waterlichamen. Vandaar dat voorzien wordt dat de analyse en evaluatie zo mogelijk in de startnota zitten, maar ook pas in de tweede fase van de totstandkomingsprocedure mogen voorkomen met name in de scopingnota. Deze regeling is identiek aan artikel 36ter, §3, zesde lid, van het decreet van 21 oktober 1997.

Bij elke opmaak of herziening van een stroomgebiedbeheerplan moet een overzicht gegeven worden van de gevallen waarin toepassing wordt gemaakt van artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerd decreet IWB met aanduiding van de redenen voor die veranderingen of wijzigingen (bijlage 1, 4.2, 4°, bij het gecoördineerd decreet IWB). Daarom wordt in het zevende lid van paragraaf 2 voorzien dat het bestuur dat beslist over een vergunningsaanvraag of over een plan of programma waarbij gebruiktgemaakt wordt van artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerd decreet IWB, de CIW daarvan op de hoogte brengt. Het is immers de CIW die de opmaak en de herziening van de stroomgebiedbeheerplannen voorbereidt (artikel 1.6.2.3, §1, gecoördineerd decreet IWB).

Als de regelgeving die de goedkeuring van vergunningsaanvragen of van plannen en programma's regelt reeds voorziet dat adviesinstanties een afschrift krijgen van de genomen beslissing, hoeft dat uiteraard geen tweede keer te gebeuren.

In het achtste en laatste lid van paragraaf 2 wordt delegatie verleend aan de Vlaamse Regering om desnoods nadere regels vast te stellen voor de procedure die gevolgd moet worden door de overheden die een project, plan of programma willen goedkeuren waarbij gebruikgemaakt wordt van paragraaf 1, eerste en tweede lid.

In eerste instantie is het de bedoeling om de adviesbevoegdheid van de CIW voor de toepassing van artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerd decreet IWB maximaal te integreren in de regelgeving die reeds bestaat over het goedkeuren van de relevante vergunningsaanvragen (omgevingsvergunning) en plannen en programma's (allicht vooral ruimtelijke uitvoeringsplannen).

Met punt 4° van artikel 12 wordt een paragraaf 3 toegevoegd aan artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerd decreet IWB. In deze paragraaf wordt geregeld dat bij de opmaak of herziening van stroomgebiedbeheerplannen, de Vlaamse Regering beslist over de gevallen waarin overeenkomstig de eerste paragraaf van het artikel afgeweken moet worden van de milieudoelstellingen. Deze beslissing moet gemotiveerd worden, zoals voorzien in punt 4.2 van bijlage 1 bij het gecoördineerd decreet IWB.

In het tweede lid wordt artikel 4.7, tweede lid, b), kaderrichtlijn Water geïmplementeerd zoals dat in de huidige versie van artikel 1.7.2.5.4, §2, tweede lid, gecoordineerd decreet IWB het geval is.

Artikel 12

In artikel 1.7.3.1, §2, eerste lid, van het decreet, werd bij de coördinatie de verkeerde verwijzing opgenomen naar de vindplaats van de criteria voor de overstromingsrisicobeoordeling. Dat wordt rechtgezet.

Artikel 13

Met dit artikel worden een aantal definities gewijzigd inzake water voor menselijke consumptie en menselijke aanwending.

In artikel 2.1.2, 17°, van het decreet werd bij de coördinatie vergeten om de verwijzing naar artikel 6 van het Drinkwaterdecreet te vervangen door de verwijzing naar het corresponderende artikel in het gecoördineerde decreet IWB. Dit wordt rechtgezet.

In de definitie van inrichting wordt het toepassingsgebied verruimd naar water voor menselijke aanwending. Die verruiming is noodzakelijk voor het uitwerken van het kader voor hergebruik van tweedecircuitwater en de toezichtsbevoegdheden van de daartoe aangeduide ambtenaren. Zo is toegang tot een inrichting (reeds voorzien in de huidige titel V) ook nodig wanneer het om inrichtingen gaat waar tweedecircuitwater wordt geproduceerd, gedistribueerd of opgeslagen.

De definitie van verbruiker wordt aangevuld met de aanduiding dat water bestemd voor menselijke aanwending (dus ook tweedecircuitwater) gebruikt kan worden niet enkel in een onroerend goed – wat verwarring zou kunnen geven alsof het enkel over gebruik in gebouw zou gaan – maar ook op een onroerend goed en dus ook op percelen voor bijvoorbeeld irrigatie van groen op onroerende goederen, zowel privaat als openbaar.

De definitie van waterleverancier wordt vervangen met het oog op het duidelijk verruimen van de activiteiten die ervoor zorgen dat een actor gekwalificeerd zal worden als waterleverancier wanneer hij die activiteit uitoefent. De aanpassing moet het immers duidelijk stellen dat zowel de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk als de titularis van een private waterwinning verbruikers of anderen kan bevoorraden met water bestemd voor menselijke aanwending (dus met inbegrip van tweedecircuitwater) en dat die bevoorrading kan gebeuren via een openbaar waterdistributienetwerk, maar ook op een andere manier. De huidige definitie laat immers te veel onduidelijkheid toe. Ook de exploitanten kunnen met het oog op hergebruik tweedecircuitwater bevoorraden via een openbaar distributienetwerk of op een andere manier.

Artikel 14

Dit artikel voert een nieuwe paragraaf toe aan artikel 2.2.1 van het gecoördineerd decreet IWB. Deze paragraaf vormt de basis voor een regulatief kader voor de productie, de levering en het gebruik van tweedecircuitwater voor alle mogelijke toepassingen. Dit is noodzakelijk wanneer het gebruik van tweedecircuitwater een mogelijk risico kan vormen voor zowel volksgezondheid als voor het milieu. Dit artikel voorziet daartoe in de nodige delegaties aan de Vlaamse Regering die naargelang van de noodzaak en wenselijkheid het regulatief kader kan opmaken en verder kan aanvullen.

Dit komt tegemoet aan de toenemende vraag naar waterhergebruik in het kader van de circulaire economie en het tegengaan van de gevolgen van waterschaarste en droogte.

In de eerste plaats laat dit artikel toe om uitvoering te geven aan de bepalingen van de verordening (EU) 2020/741 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 2020 inzake minimumeisen voor hergebruik van water. Het toepassingsgebied van de vermelde verordening is beperkt tot het hergebruik van gerecupereerd afvalwater afkomstig van een rioolwaterzuiveringsinstallatie voor land- en tuinbouwirrigatie.

Verder maakt de ruime formulering van het artikel het mogelijk om andere bronnen van tweedecircuitwater en andere toepassingen op te nemen in het regulatief kader wanneer dit nodig zal blijken. De uitvoeringsbepalingen zullen daarbij moeten nagaan wanneer er risico's kunnen bestaan, aan welke eisen voldaan moet worden door welke actoren en, wanneer dit nodig zou zijn, het opleggen van het verkrijgen van een voorafgaande toelating of het doen van een voorafgaande melding. De voorafgaande toelating zal in elk geval noodzakelijk zijn om tegemoet te komen aan de uitvoering van de hierboven vermelde verordening waarin uitdrukkelijk naar een dergelijke plicht verwezen wordt.

Voor de implementatie van deze regeling wordt waar nodig samengewerkt met het agentschap Zorg en Gezondheid, het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen enzovoort.

Artikel 15 tot en met 17

Deze artikelen bevatten aanpassingen aan het handhavingskader voor het operationeel maken van de straffen voor het kader van hergebruik van tweedecircuitwater. De verwijzing naar het ontworpen artikel 2.2.1, §5, wordt daartoe toegevoegd.

Om tot een sanctiekader te komen dat zowel voor wat betreft de bepalingen rond water bestemd voor menselijke consumptie, maar evengoed de bepalingen rond water voor menselijke aanwending, doeltreffend, evenredig en afschrikkend is, wordt de ondertussen twintig jaar geleden ingevoerde strafmaat wat betreft de maximale geldboete afgestemd op moderne strafmaten inzake miskenning van de milieuregelgeving uit titel XVI van het DABM. Daarvoor wordt voorgesteld om de maximale straf op te trekken naar 250.000 euro.

Artikel 18

Dit artikel maakt het mogelijk om inbreuken op de regels inzake hergebruik van tweedecircuitwater te bestraffen met administratieve geldboetes voor het geval de controleverplichtingen niet nageleefd zouden worden.

Hoofdstuk 5. Slotbepaling

Artikel 19

Om de procedure voorzien in artikel 1.7.2.5.4 van het gecoördineerd decreet IWB te kunnen volgen bij achteruitgang van de toestand, is het noodzakelijk dat een paar besluiten van de Vlaamse Regering aangepast worden om de rol van de CIW als adviesinstantie te verankeren in procedures voor het goedkeuren van vergunningsaanvragen en voor het goedkeuren van plannen en programma's.

Verwacht wordt dat een wijziging van de volgende besluiten nodig zal zijn:
– in het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 1.3.1.1 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 (Watertoetsbesluit) moet de beoordeling van de toepasbaarheid van artikel 1.7.2.5.4

van het gecoördineerd decreet IWB toegevoegd worden bij het verlenen van het wateradvies en bij het uitvoeren van de watertoets;
– het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017 betreffende het geïntegreerde planningsproces voor ruimtelijke uitvoeringsplannen, planmilieueffectrapportage, ruimtelijke veiligheidsrapportage en andere effectbeoordelingen;
– het besluit van de Vlaamse Regering van 12 oktober 2007 betreffende de milieueffectrapportage over plannen en programma's.

Daarom wordt voorzien dat artikel 7, 1°, 4° en 5°, artikel 8, 1°, en artikel 11 in werking treden op de datum te bepalen door de Vlaamse Regering. Het is de bedoeling dat dit gebeurt in het besluit waarmee de hiervoor opgesomde besluiten van de Vlaamse Regering gewijzigd worden. Zoals de wetgevingstechniek het vereist, wordt er ook een datum voorzien tegen dewelke de artikelen uiterlijk in werking moeten treden.

Daarnaast wordt er ook voor gezorgd dat artikel 10 van dit decreet pas in werking treedt op een datum te bepalen door de Vlaamse Regering. Bedoeling is om de vernieuwde informatieplicht te laten in werking treden samen met de noodzakelijke wijzigingen in het Watertoetsbesluit en VLAREL.

Zoals gebruikelijk is geworden bij het machtiging van de Vlaamse Regering of van een minister om de datum van inwerkingtreding van een artikel te bepalen, werd hier ook in een ultieme datum voorzien, met name 1 januari 2023. Voor wat de nodige uitvoeringsbepalingen bij artikel 10 van dit ontwerp van decreet betreft, zijn de teksten en de kaarten reeds klaar, zodat er geen risico bestaat op een (tijdelijke) achteruitgang van het beschermingsniveau zoals geboden door de bestaande regelgeving.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving,
Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

VOORONTWERP VAN DECREET
van 16 juli 2021

Vlaamse Regering

Ontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen in de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018

Op voorstel van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen

Art. 2. In artikel 1 van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, gewijzigd bij de decreten van 28 februari 2014 en 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 4 wordt vervangen door wat volgt:

"4. bedding van een onbevaarbare waterloop: de oppervlakte die gevormd wordt door de bodem van de waterloop en de beide taluds;";

2° punt 6 wordt vervangen door wat volgt:

"6. talud: een strook land van een oppervlaktewaterlichaam of gracht vanaf de bodem van de bedding tot aan het begin van het omgevende maaiveld of de kruin van de berm;".

Art. 3. In artikel 12 van de wet van 28 december 1967 betreffende het integraal waterbeleid, vervangen bij het decreet van 26 april 2019, wordt paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

"§2. Tegen de beslissingen, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, kan beroep worden ingesteld conform artikel 19, tweede tot en met vierde lid.".

Art. 4. In artikel 19, derde lid, van dezelfde wet, vervangen bij het decreet van 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan punt 2° wordt de zinsnede ", polder of watering" toegevoegd;

2° er wordt een punt 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"4° de personen, vermeld in artikel 12, §1, eerste lid.".

Art. 5. Aan artikel 23bis van dezelfde wet, ingevoegd bij het decreet van 26 april 2019, worden vier leden toegevoegd, die luiden als volgt:

"De nadere regels, vermeld in het eerste lid, kunnen procedures omvatten die volledig of gedeeltelijk elektronisch verlopen. Daarbij kunnen persoonsgegevens verwerkt worden, alsook geografische gegevens die kunnen leiden tot de identificatie van natuurlijke personen. Die gegevens worden verwerkt conform de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens. De persoonsgegevens en geografische gegevens zijn de identificatiegegevens van de aanvrager, de hoeveelheid water die onttrokken zal worden en de locatie van de onttrekking.

De waterbeheerders, vermeld in artikel 7, eerste lid, worden aangewezen als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), voor de gegevens, vermeld in het tweede lid, als die gegevens betrekking hebben op de waterlopen en publieke grachten onder hun beheer. Enkel hun personeel betrokken bij de regeling rond wateronttrekkingen heeft toegang tot de vermelde gegevens.

De persoonsgegevens, vermeld in het tweede lid, worden verwerkt om de onttrekking te kunnen reguleren met het oog op het halen van de doelstellingen van het integraal waterbeleid, vermeld in artikel 1.2.2 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, en om de heffing te kunnen vestigen als vermeld in artikel 4.2.4.2 van het voormelde decreet. De geografische gegevens worden verwerkt om bij waterschaarste en droogte maatregelen te kunnen nemen in het kader van de droogtecommissie en het provinciale crisisoverleg.

De bewaartermijn van de persoonsgegevens, vermeld in het tweede lid, is zes jaar na de ontvangst ervan. De bewaartermijn van de geografische gegevens, vermeld in het tweede lid, is tien jaar na de ontvangst ervan.".

Hoofdstuk 3. Wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Art. 6. In artikel 10.2.3, §1, tweede lid, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, ingevoegd bij het decreet van 7 mei 2004 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 15 juni 2018, wordt punt 14° vervangen door wat volgt:

"14° het bijdragen aan de beleidsvoorbereiding, de controle en de opvolging van de volgende aspecten over water bestemd voor menselijke aanwending:
a) de kwaliteit en de levering;
b) de dienstverlening, met inbegrip van de openbare dienstverplichtingen;
c) de tarieven die verbonden zijn aan de aspecten, vermeld in punt a) en b);".

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018

Art. 7. In artikel 1.1.3, §2, van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 7° wordt de zinsnede "een wachtbekken, een spaarbekken" vervangen door de woorden "een waterbekken".

2° in punt 18 wordt tussen de zinsnede "het landschap en het onroerend erfgoed," en de woorden "alsmede de samenhang" de zinsnede "een achteruitgang in de toestand van waterlichaam," ingevoegd;
3° punt 44° wordt vervangen door wat volgt:

"44° talud: een strook land van een oppervlaktewaterlichaam vanaf de bodem van de bedding tot aan het begin van het omgevende maaiveld of de kruin van de berm;";

4° een punt 68 wordt toegevoegd dat luidt als volgt:

"68° achteruitgang van de toestand van een oppervlaktewaterlichaam: de toestand van ten minste een van de kwaliteitselementen als bedoeld in bijlage V bij de Kaderrichtlijn Water gaat een klasse achteruitgaat, zelfs als die achteruitgang niet tot gevolg heeft dat het oppervlaktewaterlichaam in het algemeen wordt ingedeeld in een lagere klasse. Indien het betreffende kwaliteitselement uit bijlage V bij de Kaderrichtlijn Water zich reeds in de laagste klasse bevindt, vormt iedere achteruitgang van dat element een achteruitgang van de toestand;";

5° een punt 69 wordt toegevoegd dat luidt als volgt:

"69° achteruitgang van de chemische toestand van een grondwaterlichaam: als ten minste één van de kwaliteitsnormen of drempelwaarden in de zin van artikel 3, lid 1, Kaderrichtlijn Water, overschreden wordt, of als er een voorzienbare verhoging van de concentratie van een verontreinigende stof is terwijl de daarvoor vastgestelde drempel reeds is overschreden. Hiervoor moeten de op elk monitoringspunt gemeten waarden ieder afzonderlijk in aanmerking worden genomen.

Art. 8. In artikel 1.3.1.1, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt een lid toegevoegd dat luidt als volgt:

"Wanneer het schadelijk effect bestaat uit een achteruitgang in de toestand van een waterlichaam, wordt artikel 1.7.2.5.4. toegepast.".

2° in paragraaf 3, eerste lid, worden tussen het woord "instantie" en de woorden "Die brengt" de woorden "of instanties" ingevoegd;

3° in paragraaf 3, eerste lid, worden de woorden "Die brengt" vervangen door de woorden "Die brengen";

4° in paragraaf 3, eerste lid, worden de woorden "de door de Vlaamse Regering aan te wijzen instantie over" vervangen door de woorden "elke door de Vlaamse Regering aangewezen instantie over".

Art. 9. In artikel 1.3.2.2, §1, van hetzelfde decreet wordt punt 4° vervangen door wat volgt:

"4° er mogen geen nieuwe bovengrondse constructies worden opgericht of reliëfwijzigingen worden doorgevoerd binnen vijf meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een oppervlaktewaterlichaam. Dat geldt ook aan overwelfde of ingebuisde oppervlaktewaterlichamen. Met uitzondering van herbouwen als vermeld in artikel 4.1.1, 6°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, is de uitvoering van onderhoudswerken, stabiliteitswerken en het verbouwen van dergelijke constructies als vermeld in artikel 4.1.1, 9°, 11° en 12°, van de voormelde codex, toegestaan als die handelingen toelaatbaar zijn op basis van de regelgeving over de ruimtelijke ordening. De voormelde verboden zijn niet van toepassing op constructies en reliëfwijzigingen die noodzakelijk zijn voor het beheer van het oppervlaktewaterlichaam, voor werkzaamheden van algemeen belang, voor werkzaamheden en constructies die expliciet zijn toegelaten door een ruimtelijk uitvoeringsplan als ze de functie of de functies van de oeverzone niet onmogelijk maken, voor werkzaamheden en constructies voorzien in een beheerplan voor onroerend erfgoed of erfgoedlandschappen, vermeld in artikel 8.1.1. van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, en voor de constructies en reliëfwijzigingen die verenigbaar zijn met de functie of de functies van de oeverzone. Met de voormelde reliëfwijziging wordt een aanmerkelijke wijziging van de bodem bedoeld, onder meer door de bodem aan te vullen, op te hogen, uit te graven of uit te diepen, waarbij de aard of de functie van het terrein wijzigt;".

Art. 10. In artikel 1.3.3.3.2 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

"§1. Iedereen die voor eigen rekening of als tussenpersoon een onroerend goed verkoopt, verhuurt voor meer dan negen jaar, inbrengt in een vennootschap, een vruchtgebruik, erfpacht of een opstalrecht overdraagt, of op andere wijze een eigendomsoverdracht met

een vergeldend karakter van het goed bewerkstelligt, vermeldt in de publiciteit die daaraan verbonden is, of het onroerend goed al dan niet volledig of gedeeltelijk in een van de volgende gebieden ligt:

1° in overstromingsgevoelig gebied, zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering en vermeld in artikel 1, 14° van het besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedures bij de watertoets, vermeld in artikel 1.3.1.1 van de decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, van 20 juli 2006.

2° in een afgebakend overstromingsgebied of een afgebakende oeverzone.

De Vlaamse Regering kan nader bepalen wat onder publiciteit als vermeld in het eerste lid, begrepen wordt. De Vlaamse Regering kan bepaalde vormen van publiciteit om praktische redenen vrijstellen en kan nadere regels bepalen om de informatieplicht na te komen.

Iedereen die een onderhandse akte van verkoop of van verhuring voor meer dan negen jaar van een onroerend goed, van inbreng van een onroerend goed in een vennootschap en ook van vestiging of overdracht van vruchtgebruik, erfpacht of opstal opmaakt, vermeldt of het onroerend goed al dan niet volledig of gedeeltelijk in een van de volgende gebieden ligt:

1° in overstromingsgevoelig gebied, zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering en vermeld in artikel 1, 14° van het besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedures bij de watertoets, vermeld in artikel 1.3.1.1 van de decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, van 20 juli 2006

2° in een afgebakend overstromingsgebied of een afgebakende oeverzone.

De instrumenterende ambtenaar vermeldt in alle onderhandse en authentieke akten van verkoop of van verhuring voor meer dan negen jaar van een onroerend goed, van een inbreng van een onroerend goed in een vennootschap, en ook in alle akten van vestiging of overdracht van vruchtgebruik, erfpacht of opstal, en in elke andere akte van een eigendomsoverdracht ten bezwarende titel, met uitzondering van huwelijkscontracten en de wijzigingen ervan en contracten over de mandeligheid of het onroerend goed in een van de volgende gebieden ligt:

1° in overstromingsgevoelig gebied, zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering en vermeld in artikel 1, 14° van het besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedures bij de watertoets, vermeld in artikel 1.3.1.1 van de decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, van 20 juli 2006.

2° in een afgebakend overstromingsgebied of een afgebakende oeverzone.”;

2° in paragraaf 2, eerste lid, worden de woorden "de mogelijk of effectief overstromingsgevoelig gebieden" vervangen door de woorden "de overstromingsgevoelige gebieden";

3° in paragraaf 2, tweede lid, worden de woorden "de mogelijk of effectief overstromingsgevoelige gebieden" vervangen door de woorden "de overstromingsgevoelige gebieden".

4° er wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§3. De Vlaamse Regering kan voorzien dat een daartoe erkende persoon attesteert dat de overstromingsgevoeligheid van een of meer kadastrale percelen op basis van gebouwkenmerken, de bouwwijze of andere genomen maatregelen voor de bescherming tegen overstromingen, verschilt van de overstromingsgevoeligheid zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering en vermeld in artikel 1, 14° van het besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedures bij de watertoets, vermeld in artikel 1.3.1.1 van de decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, van 20 juli 2006.

De erkenning, vermeld in het eerste lid, wordt geregeld door de bepalingen van titel V, hoofdstuk 6, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, met inbegrip van de erkenningsvoorwaarden, de gebruikseisen en de sancties.

De Vlaamse Regering kan het gebruik regelen van het attest, vermeld in het eerste lid.

Art. 11. In artikel 1.7.2.5.4 van hetzelfde decreet, gecoördineerd op 15 juni 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt het woord "indirecte" opgeheven;

2° aan paragraaf 1 worden de volgende twee leden toegevoegd:
" Daarbij worden de volgende voorwaarden in acht genomen:
1° alle haalbare stappen en maatregelen worden genomen om de negatieve effecten op de toestand van het oppervlaktewaterlichaam of het grondwaterlichaam tegen te gaan;
2° het doel dat met die veranderingen of wijzigingen van het oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam wordt gediend, kan niet worden bereikt met andere voor het milieu aanmerkelijk gunstiger middelen, omdat dit technisch niet haalbaar is of onevenredig hoge kosten zou meebrengen.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen om te beoordelen of de voorwaarde uit het eerste en tweede lid vervuld zijn.";

3° Paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:
"§2. De overheid die over een vergunningsaanvraag beslist die tot gevolg kan hebben dat de toestand van een grondwaterlichaam of oppervlaktewaterlichaam achteruit gaat, kan de aanvraag slechts goedkeuren als de voorwaarden uit paragraaf 1, eerste en tweede lid, vervuld zijn.

De overheid die over een plan of programma beslist dat tot gevolg kan hebben dat de toestand van een grondwaterlichaam of oppervlaktewaterlichaam achteruit gaat, kan het plan of programma slechts goedkeuren als de voorwaarden uit paragraaf 1, eerste en tweede lid, vervuld zijn.

Alvorens de beslissingen te nemen vermeld in het eerste en twee lid, vraagt de betrokken overheid advies aan de CIW. Die brengt een gemotiveerd advies uit binnen dertig dagen als het een vergunningsprocedure betreft en binnen zestig dagen als het een goedkeuringsprocedure voor een plan of programma betreft. Wordt er al op basis van andere regelgeving advies gevraagd in de loop van de procedure, dan beschikt de CIW over dezelfde termijn als de andere adviesverleners. Als het advies niet binnen deze termijnen verleend wordt, kan aan de adviesvereiste voorbij worden gegaan.

Als de vergunningsplichtige activiteit overeenkomstig artikel 4.3.2 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid onderworpen is aan de verplichting tot opmaak van een project-MER, gebeurt de analyse en de evaluatie van het al dan niet optreden van een achteruitgang van de toestand van een waterlichaam en over het al dan niet vervuld zijn van de voorwaarden uit paragraaf 1, eerste en tweede lid in het project-MER of in het gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de verplichting tot het opstellen van een project-MER, vermeld in artikel 4.3.3, § 4, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

Wat betreft een plan of programma als vermeld in het tweede lid, dat geen ruimtelijk uitvoeringsplan is, gebeurt de analyse en de evaluatie van het al dan niet optreden van een achteruitgang van de toestand van een waterlichaam en over het al dan niet vervuld zijn van de voorwaarden uit paragraaf 1, eerste en tweede lid in de documenten die de initiatiefnemer bij het onderzoek tot milieueffectrapportage, vermeld in titel IV, hoofdstuk II, afdeling 2, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, bezorgt aan de dienst, bevoegd voor milieueffectrapportage. Als de initiatiefnemer een gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de verplichting inzake milieueffectrapportage indient als vermeld in artikel 4.2.3, § 3ter, van het voormelde decreet, gebeurt de voormelde analyse en evaluatie in dat verzoek. Als een plan-MER wordt opgemaakt, gebeurt de voormelde analyse en evaluatie in het plan-MER.

Bij een plan of programma als vermeld in het tweede lid, dat een ruimtelijk uitvoeringsplan is, gebeurt de analyse en de evaluatie van het al dan niet optreden van een achteruitgang van de toestand van een waterlichaam en over het al dan niet vervuld zijn van de voorwaarden uit paragraaf 1, eerste en tweede lid, als er geen plan-MER moet worden opgemaakt, zo mogelijk in de startnota, vermeld in artikel 2.2.4 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, en in elk geval in de scopingnota, vermeld in het voormelde artikel. Als uit de scopingnota blijkt dat een plan-MER moet worden opgemaakt, gebeurt de vermelde analyse en evaluatie in het plan-MER.

De betrokken overheid brengt de CIW op de hoogte van de beslissing, vermeld in het eerste en tweede lid, binnen tien dagen nadat de beslissing is genomen.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de procedure die gevolgd moet worden door de overheden die een project, plan of programma willen goedkeuren in het kader van paragraaf 1, eerste en tweede lid.”.

4° Een paragraaf 3 wordt toegevoegd die luidt als volgt:

"§3. Bij de opmaak of de herziening van de stroomgebiedbeheerplannen duidt de Vlaamse Regering de gevallen aan waarin overeenkomstig de eerste paragraaf afgeweken moet worden van de milieudoelstellingen. Daarbij wordt rekening gehouden met punt 4.2. uit bijlage 1.

De Vlaamse Regering herziet om de zes jaar de gevallen waarin van de milieudoelstellingen afgeweken wordt volgens dit artikel.

Art. 12. In artikel 1.7.3.1, §2, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "punt 1.2.1" vervangen door de zinsnede "punt 6.2.1".

Art. 13. Aan artikel 2.1.1, §3, van hetzelfde decreet wordt een punt 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"4° het water bestemd voor menselijke aanwending dat afkomstig is van gerecupereerd afvalwater, en dat gebruikt wordt voor land- en tuinbouwirrigatie, voor het aspect voedselveiligheid.".

Art. 14. In artikel 2.1.2 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 17° wordt de zinsnede "artikel 6" vervangen door de zinsnede "artikel 2.3.2";

2° in punt 19° wordt het woord "consumptie" telkens vervangen door het woord "aanwending";

3° in punt 31° worden de woorden "beschikt in een onroerend goed" vervangen door de woorden "beschikt in of op een onroerend goed"

4° punt 34° wordt vervangen door:

"34° waterleverancier: een van de volgende instanties:

a) de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk;

b) de titularis van een private waterwinning, die verbruikers of anderen bevoorraadt, al dan niet via een openbaar waterdistributienetwerk, en die water bestemd voor menselijke aanwending gebruikt;".

Art. 15. Aan artikel 2.2.1 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, wordt een paragraaf 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§5. Om de risico's voor de volksgezondheid en het milieu door het gebruik van tweedecircuitwater te beperken, kan de Vlaamse Regering nadere regels bepalen voor de productie, de levering en het gebruik van tweedecircuitwater. De nadere regels kunnen betrekking hebben op:

1° de aanwijzing van een bevoegde autoriteit die moet toezien op het kader dat uitgewerkt kan worden ter uitvoering van punt 2° tot en met 5°;

2° een overzicht van de tweedecircuitwatertoepassingen die een risico kunnen vormen voor de volksgezondheid en het milieu, afhankelijk van de toepassing of de ruwwaterbron van het tweedecircuitwater;

3° de minimale kwaliteitseisen voor de productie, de levering, de controle en het gebruik van het tweedecircuitwater, de plaats waarop aan die eisen moet worden voldaan en de verantwoordelijkheid van de actoren die aan de eisen moeten voldoen;

4° de minimale eisen op het vlak van risicobeoordeling en risicobeheer voor de productie, de levering, de controle en het gebruik van tweedecircuitwater en de verantwoordelijkheid van de actoren die aan de eisen moeten voldoen;

5° een voorafgaande toelating of, afhankelijk van de toepassing, een voorafgaande meldingsplicht voor de productie, de levering en het gebruik van tweedecircuitwater voor tweedecircuitwatertoepassingen, met inbegrip van:

a) de modaliteiten van de procedure voor de toelating of het doen van een melding;

b) de aanwijzing van de partijen die de bevoegde autoriteit kunnen adviseren die de toelating moet verlenen, of die akte nemen van een melding;

c) de geldigheidsperiode, de modaliteiten voor de herziening en de actualisering van de toelating.”.

Art. 16. In artikel 5.2.2.1, §1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het bedrag “15.000 euro” wordt vervangen door het bedrag “250.000 euro”;

2° er wordt een punt 5° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“5° de producent, de distributeur of de verbruiker die opzettelijk of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid een inbreuk maakt op de bepalingen die genomen zijn ter uitvoering van artikel 2.2.1, §5.”.

Art. 17. In artikel 5.3.1, §1, van hetzelfde decreet, wordt het eerste punt vervangen door wat volgt:
“1° de overeenkomstig artikel 2.2.1., §5, 3° en 4°, en artikel 2.4.1, § 1 en § 4; en hun respectievelijke uitvoeringsbesluiten opgelegde controleverplichtingen, wordt een administratieve geldboete opgelegd van 750 euro;

Hoofdstuk 5. Slotbepaling

Art. 18.
Artikel 7, 1°, 4° en 5°; artikel 8, 1° en artikel 11 treden in werking op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt en uiterlijk op 1 januari 2023.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

ADVIES VAN DE VLAAMSE TOEZICHTCOMMISSIE
VOOR DE VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS

Vlaamse overheid

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2021/71 van 7 september 2021

over

tekst	ontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot wijziging van diverse bepalingen in de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018
roepnaam	(decreet aanpassingen waterwetgeving)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 16 juli 2021

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van 16 juli 2021 van mevrouw Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, ontvangen door de VTC op 16 juli 2021;

Brengt op 7 september 2021 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Omgeving (hierna "de aanvrager") verzocht bij brief van 16 juli 2021 om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een ontwerp van decreet *tot wijziging van diverse bepalingen in de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018* (hierna "het Ontwerp"), meer bepaald over artikel 5.

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Het Ontwerp behandelt volgende punten:

- wijziging aan de wet onbevaarbare waterlopen;
- verbetering van het verbod op nieuwe bovengrondse constructies in oeverzones;
- overstromingsgevoelige gebieden en informatieplicht;
- uitvoering geven aan Europese Verordening met betrekking tot hergebruik van water;
- achteruitgang van de toestand van een waterlichaam en toepassing Decreet Integraal Waterbeleid.

4. In het luik over de onbevaarbare waterlopen van het Ontwerp, wordt in artikel 5, de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het onttrekken van water geregeld.

5. De VTC had op 30 juni 2020[1] een advies gegeven over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering en had o.a. volgende eindopmerking:

"De VTC herhaalt evenwel dat de vermelding van de essentiële elementen bij voorkeur bij decreet zelf gebeurt (dus in de wet die de rechtsbasis van dit besluit vormt)."

6. Ook de Raad van State stelde in advies nr. 68/519/1 van 15 januari 2021[2] dat er een uitdrukkelijke grondslag moest gecreëerd worden die ook de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens bepaalt. Het Ontwerp wil hier dus aan tegemoetkomen.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

7. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn:

- natuurlijke personen die water onttrekken uit onbevaarbare waterlopen.

8. Er worden zowel persoonsgegevens verwerkt als geografische gegevens die kunnen leiden tot de identificatie van natuurlijke personen. Volgens het Ontwerp zijn dit volgende gegevens:

- identificatiegegevens van de aanvrager;
- de hoeveelheid water die onttrokken zal worden; en
- de locatie van de onttrekking.

9. Bij het uitwerken van een regeling voor het onttrekken van water aan een onbevaarbare waterloop of publieke gracht kan ervoor gekozen worden analoog te werken of via een elektronisch loket

[1] https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_16_advies.pdf

[2] http://www.raadvst-consetat.be/dbx/adviezen/68519.pdf#search=68.519%2F1 punt 3.1. e.v.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

10. Vandaag is er geen wettelijke basis voor de verwerking van persoonsgegevens bij het onttrekken van water aan een onbevaarbare waterloop of publieke gracht (zie hoger).

11. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving - elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG (zie ook onder deel 5) en dat de in randnummer 13 opgesomde elementen in de regelgeving opgenomen worden[3].

12. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen[4] van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn. [5]

13. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, c), AVG, die enkel betrekking hebben op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk afgebakend zijn[6]. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.

14. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a), AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal namelijk niet naar de wetgeving kunnen verwezen worden.

15. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of voor een beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.

16. De VTC constateert alvast dat uit de tekst van het Ontwerp en de memorie van toelichting, wel kan afgeleid worden

---

[3] Minstens in de Memorie van Toelichting had moeten verduidelijkt worden welke rechtvaardigingsgrond de opstellers inroepen.

[4] Artikel 6, AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking")4;
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden4;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n)4.

[5] Zie DEGRAVE, E., *"L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparance et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v. (zie o.m.: EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000); Zie ook enkele arresten van het Grondwettelijk Hof: Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015 (p. 63), Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017 (p. 17) en Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018 (p. 26), Arrest nr. 2/2021 van 14 januari 2021, overw. B.22.1. e.v. Zie ook SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116.

[6] Artikel 6, 3, AVG. Voor wat punt e) betreft, bestaat de doelstelling van de verwerking in de vervulling van een taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht.

- wat het doeleinde is van de vooropgestelde verwerkingen;
- wie de betrokkenen zijn: natuurlijke personen die water onttrekken uit onbevaarbare waterlopen;
- aan wie de gegevens worden verstrekt: de waterbeheerders;
- de opslagperioden: zes en tien jaar.

3. Doelbinding

17. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).

18. De volgende doeleinden worden in het Ontwerp vermeld:

- het reguleren van de onttrekking met het oog op het halen van de doelstellingen van het integraal waterbeleid[7];
- het kunnen vestigen van een heffing;
- het kunnen nemen van maatregelen bij waterschaarste en droogte.

19. De Memorie van Toelichting bepaalt een extra doeleinde namelijk de controle op de verplichte aangifte en de correctheid van de aangifte. De VTC beveelt aan om dit doeleinde zo het de verwerking verantwoordt ook op te nemen in het Ontwerp.

20. De VTC is van oordeel dat de doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn (onder voorbehoud van wat gesteld werd onder het vorige randnummer.

4. Verantwoordelijkheid

21. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.

22. In het Ontwerp wordt vermeld dat de waterbeheerders aangewezen worden als verwerkingsverantwoordelijke.

23. De waterbeheerders, vermeld in artikel 7, eerste lid van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, zijn:

"1° de Vlaamse Milieumaatschappij, voor de onbevaarbare waterlopen van de eerste categorie;
2° de provincies, voor de onbevaarbare waterlopen van de tweede categorie op hun grondgebied met uitsluiting van de waterlopen van tweede categorie binnen het werkingsgebied van een polder of watering;
3° de gemeenten, voor de onbevaarbare waterlopen van de derde categorie op hun grondgebied met uitsluiting van de waterlopen van derde categorie binnen het werkingsgebied van een polder of watering;
4° de polders en de wateringen, voor onbevaarbare waterlopen van de tweede en derde categorie gelegen binnen hun werkingsgebied."

24. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verantwoordelijken voor de verwerking moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG)[8] voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk zijn.

---

[7] Vermeld in artikel 1.2.2 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018.

[8] Voor richtlijnen over, zie:

- https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:
https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb

5. Minimale gegevensverwerking

25. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

26. Wat de **categorieën van gegevens** van persoonsgegevens betreft, vermeldt het Ontwerp het volgende:

- identificatiegegevens van de aanvrager;
- de hoeveelheid water die onttrokken zal worden;
- de locatie van de onttrekking.

27. De Memorie van Toelichting verduidelijkt dat het hier gaat om persoonsgegevens zoals naam en adresgegevens. Wat identificatiegegevens betreft, beveelt de VTC aan om deze preciezer aan te duiden in een uitvoeringsbesluit zodat het duidelijk is of unieke identificatoren zoals het Rijksregisternummer[9] worden verwerkt.

28. Wat de **instanties die toegang hebben** betreft, wordt in het Ontwerp vermeld dat enkel het personeel de waterbeheerders betrokken bij de regeling over de wateronttrekkingen toegang heeft tot de vermelde gegevens.

29. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

30. Wat de **bewaartermijn** betreft, merkt de VTC op dat het Ontwerp twee termijnen specificeert. De bewaartermijn van de persoonsgegevens is zes jaar na de ontvangst ervan terwijl de bewaartermijn van de geografische gegevens tien jaar bedraagt na de ontvangst ervan.

31. De Memorie van Toelichting motiveert deze termijnen als volgt: (onderlijning door VTC)

"De persoonsgegevens worden zes jaar bijgehouden nadat ze ontvangen werden. Deze termijn is gebaseerd op de termijn waarbinnen volgens de heffingsregelgeving een heffing of een aanvullende heffing gevestigd kan worden in de gevallen waarin de heffingsplichtige nagelaten heeft tijdig een aangifte in te dienen, of als de verschuldigde heffing hoger is dan de heffing die gesteund is op de gegevens vermeld in de aangifte. Artikel 4.2.4.5., §2, Gecoördineerd Decreet Integraal Waterbeleid, voorziet dat in die gevallen een heffing of aanvullende heffing kan gevestigd worden gedurende vijf jaar vanaf 1 januari van het heffingsjaar. Het heffingsjaar is het kalenderjaar dat volgt op het jaar waarin water werd onttrokken (4.1.1., 10° Gecoördineerd Decreet Integraal Waterbeleid). De persoonsgegevens die verstrekt worden tijdens het kalenderjaar waarin water wordt onttrokken, moeten dus zes jaar beschikbaar blijven. De geografische gegevens die kunnen leiden tot de identificatie van natuurlijke personen slaan op de plaats waar de onttrekking concreet gebeurt. Deze gegevens worden samen met de hoeveelheid onttrokken water (geen persoonsgegeven)[10] gebruikt om het voorraadbeheer over de jaren heen te organiseren en op te volgen. Een bewaartermijn van tien jaar voor deze gegevens is in het licht van deze doelstelling verantwoord."

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf)

[9] De VTC wijst op het derde lid van paragraaf 1 van artikel 8 van de wet tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen: *"§ 1. De machtiging om het Rijksregisternummer te gebruiken, wordt door de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken toegekend aan de overheden, instellingen en personen, bedoeld in artikel 5, § 1, wanneer dit gebruik noodzakelijk is voor de uitvoering van taken van algemeen belang. De machtiging om het Rijksregisternummer te gebruiken houdt de verplichting in dit Rijksregisternummer eveneens te gebruiken in de contacten met het Rijksregister van de natuurlijke personen. Er is geen machtiging vereist om het Rijksregisternummer te gebruiken wanneer dit gebruik uitdrukkelijk voorzien is door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie."*

[10] De VTC wijst erop dat wat in de Toelichting staat niet strookt met de definitie van persoonsgegeven in de AVG en dat de opsomming van de persoonsgegevens in het eerste aan artikel 23bis van de wet toegevoegde lid deze wel correct aanduidt.

32. De VTC is van oordeel dat de bewaartermijnen voldoende gerechtvaardigd zijn.

33. Aangezien de geografische gegevens gebruikt worden om het voorraadbeheer over de jaren heen te organiseren en op te volgen, stelt de VTC zich de vraag of deze gegevens geanonimiseerd of gepseudonimiseerd kunnen worden voor deze doelstelling.

6. Juistheid

34. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).

35. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan dat de verwerkingsverantwoordelijken hiertoe de nodige maatregelen nemen.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

36. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.

37. De verwerkingsverantwoordelijken zullen de **vermeldingen** zoals bedoeld in randnummer 34 moeten opnemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun gegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

8. Beveiligingsmaatregelen

38. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.

39. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover[11].

40. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren[12].

[11] https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud

[12] Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.

III. BESLUIT

41. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de doeleinden aanvullen zo nodig;
- de Vlaamse Regering de opdracht geven om de categorieën van persoonsgegevens verder uit te werken;
- nakijken of voor bepaalde doelstellingen niet met geanonimiseerde of gepseudonimiseerde gegevens kan worden gewerkt.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door:Hans Graux (Signature)
Getekend op:2021-09-13 13:46:54 +02:0
Reden:Ik keur dit document goed

GEZAMENLIJK ADVIES VAN DE MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN, DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD VOOR LANDBOUW EN VISSERIJ EN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Gezamenlijk advies

Wijzigingen waterwetgeving

Ontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen in de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018

Datum van goedkeuring	**16/09/2021**
Datum goedkeuring SALV Datum goedkeuring SERV	17/09/2021 20/09/2021
Volgnummer Minaraad Volgnummer SALV	2021|022 2021-14
Coördinator + e-mailadres	Wim Van Gils, wim.van.gils@minaraad.be
Co-auteur + e-mailadres	Annick Lamote, alamote@serv.be Koen Carels, kcarels@salv.be

Inhoudstafel

Inhoudstafel 66
Krachtlijnen 67
Procesbeschrijving 68
1 Implementatie van de verordening met betrekking tot hergebruik van water 69
1.1 Beschrijving 69
1.2 Aanbevelingen 69
2 Aanpassingen aan de watertoets en de informatieplicht 72
2.1 Beschrijving 72
2.2 De watertoets en de informatieplicht binnen het overstromingsbeleid 72
2.3 Aanbevelingen bij decretale wijzigingen 73
2.4 Aanbevelingen over het verdere proces 73
3 Achteruitgang / Wezer 75
3.1 Beschrijving 75
3.2 Aanbevelingen 76
4 Overige wijzigingen 76
4.1 Beschrijving 76
4.2 Aanbevelingen 77
4.3 Tekstuele opmerkingen en correcties 78

Krachtlijnen

In dit advies formuleren de raden aanbevelingen bij de diverse wijzigingen in de waterwetgeving.

De raden vinden het belangrijk dat Vlaanderen tijdig werk maakt van de omzetting van de Europese Verordening inzake **hergebruik van water**. Ze herhalen een aantal aandachtspunten en vragen een grondig debat over de reikwijdte, de gevolgen en de meerwaarde van de voorstellen voor een bredere scope dan de Verordening. Aldus is het voorstel om enkele definities aan te passen en te verengen tot het toepassingsgebied van de Verordening, en/of specifieke toepassingen die voor ogen worden gehouden. Daarnaast vragen ze om goed af te stemmen met de federale overheidsinstanties en het begrip “gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid” te verduidelijken.

De raden herhalen hun steun voor de **informatieplicht en de watertoets**. Ze steunen de voorgestelde decreetswijzigingen, mits het onderscheid tussen ‘mogelijk’ en ‘effectief’ overstromingsgevoelig gebied vervangen wordt door het meer gedifferentieerde systeem dat hen werd toegelicht. Ze formuleren verdere aanbevelingen over enkele aspecten van het vervolgproces: de timing, het overleg over de informatieplicht en de attestering. De raden steunen de ambitie om door de aangepaste kaarten de reële kans op overstromingen zo goed mogelijk in beeld te brengen. Ze bevelen aan om een goed uitgewerkte duiding op te zetten bij de wijzigingen, gericht op zowel doelgroepen als het grote publiek. De raden vragen een voorafgaand overleg waarin verdere duiding wordt gegeven bij een aantal keuzes. Tenslotte formuleren ze enkele aanbevelingen over de bredere doorwerking van deze kaarten.

In het kader van de implementatie van het **Wezer-arrest** (achteruitgang) vragen de raden om te motiveren waarom de beoordeling van wat “activiteiten van groot maatschappelijk belang” zijn, niet wordt overgelaten aan de Vlaamse Regering. Daarnaast vragen ze om het decreet aan te passen, zodat het in lijn is met de bepalingen en voorwaarden uit de Kaderrichtlijn Water, art. 4.7.

Tenslotte formuleren de vragen een reeks vragen tot verduidelijkingen, aanbevelingen en meer tekstuele opmerkingen op de overige wijzigingen in dit decreet.

Procesbeschrijving

Datum adviesvraag	**16 juli 2021**
Naam adviesvrager + functie	**Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme**
Adviestermijn	**30 dagen, verlengd tot 16 september 2021**
Samenwerking	**SERV en SALV**
Overlegcommissie	**Water**
Vergaderingen: soort + datum	**2/9/2021: werkgroepvergadering (digitaal)** **9/9/2021: werkgroepvergadering (digitaal)**

1 Implementatie van de verordening met betrekking tot hergebruik van water

1.1 Beschrijving

[1] In uitvoering van de Europese Verordening met betrekking tot hergebruik van water[1] worden enkele wijzigingen voorgesteld in titel II van het waterwetboek en in het DABM. Deze verordening wordt van kracht op 26 juni 2023 en verplicht de lidstaten om een specifiek regulerend kader in te voeren voor het gebruik van gezuiverd RWZI-effluent voor irrigatie in de landbouw. De Verordening bevat een *opt out* mogelijkheid die lidstaten toelaat de omzetting niet te doen, maar dan is het gebruik van RWZI-effluent niet toegelaten voor irrigatie in de landbouw.

[2] De voorgestelde decretale wijzigingen gaan verder dan de omzetting van de Verordening, wat een bewuste keuze is van de Vlaamse regering om ook andere gebruikstoepassingen te regelen in volgende fases. Hiermee wordt een decretaal kader gecreëerd voor hergebruik van zogenaamd “tweede circuitwater”, dat de Vlaamse Regering nader kan invullen via een uitvoeringsbesluit.

1.2 Aanbevelingen

1.2.1 Algemeen

[3] **Waterhergebruik stimuleren is nodig.** Vlaanderen stoot op verschillende uitdagingen inzake waterbeschikbaarheid en kent een hoge waterstress[2]. In het licht van waterschaarste en droogte is het nodig om in te zetten op proactieve maatregelen waaronder het stimuleren van waterhergebruik. De raden verwijzen hiervoor naar eerdere adviezen[3] met aanbevelingen over circulair watergebruik. De omzetting van de Europese Verordening kan bijdragen tot meer waterhergebruik. Daarom is het belangrijk dat Vlaanderen tijdig werk maakt van de omzetting van deze verordening. De raden formuleren wel een aantal bemerkingen bij de voorgestelde decretale wijzigingen (zie 1.2.2). Ze wijzen erop dat het stimuleren van waterhergebruik kan via verschillende beleidsinstrumenten waarop bij voorkeur gelijktijdig wordt ingezet. Regulering is daar slechts één van. Een grondig debat over het nut, de noodzaak en het toepassingsgebied van regulering als instrument binnen dat spectrum, is nog niet gebeurd. Volgens de raden moet dat debat plaatsvinden voordat in het decreet de bepalingen worden verbreed. Ze bevelen aan om dat debat te voeren in de werktafel *Afvalwater* van het Strategisch Plan Waterbevoorrading en de werkagenda *Waterkringlopen* van Vlaanderen Circulair. Aldus is het voorstel om in deze tekst de definitie te verengen tot

[1] Verordening (EU) 2020/741 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 2020 inzake minimumeisen voor hergebruik van water. Publicatieblad van de Europese Unie 5.06.2020 L 177/32.

[2] Dit blijkt uit internationale rankings o.a. door het WRI. Meer info in het Achtergrondrapport bij het SERV-advies p. 10-12.

[3] SERV (2020) Advies Waterschaarste en Droogte – aanbevelingen voor slim en circulair watergebruik. Brussel, 13 juli 2020.

Minaraad, SALV en SERV (2021) Advies derde stroomgebiedbeheerplannen, Brussel 11/12/15 juli 2021.

het toepassingsgebied van de Verordening, en/of specifieke toepassingen die voor ogen worden gehouden.

[4] **Aandachtspunten bij waterhergebruik.** De raden herhalen enkele aandachtspunten voor het beleid inzake waterhergebruik en die zowel gelden voor de omzetting van de Verordening als waterhergebruik in het algemeen. Ze zien belangrijke opportuniteiten in het uitwisselen van afvalwaterstromen vb. in lokale coalities, op bedrijven- of haventerreinen, tussen bedrijven onderling, met landbouwers, met woonwijken…

- **Barrières**: blijvende aandacht moet gaan naar het wegwerken van barrières die waterhergebruik belemmeren. Het gaat zowel over juridische, economische, psychologische als administratieve belemmeringen. Bij de uitwerking van een nieuw juridisch kader – in dit geval voor toepassing van RWZI-effluent voor irrigatie in de landbouw – moet volgens de raden gestreefd worden naar een evenwicht tussen noodzakelijke regulering en praktische toepasbaarheid (vb. transactiekosten, administratieve lasten). Voor 'matching' tussen aanbod en vraag zijn data over de beschikbare stromen en hun kwaliteit essentieel.
- **Ecologische impact**: de raden wijzen op het belang van RWZI-effluent als watertoevoer voor bepaalde waterlopen, zeker in periodes van droogte. Tot nu toe is het gebruik van RWZI-effluent in de landbouw zeer beperkt[4]. Dit neemt niet weg dat er lokaal een impact kan zijn. Zeker tijdens het instellen van droogtemaatregelen ontrolt zich een alternatief circuit aan waterbevoorrading. Dit mag niet leiden tot een bijkomend watertekort in het watersysteem, gezien de mogelijke impact ervan op de verslechtering van het aquatisch milieu. De raden benadrukken dat nieuwe beleidskaders hiermee rekening moeten houden en herhalen hun vraag om e-flows op te maken[5]. De raden vragen om deze impact in beeld te brengen en ermee rekening te houden bij de afweging waar, wanneer en hoeveel RWZI effluent voor irrigatie kan gebruikt worden in tijden van droogte[6].
- **Innovatie en proeftuinen**: de raden wijzen op het belang van innovatie en ondersteunen de initiatieven (o.a. via het opzetten van proeftuinen) in het kader van de Blue Deal en de Werkagenda Waterkringlopen sluiten binnen Vlaanderen Circulair.

1.2.2 Aanbevelingen bij decretale wijzigingen

[5] **Pas definities aan.** De voorgestelde wijzigingen zijn veel ruimer dan de scope van de Europese Verordening. De raden zijn niet principieel tegen een uitbreiding van de scope, maar vinden de gevolgen ervan alsnog onduidelijk en soms te verregaand.

- **Tweede circuitwater en water bestemd voor menselijke aanwending**: door toepassing van de definities *water bestemd voor menselijke aanwending* en *tweede*

[4] In 2019 ging het om 60 000 m^3 op een jaarlijks totaal van ongeveer 825 miljoen m^3 (0,007%). Zie achtergronddocument bij SERV-advies p. 34.

[5] Minaraad, SERV en SALV (2019) Advies derde waterbeleidsnota, Brussel 23/24/27 mei 2019. Zie paragraaf 67 en 82.

[6] Dit voorzien in het afwegingskader prioritair watergebruik tijdens droogte en waterschaarste.

circuit water[7] wordt een reglementair kader gecreëerd dat in feite alle waterbronnen en alle watergebruiken vat. De raden vinden dit te verregaand omdat de consequenties van deze verruiming onduidelijk zijn of niet wenselijk. Dit lijkt te kunnen zorgen voor verwarring en lijkt het onnodig complex te maken. Bedrijven hebben immers al een performant kwaliteitswaarborgingssysteem. Dit geldt in het bijzonder voor de toegang tot inrichtingen door bevoegde ambtenaren om leidingen en apparatuur te controleren. Volgens de raden is toezicht enkel nuttig wanneer het bedrijf een feitelijke waterleverancier is (eventueel ook van tweede circuitwater) en bij mogelijke risico's voor de volksgezondheid of gezondheid van werknemers. De raden vragen om de sectoren te consulteren bij de invulling van de nadere regels.

- **Waterleverancier**: de definitie van waterleverancier wordt uitgebreid, waardoor ook aanbieders van tweede circuitwater gevat worden. Dit impliceert dat informatieverplichtingen[8] en de openbare dienstverplichtingen[9] van toepassing kunnen worden. Ook hier is het raadzaam om via voorafgaandelijk overleg uit te klaren in hoeverre dat wenselijk is.
- **Water bestemd voor menselijke consumptie**: het Waterwetboek bevat twee verschillende definities[10] van water bestemd voor menselijke consumptie. De raden vragen een eenduidige definitie met letterlijke overname uit de nieuwe Europese Drinkwaterrichtlijn[11].

[6] **Stem goed af met andere (federale) overheidsinstanties.** Er wordt verduidelijkt dat de VMM niet bevoegd is voor het aspect voedselveiligheid[12] bij het gebruik van gerecupereerd afvalwater dat gebruikt wordt voor land- en tuinbouwirrigatie. Dit aspect valt onder de bevoegdheid van het FAVV. De raden dringen aan op een goede afstemming tussen de VMM en het FAVV en overlappende regelgevingen te vermijden. Ze verwijzen onder meer naar het gebruik van lastenboeken waarin zeer gedetailleerd beschreven wordt welk water voor welke toepassing mag gebruikt worden. Het is niet nodig dat Vlaanderen hierrond specifieke (afwijkende) regels uitvaardigt. Dit zou volgens de raden enkel tot verwarring leiden en tot extra administratieve lasten zonder

[7] "Water bestemd voor menselijke aanwending": water bestemd voor menselijke consumptie, tweede circuitwater en al het water dat wordt aangewend voor huishoudelijke, agrarische of industriële toepassingen, ongeacht de herkomst van dat water (Waterwetboek Art. 1.1.3. §2 53°)

"Tweede circuitwater": hemelwater, grondwater, oppervlaktewater en gerecupereerd afvalwater dat niet bestemd is menselijke consumptie en apparatuur bevoorraadt voor bijvoorbeeld het sproeien van tuinen, WC, wasmachine of reinigen van vloeren of voor industriële of agrarische toepassingen (Waterwetboek Art. 2.1.2. 28°)

[8] Artikel 2.2.1 §4 1° de inlichtingen die aan het publiek moeten worden verstrekt; 2° de gevallen waarvan de waterleverancier de bevoegde diensten van de Vlaamse Regering op de hoogte moet houden en van informatie moet voorzien; 3° de gevallen waarin de bevoegde diensten van de Vlaamse Regering advies verstrekken of inwinnen. Er zijn nog veel andere bepalingen in het waterwetboek met betrekking tot waterleveranciers, maar die zijn expliciet beperkt tot de leveranciers van "water voor menselijke consumptie (drinkwater).

[9] Art. 2.5.1.1. 2° het bevorderen van duurzaam watergebruik bij de abonnee en de verbruikers, … 4° de dienstverlening aan de abonnee verzekeren, waarbij servicegaranties geboden worden; 5° het in acht nemen van milieuzorg bij de winning, de behandeling en de distributie van water bestemd voor menselijke consumptie en van tweedecircuitwater, gebaseerd op de beste beschikbare technieken; 8° het streven naar zo laag mogelijke kostprijzen, onder afweging van de kosten en baten, die voortvloeien uit de realisering van de overige openbare dienstverplichtingen.

[10] Waterwetboek, Art. 1.1.3 §2 54° en Art. 2.1.1 33°.

[11] Artikel 2 (1) uit de Europese Drinkwaterrichtlijn 2020/2184.

[12] Artikel 13 van het voorliggende decreet, dat een aanvulling voorziet van Art. 2.1.1 van het Waterwetboek.

meerwaarde voor milieu. In de memorie van toelichting wordt er ook verwezen naar de bescherming van de gezondheid van de gebruiker van tweede circuitwater en dat hiervoor zal samengewerkt worden met het Agentschap Zorg en Gezondheid. De raden vragen daarbij ook aandacht voor de gezondheid van personeel, waarvoor de FOD WASO[13] bevoegd is. Ook daarmee zal dus moeten afgestemd worden.

[7] **Verduidelijk begrip "gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid".** Artikel 16 van het wijzigingsdecreet verhoogt de maximale geldboetes en verruimt tegelijk het toepassingsgebied ervan tot producenten en gebruikers van tweede circuitwater. De raden wijzen op een mogelijks afschrikkend effect, zeker omdat niet duidelijk is wat moet verstaan worden onder "gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid". De raden vragen om dit begrip te verduidelijken zowel qua inhoud (wat) als qua toepassing (voor welke toepassingen) in het Besluit van de Vlaamse Regering.

2 Aanpassingen aan de watertoets en de informatieplicht

2.1 Beschrijving

[8] Via artikel 8 van het voorgelegde decreet wordt voorzien dat bij de uitoefening van de watertoets, meerdere instanties om advies kunnen gevraagd worden.

Via artikel 10 wordt een rechtsbasis ingevoerd voor een attestering voor gebouwen van lagere overstromingsgevoeligheid (door specifieke maatregelen op gebouw niveau).

Via datzelfde artikel wordt het verschil tussen "effectief" en "mogelijk" overstromingsgevoelig gebied geschrapt[14]. De betreffende overstromingskaart wordt voor twee doeleinden gebruikt:

- De watertoets: voor vergunningsaanvragen binnen deze gebieden moet de vergunningverlenende overheid verplicht advies vragen aan meerdere instanties.
- De informatieplicht: bij vastgoedtransacties in deze gebieden is er een informatieplicht in hoofde van de makelaar / notaris.

Deze bepalingen zijn, volgens de memorie van toelichting, een gevolg van de evaluatie van de informatieplicht door de CIW, samen met het Notariaat en de vastgoedsector.

2.2 De watertoets en de informatieplicht binnen het overstromingsbeleid

[9] De Minaraad en de SERV hebben in het verleden aangedrongen op het invoeren van de informatieplicht[15]. De raden herhalen hun steun voor dit instrument om potentiële kopers en huurders correct te informeren over de risico's, én ook als sensibilisatie-instrument om aan te zetten tot overstromingsbestendig bouwen. Ze wijzen erop dat de

[13] Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg https://werk.belgie.be/nl/themas/welzijn-op-het-werk

[14] Ter duiding: de wijziging lijkt aanzienlijk, maar omvat in wezen enkel deze schrapping. De overige wijzigingen zijn ofwel redactioneel, ofwel een toevoeging van een verwijzing naar het betreffende Vlaamse UB.

[15] Advies 2011|32, paragraaf 4.2.1

voordelen van deze instrumenten niet beperkt zijn tot de bewoners van deze gebieden, maar dat de hele gemeenschap er baat bij heeft, aangezien de kosten van de schade door overstromingen in hoge mate gesolidariseerd zijn, via verzekeringen, rampenfonds, etc …

[10] Vooralsnog slaagt het beleid onvoldoende in de opzet om schade door overstromingen zoveel mogelijk te minimaliseren. Uit de waterbeleidsnota blijkt dat de overstromingsrisico's in Vlaanderen sterk kunnen toenemen, zowel door fluviale, pluviale als overstromingen vanuit zee. De twee belangrijkste *drivers* van deze toename zijn enerzijds de klimaatverandering[16] en anderzijds de toenemende intensivering van het landgebruik (zowel urbaan als niet-urbaan)[17].

[11] **De herwerking van de kaarten is prioritair**. In hun advies over de waterbeleidsnota hebben de raden daarom gevraagd om snel werk te maken van een reeks maatregelen, waaronder de aangekondigde herwerking van de watertoetskaart aan de klimaatverandering[18]. In het ontwerp van derde stroomgebiedbeheerplan werden inderdaad een reeks maatregelen opgenomen. Uit de prioritering die daar werd uitgevoerd, komen de preventieve acties (zoals het watertoetsinstrument) als hoogste prioriteit naar voren[19]. Zowel de overheid als de raden achten de herwerking van de overstromingskaarten dus prioritair, om het hoofd te kunnen bieden aan de stijgende risico's op overstromingen.

2.3 Aanbevelingen bij decretale wijzigingen

[12] De raden steunen het uitgangspunt dat een systeem via attesten wordt opgezet waarbij inspanningen om gebouwen minder overstromingsgevoelig te maken, zichtbaar worden gemaakt. Een eigenaar die maatregelen heeft genomen om het overstromingsrisico in te dijken wordt daarmee beloond.

[13] De raden steunen ook het schrappen van het onderscheid tussen 'mogelijk' en 'effectief' overstromingsgevoelig gebied, mits het vervangen wordt door het meer gedifferentieerde systeem zoals dat aan de raden is toegelicht door de VMM (zie verder). De raden vragen om blijvend aandacht te hebben voor de communicatie: het concept 'mogelijk overstromingsgevoelig gebied bleek moeilijk uit te leggen, ook de nieuwe begrippen zullen nood hebben aan duiding voor het brede publiek.

[14] De raden hebben geen opmerkingen over de wijziging die toelaat dat meerdere instanties betrokken worden bij de watertoets – dit reflecteert de praktijk.

2.4 Aanbevelingen over het verdere proces

[16] Zoals recent nog bevestigd in het zesde IPCC rapport, zie https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg1/downloads/factsheets/IPCC_AR6_WGI_Regional_Fact_Sheet_Europe.pdf

[17] Waterbeleidsnota 2020-2025 - deel Waterbeheerkwesties, p 12

[18] Advies 2019-009: De derde waterbeleidsnota (2020-2025) (met SERV en SALV), § [59]

[19] Maatregelenprogramma bij ontwerp-stroomgebiedbeheerplan voor Schelde en Maas 2022 - 2027 Maatregelenpakket per groep, p 59

[15] **Timing**. Uit de toelichting die aan de raden is gegeven, blijkt dat het de bedoeling is om de wijzigingen in artikel 10 (informatieplicht) te laten ingaan op het moment dat ook de achterliggende kaarten zijn geactualiseerd, de attestering is opgezet en – desgevallend – ook de regels inzake publiciteit zijn bijgesteld. Het decreet omvat echter geen specifieke bepalingen omtrent de inwerkingtreding van dit artikel. De raden zijn voorstander van een snelle implementatie – indien dit toch niet haalbaar zou zijn, is wellicht aangewezen om artikel 10 op te nemen in de lijst van artikels die in werking treden door een besluit van de Vlaamse Regering.

[16] **Overleg over de informatieplicht**. De raden vinden de aanpak, waarbij overlegd werd met het notariaat, de Vlaamse Ombudsdienst en de vastgoedsector over de toepassing van de informatieplicht, positief. Ze vragen om dit overleg verder te zetten, met name over de eventuele aanpassingen aan de nadere regels inzake publiciteit bij de informatieplicht, Die regels zijn immers cruciaal om te garanderen dat één en ander praktisch toepasbaar is.

[17] **Attestering**. De raden steunen de aanpak die werd voorgesteld over de attestering, omdat die betrokkenen een correct beeld geeft van de kwetsbaarheid van het vastgoed in kwestie. Ze vragen om de attesten op te nemen in de woningpas, zodat ze ook in de toekomst vlot consulteerbaar zijn.

[18] **Aangepaste kaarten.** De praktische impact van het schrappen van het onderscheid tussen ‘mogelijk’ en ‘effectief’ overstromingsgevoelig gebied, wordt bepaald door de hertekening van de kaart, waarop deze gebieden zijn afgebakend. De aanpassing van deze kaart wordt al enige tijd voorbereid en aangekondigd[20] en de uitgangspunten ervan werden toegelicht aan de raden:

- er wordt gewerkt met 4 klassen van overstromingsgevoeligheid;
- er komt een opsplitsing van de informatie over het gebouw (G-score) en het perceel (P-score);
- de bron van het overstromingsrisico wordt vermeld;
- de kaarten zijn het resultaat van modellen voor fluviale en pluviale overstromingen, die getoetst zijn aan de realiteit.

[19] **De raden steunen de uitgangspunten voor de aanpassing van de kaarten**, maar spreken zich niet uit over hun kwaliteit in deze fase – daar de kaarten zelf nog niet ter beschikking zijn. De raden steunen met name de ambitie om door de aangepaste kaarten de reële kans op overstromingen zo goed mogelijk in beeld te brengen. Ze wijzen erop dat zowel het minimaliseren als het maximaliseren van de risico’s ongewenst is. Het minimaliseren van het beeld van de risico's (door bv historische dorpskernen of delen van laaggelegen poldergebieden uit de kaarten te schrappen) is een "vals goedkope" oplossing: de kans op overstromingen blijft immers even groot, maar door de maatregelen om de schade te beperken na te laten, dreigt de toekomstige schade op te lopen. Ook het maximaliseren van de risico's is ineffectief: het zorgt voor

[20] Zie onder andere parlementaire vraag nr. 613 van 4 mei 2020 en CIW werkplan 2017, 2018, 2019, 2020, 2021

bijkomend werk voor de overheden (via de watertoets) en de vastgoedsector (via de informatieplicht) en zou er toe kunnen leiden tot overbodige investeringen in bescherming.

[20] **Duiding bij de kaarten**. De bijgewerkte kaarten zullen betekenisvol verschillen van de huidige. De raden menen dat dit kan leiden tot veel vragen en wijzen erop dat voorafgaande en actieve inspanningen nodig zullen zijn om het vertrouwen in de accuraatheid van deze kaarten op te bouwen. Ze bevelen daarom aan om een goed uitgewerkte duiding op te zetten bij deze wijzigingen, gericht op zowel doelgroepen als het grote publiek. De raden vragen een voorafgaand overleg waarin verdere duiding wordt gegeven bij de keuzes die gemaakt zijn aangaande:

- de afbakening van het "maatschappelijk aanvaardbaar restrisico" (vanaf welk risico, worden actoren geïnformeerd ?)[21];
- de omgang met de onzekerheden aangaande de (snelheid en amplitude) van de effecten van klimaatverandering;
- de voorziene actualisaties.

Ze benadrukken daarbij dat het niet de doelstelling van zulk overleg kan zijn om de volledigheid of accuraatheid van de kaart te verminderen.

[21] **Doorwerking van de kaarten**. De raden vragen tenslotte om deze kaarten niet enkel te gebruiken voor het verbeteren van de preventie, maar ook om de protectie en paraatheid te verbeteren. Ze wijzen op het belang van de doorwerking in het ruimtelijk beleid, door het realiseren van de doelen van het BRV, de aanpak van de signaalgebieden en de handhaving van de watertoets. Daarnaast herinneren ze aan de noodzaak om meer bronmaatregelen te treffen die water vasthouden, de vraag om de uitrol van blauwgroene infrastructuur te versnellen, en tenslotte de vraag om de financiering van de maatregelen te garanderen. Geactualiseerde risicokaarten kunnen helpen om gericht maatregelen uit te voeren én om beter prioriteiten te stellen.

3 Achteruitgang / Wezer

3.1 Beschrijving

[22] In artikel 7 van het voorliggende decreet wordt voorgesteld om de definitie van achteruitgang van de toestand van een oppervlaktewaterlichaam of de chemische toestand van een grondwaterlichaam te wijzigen. In artikel 11 worden bepalingen ingevoegd die:

- het mogelijk maken dat andere overheden dan de Vlaamse Regering vergunningen, plannen of programma's goedkeuren die de achteruitgang van de toestand van waterlichamen impliceren;

[21] Zie ook de opmerkingen over de term *mogelijk overstromingsgevoelig gebied* in "Vastgoedpubliciteit wateroverlast: Ombudsman vraagt duidelijkheid".

- een rechtsbasis voorzien om nadere regels te bepalen over hoe de beoordeling van de randvoorwaarden en de procedures dienen te verlopen;
- bepalen dat de CIW om advies moet gevraagd worden;
- de integratie in de MER, plan-MER, startnota of scopingnota regelen.

Deze wijzigingen houden verband met het zogenaamde “Wezer-arrest”.

3.2 Aanbevelingen

[23] De beoordeling van wat “activiteiten van groot maatschappelijk belang” zijn, wordt overgelaten aan vergunningverlenende overheden. Dit sluit aan bij de aanpak in het decreet complexe projecten, waar de notie “van groot maatschappelijk en ruimtelijk-strategisch belang” opgenomen werd. De raden wezen in hun adviezen op dit decreet[22] en het bijhorende uitvoeringsbesluit[23] op de nood aan verduidelijking van deze bepaling en op het risico dat hieraan een verschillende invulling zal gegeven worden, die verschilt zowel tussen de bevoegdheidsniveaus als tussen gemeenten en provincies onderling. Volgens de raden bestaan deze risico’s ook in dit geval, ze vragen dan ook om te motiveren waarom niet werd geopteerd voor de aanpak zoals in het Natuurdecreet[24] en de VCRO[25], waar de beoordeling expliciet bij de Vlaamse Regering werd gelegd.

[24] **Breng het decreet in lijn met de richtlijn**. De voorwaarde om gebruik te kunnen maken van deze uitzonderingsbepalingen zijn op EU niveau vastgelegd in artikel 4.7 van de Kaderrichtlijn Water. Een vergelijking van dit artikel met de decreet tekst toont enkele verschillen. De bepaling in het decreet is inhoudelijk beperkter dan die van de richtlijn, en er ontbreekt een bepaling die garandeert dat een afweging dient te gebeuren tussen de voordelen van het bereiken van de doelen en de voordelen van de voorgestelde fysieke wijziging[26]. De raden vragen om het decreet in lijn te brengen met de richtlijn.

4 Overige wijzigingen

4.1 Beschrijving

[25] Dit ontwerpdecreet wijzigt drie zaken aan de wet op de onbevaarbare waterlopen. De definitie van bedding van de waterloop en talud wordt (beperkt) gewijzigd; de

[22] Advies 2013 | 32 §23 en 30 en https://www.serv.be/sites/default/files/documenten/SERV_ADV_20130701_complexe_projecten.pdf §3.1

[23] Mina/SERV/SALV advies van 2014 over het ontwerpbesluit, p. 9: https://www.salv.be/sites/default/files/documenten/14-026%20Advies%20ontwerpbesluit%20complexe%20projecten_0.pdf

[24] Natuurdecreet art 26 bis en art. 36 ter: “*De Vlaamse regering oordeelt over het bestaan van een dwingende reden van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard.*”

[25] VCRO artikel 4.1.1., 5° “*handelingen van algemeen belang : door de Vlaamse Regering aangewezen handelingen die betrekking hebben op openbare infrastructuur of openbare wegen, nutsvoorzieningen, infrastructuur op het grondgebied van meerdere gemeenten of infrastructuur ten behoeve of ten bate van de uitoefening van een openbare dienst;*”

[26] KRW, art. 4.7 c): “*de redenen voor die veranderingen of wijzigingen zijn van hoger openbaar belang en/of het nut van het bereiken van de in lid 1 vermelde doelstellingen voor milieu en samenleving wordt overtroffen door het nut van de nieuwe veranderingen en wijzigingen voor de gezondheid van de mens, de handhaving van de veiligheid van de mens of duurzame ontwikkeling”*

verwerking van persoonsgegevens in het kader van het onttrekken van water (captatie) wordt geregeld en tenslotte worden de beroepsmogelijkheden verbeterd – in casu gaat het om beroepen tegen beslissingen inzake de indeling van waterlopen, de toewijzing van beheerskosten ten gevolge van ingrepen door derden, het onderhoud van constructies van derden en de toestemmingen voor (inrichtings)werken.

[26] Ook in het waterwetboek worden verschillende kleinere wijzigingen doorgevoerd:

- de definitie van een talud wordt gewijzigd;
- er wordt een verbod op nieuwe reliëfwijzigingen in oeverzones ingevoerd;
- er wordt een uitzondering op dit verbod geïntroduceerd in functie van de uitvoering van erfgoedbeheerplannen;
- de hoogte van de geldboetes voor overtredingen op de regelgeving door waterleveranciers en abonnees wordt opgetrokken van 15Keuro naar 250Keuro. In de MvT wordt hierover gesteld: "*Om tot een sanctiekader te komen dat zowel voor wat betreft de bepalingen rond water bestemd voor menselijke consumptie, maar evengoed de bepalingen rond water voor menselijke aanwending, doeltreffend, evenredig en afschrikkend is wordt de ondertussen twintig jaar geleden ingevoerde strafmaat wat betreft de maximale geldboete afgestemd op moderne strafmaten inzake miskenning van de milieuregelgeving uit titel XVI DABM. Daarvoor wordt voorgesteld om de maximale straf op te trekken naar 250.000 euro*."

4.2 Aanbevelingen

[27] Bij het verbod op het bouwen van nieuwe bovengrondse constructies binnen de vijf meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop, wordt er toegevoegd dat dit verbod ook geldt bij overwelfde of ingebuisde waterlopen. Bij een ingebuisde waterloop is het talud moeilijk herkenbaar, waardoor het moeilijk wordt om de zone 'binnen de vijf meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud' van een ingebuisde waterloop op een correcte manier af te bakenen. De raden vragen om te verduidelijken vanaf waar de vijf meter zone geldt bij ingebuisde/overwelfde waterlopen en hoe de bedding van dergelijke waterlopen moet worden opgemeten.

[28] De raden vragen om ook een verduidelijking toe te voegen aan de bestaande uitzondering op het verbod in de vijf meter zone voor 'constructies en reliëfwijzigingen die verenigbaar zijn met de functie of de functies van de oeverzone'. Deze uitzondering laat immers te veel ruimte voor onwenselijke afwijkingen van het bouwverbod, afhankelijk van de interpretatie. De functie van een oeverzone is immers erg breed gedefinieerd[27]. Concreet vragen de raden om toe te voegen: constructies en reliëfwijzigingen die verenigbaar zijn met de functie of de functies van de oeverzone en het recht van doorgang van de waterbeheerder'. De raden vragen verder om te verduidelijken of de aanleg en heraanleg van een pad of oprit naar een gebouw wordt

[27] Artikel 1.1.3, § 2, 45° van het decreet integraal waterbeleid: '*45° oeverzone: strook land vanaf de bodem van de bedding van het oppervlaktewaterlichaam die **een functie vervult inzake de natuurlijke werking van watersystemen of het natuurbehoud of inzake de bescherming tegen erosie of inspoeling van sedimenten, pesticiden of meststoffen**;*'

beschouwd als een constructie die verenigbaar is met de functie of de functies van de oeverzone.

[29] Inzake de verhoging van de boetes valt op dat de memorie van toelichting wel verwijst naar het DABM, maar dat er, ook na deze aanpassing, aanzienlijke verschillen zijn tussen de bepalingen in het waterwetboek en de regelgeving in het titel XVI DABM. Het gaat daarbij om de aard van de straffen en boetes zelf, de hoogte van de bedragen, de te volgen procedures en bepalingen inzake rechtsbescherming[28]. De raden vragen dat beiden in overeenstemming worden gebracht.

4.3 Tekstuele opmerkingen en correcties

[30] Art 2. en art 7. De definitie van 'talud' in het decreet integraal waterbeleid wordt vervangen door een definitie die afwijkt van de (gewijzigde) definitie in de wet onbevaarbare waterlopen. De raden herhalen hun pleidooi voor integratie van de wet op de onbevaarbare in het waterwetboek[29], en pleiten in afwachting voor consistentie. Ze wijzen er ook op dat de onduidelijkheid over waar een talud precies eindigt, blijft bestaan.

[31] In Art. 3. wordt verwezen naar 'de wet van 28 december 1967 betreffende het integraal waterbeleid'. Deze verwijzing klopt niet.

[32] Art 8. 2° zou moeten zijn: in punt 18 wordt tussen de zinsnede "het landschap en het onroerend erfgoed," en de woorden "alsmede de samenhang" de zinsnede "een achteruitgang in de toestand van ***een*** waterlichaam," ingevoegd;

[33] Op het einde van artikel 9 wordt voor de omschrijving van reliëfwijziging de definitie uit artikel 4.2.1., 4° VCRO overgenomen. Het lijkt duidelijker om in artikel 1.3.2.2, § 1 4° van het decreet integraal waterbeleid te spreken over 'aanmerkelijke reliëfwijzigingen als vermeld in artikel 4.2.1, 4° van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009'.

[34] Leesbaarheid: de definitie van "schadelijk effect" in het waterwetboek was al moeilijk leesbaar, de toevoeging maakt het nog complexer. . Ook de definities voor 'achteruitgang van de toestand van een oppervlaktewaterlichaam' en 'achteruitgang van de chemische toestand van een grondwaterlichaam'[30] zijn moeilijk lees- en begrijpbaar.

[35] De memorie van toelichting (MVT) bij artikel 7 en artikel 8 spreekt van punt 67 en 68 terwijl het ontwerp van decreet van punt 68 en punt 69 spreken.

[36] De verwijzing in artikel 5.2.2.1. §1, 3° van het waterwetboek naar artikel 2.3.1. §2 van datzelfde wetboek, klopt niet. Waarschijnlijk wordt artikel 2.2.1 bedoeld.

---

[28] Zie DABM hoofdstuk IV (bestuurlijke geldboete) versus waterwetboek, afdeling 2 "straffen".

[29] 2017| 005 Gezamenlijk briefadvies over het Machtigingsdecreet coördinatie en codificatie Waterwetboek.

[30] Deze worden ingevoerd via art. 7, 4° van het voorliggende decreet

[37] Art. 5.2.2.2 , 2° uit het waterwetboek lijkt niet meer van toepassing: er is geen verplichting meer om “gratis water” te leveren.

[38] Doorwerking: de wijziging van de definities van 'bedding' en 'talud' nopen een aanpassing van het gedeelte 'nomenclatuur van de waterloop' in hoofdstuk 2 van het Standaardbestek 250.

VOORONTWERP VAN DECREET
van 17 december 2021

Vlaamse Regering

Ontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen in de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018

Op voorstel van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen

Art. 2. In artikel 1 van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, gewijzigd bij de decreten van 28 februari 2014 en 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 4 wordt vervangen door wat volgt:

"4. bedding van een onbevaarbare waterloop: de oppervlakte die gevormd wordt door de bodem van de waterloop en de beide taluds;";

2° punt 6 wordt vervangen door wat volgt:

"6. talud: een strook land van een onbevaarbare waterloop of gracht vanaf de bodem van de bedding tot aan het begin van het omgevende maaiveld of de kruin van de berm;"

Art. 3. In artikel 12 van dezelfde wet, vervangen bij het decreet van 26 april 2019, wordt paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

"§2. Tegen de beslissingen, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, kan beroep worden ingesteld conform artikel 19, tweede tot en met vierde lid.".

Art. 4. In artikel 19, derde lid, van dezelfde wet, vervangen bij het decreet van 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan punt 2° wordt de zinsnede ", polder of watering" toegevoegd;

2° er wordt een punt 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"4° de personen, vermeld in artikel 12, §1, eerste lid.".

Art. 5. Aan artikel 23bis van dezelfde wet, ingevoegd bij het decreet van 26 april 2019, worden vier leden toegevoegd, die luiden als volgt:

"De nadere regels, vermeld in het eerste lid, kunnen procedures omvatten die volledig of gedeeltelijk elektronisch verlopen. Daarbij kunnen persoonsgegevens verwerkt worden, alsook geografische gegevens die kunnen leiden tot de identificatie van natuurlijke personen. Die gegevens worden verwerkt conform de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens. De persoonsgegevens en geografische gegevens zijn de identificatiegegevens van de aanvrager, de hoeveelheid water die onttrokken zal worden en de locatie van de onttrekking.

De waterbeheerders, vermeld in artikel 7, eerste lid, worden aangewezen als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), voor de gegevens, vermeld in het tweede lid, als die gegevens betrekking hebben op de waterlopen en publieke grachten onder hun beheer. Enkel hun personeel betrokken bij de regeling rond wateronttrekkingen heeft toegang tot de vermelde gegevens.

De persoonsgegevens, vermeld in het tweede lid, worden verwerkt om de onttrekking te kunnen reguleren met het oog op het halen van de doelstellingen van het integraal waterbeleid, vermeld in artikel 1.2.2 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, en om de heffing te kunnen vestigen als vermeld in artikel 4.2.4.2 van het voormelde decreet. De geografische gegevens worden verwerkt om bij waterschaarste en droogte maatregelen te kunnen nemen in het kader van de droogtecommissie en het provinciale droogteoverleg, alsook om de controle op de verplichte aangifte en de correctheid daarvan te kunnen uitvoeren.

De bewaartermijn van de persoonsgegevens, vermeld in het tweede lid, is zes jaar na de ontvangst ervan. De bewaartermijn van de geografische gegevens, vermeld in het tweede lid, is tien jaar na de ontvangst ervan.".

Hoofdstuk 3. Wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Art. 6. In artikel 10.2.3, §1, tweede lid, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, ingevoegd bij het decreet van 7 mei 2004 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 15 juni 2018, wordt punt 14° vervangen door wat volgt:

"14° het bijdragen aan de beleidsvoorbereiding, de controle en de opvolging van de volgende aspecten over water bestemd voor menselijke aanwending:
a) de kwaliteit en de levering;
b) de dienstverlening, met inbegrip van de openbare dienstverplichtingen;
c) de tarieven die verbonden zijn aan de aspecten, vermeld in punt a) en b);".

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018

Art. 7. In artikel 1.1.3, §2, van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 7° wordt de zinsnede "een wachtbekken, een spaarbekken" vervangen door de woorden "een waterbekken".

2° punt 18 wordt vervangen door wat volgt:

"18° schadelijk effect: ieder betekenisvol nadelig effect op het milieu dat voortvloeit uit een verandering van de toestand van watersystemen of bestanddelen ervan die wordt teweeggebracht door een menselijke activiteit; die effecten omvatten mede effecten op de gezondheid van de mens en de veiligheid van de vergunde of vergund geachte gebouwen en infrastructuur, gelegen buiten afgebakende overstromingsgebieden, op het duurzaam gebruik van water door de mens, op de fauna, de flora, de bodem, de lucht, het water, het klimaat, het landschap en het onroerend erfgoed, een achteruitgang in de toestand van een waterlichaam, alsmede de samenhang tussen een of meer van deze elementen;"

3° punt 44° wordt vervangen door wat volgt:

"44° talud: een strook land van een oppervlaktewaterlichaam vanaf de bodem van de bedding tot aan het begin van het omgevende maaiveld of de kruin van de berm;";

4° punt 54° wordt vervangen door wat volgt:

"54° water bestemd voor menselijke consumptie: al het water dat onbehandeld of na behandeling bestemd is voor drinken, koken, voedselbereiding, vaat of persoonlijke hygiëne, ongeacht de herkomst en ongeacht of het water wordt geleverd via een waterdistributienetwerk of via een private waterwinning, uit een tankschip of tankauto, of in flessen of verpakkingen, met uitzondering van:

a) natuurlijk mineraalwater dat dusdanig is erkend overeenkomstig het koninklijk besluit van 8 februari 1999 betreffende natuurlijk mineraalwater en bronwater;
b) water dat een geneesmiddel is;";

5° een punt 68 wordt toegevoegd dat luidt als volgt:

"68° achteruitgang van de toestand van een oppervlaktewaterlichaam: de toestand van ten minste een van de kwaliteitselementen als bedoeld in bijlage V bij de Kaderrichtlijn Water gaat een klasse achteruitgaat, zelfs als die achteruitgang niet tot gevolg heeft dat het oppervlaktewaterlichaam in het algemeen wordt ingedeeld in een lagere klasse. Indien het betreffende kwaliteitselement uit bijlage V bij de Kaderrichtlijn Water zich reeds in de laagste klasse bevindt, vormt iedere achteruitgang van dat element een achteruitgang van de toestand;";

6° een punt 69 wordt toegevoegd dat luidt als volgt:

"69° achteruitgang van de chemische toestand van een grondwaterlichaam: als ten minste één van de kwaliteitsnormen of drempelwaarden in de zin van artikel 3, lid 1, van richtlijn 2006/118/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging en achteruitgang van de toestand, overschreden wordt, of als er een voorzienbare verhoging van de concentratie van een verontreinigende stof is terwijl de daarvoor vastgestelde drempel reeds is overschreden. Hiervoor moeten de op elk monitoringspunt gemeten waarden ieder afzonderlijk in aanmerking worden genomen.

Art. 8. In artikel 1.3.1.1, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt een lid toegevoegd dat luidt als volgt:

"Wanneer het schadelijk effect bestaat uit een achteruitgang in de toestand van een waterlichaam, wordt artikel 1.7.2.5.4. toegepast.".

2° in paragraaf 3, eerste lid, worden tussen het woord "instantie" en de woorden "Die brengt" de woorden "of instanties" ingevoegd;

3° in paragraaf 3, eerste lid, worden de woorden "Die brengt" vervangen door de woorden "Die brengen";

4° in paragraaf 3, eerste lid, worden de woorden "de door de Vlaamse Regering aan te wijzen instantie over" vervangen door de woorden "elke door de Vlaamse Regering aangewezen instantie over".

Art. 9. In artikel 1.3.2.2, §1, van hetzelfde decreet wordt punt 4° vervangen door wat volgt:

"4° er mogen geen nieuwe bovengrondse constructies worden opgericht of aanmerkelijke reliëfwijzigingen als vermeld in artikel 4.2.1, 4° van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, worden doorgevoerd binnen vijf meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een oppervlaktewaterlichaam. Dat geldt ook aan overwelfde of ingebuisde oppervlaktewaterlichamen. Met uitzondering van herbouwen als

vermeld in artikel 4.1.1, 6°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, is de uitvoering van onderhoudswerken, stabiliteitswerken en het verbouwen van dergelijke constructies als vermeld in artikel 4.1.1, 9°, 11° en 12°, van de voormelde codex, toegestaan als die handelingen toelaatbaar zijn op basis van de regelgeving over de ruimtelijke ordening. De voormelde verboden zijn niet van toepassing op constructies en reliëfwijzigingen die noodzakelijk zijn voor het beheer van het oppervlaktewaterlichaam, voor werkzaamheden van algemeen belang, voor werkzaamheden en constructies die expliciet zijn toegelaten door een ruimtelijk uitvoeringsplan als ze de functie of de functies van de oeverzone niet onmogelijk maken, voor werkzaamheden en constructies voorzien in een beheerplan voor onroerend erfgoed of erfgoedlandschappen, vermeld in artikel 8.1.1. van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, en voor de constructies en reliëfwijzigingen die verenigbaar zijn met de functie of de functies van de oeverzone en met het recht van doorgang van de waterbeheerder.

Art. 10. In artikel 1.3.3.3.2 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

"§1. Iedereen die voor eigen rekening of als tussenpersoon een onroerend goed verkoopt, verhuurt voor meer dan negen jaar, inbrengt in een vennootschap, een vruchtgebruik, erfpacht of een opstalrecht overdraagt, of op andere wijze een eigendomsoverdracht met een vergeldend karakter van het goed bewerkstelligt, vermeldt in de publiciteit die daaraan verbonden is, of het onroerend goed al dan niet volledig of gedeeltelijk in een van de volgende gebieden ligt:

1° in overstromingsgevoelig gebied, zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering en vermeld in artikel 1, 14° van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedures bij de watertoets, vermeld in artikel 1.3.1.1 van de decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018;

2° in een afgebakend overstromingsgebied of een afgebakende oeverzone.

De Vlaamse Regering kan nader bepalen wat onder publiciteit als vermeld in het eerste lid, begrepen wordt. De Vlaamse Regering kan bepaalde vormen van publiciteit om praktische redenen vrijstellen en kan nadere regels bepalen om de informatieplicht na te komen.

Iedereen die een onderhandse akte van verkoop of van verhuring voor meer dan negen jaar van een onroerend goed, van inbreng van een onroerend goed in een vennootschap en ook van vestiging of overdracht van vruchtgebruik, erfpacht of opstal opmaakt, vermeldt of het onroerend goed al dan niet volledig of gedeeltelijk in een van de volgende gebieden ligt:

1° in overstromingsgevoelig gebied, zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering en vermeld in artikel 1, 14° van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedures

bij de watertoets, vermeld in artikel 1.3.1.1 van de decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018;

2° in een afgebakend overstromingsgebied of een afgebakende oeverzone.

De instrumenterende ambtenaar vermeldt in alle onderhandse en authentieke akten van verkoop of van verhuring voor meer dan negen jaar van een onroerend goed, van een inbreng van een onroerend goed in een vennootschap, en ook in alle akten van vestiging of overdracht van vruchtgebruik, erfpacht of opstal, en in elke andere akte van een eigendomsoverdracht ten bezwarende titel, met uitzondering van huwelijkscontracten en de wijzigingen ervan en contracten over de mandeligheid of het onroerend goed in een van de volgende gebieden ligt:

1° in overstromingsgevoelig gebied, zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering en vermeld in artikel 1, 14° van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedures bij de watertoets, vermeld in artikel 1.3.1.1 van de decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018;

2° in een afgebakend overstromingsgebied of een afgebakende oeverzone.";

2° in paragraaf 2, eerste lid, worden de woorden "de mogelijk of effectief overstromingsgevoelig gebieden" vervangen door de woorden "de overstromingsgevoelige gebieden";

3° in paragraaf 2, tweede lid, worden de woorden "de mogelijk of effectief overstromingsgevoelige gebieden" vervangen door de woorden "de overstromingsgevoelige gebieden".

4° er wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§3. De Vlaamse Regering kan voorzien dat een daartoe erkende persoon attesteert dat de overstromingsgevoeligheid van een of meer kadastrale percelen op basis van gebouwkenmerken, de bouwwijze of andere genomen maatregelen voor de bescherming tegen overstromingen, verschilt van de overstromingsgevoeligheid zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering en vermeld in artikel 1, 14° van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedures bij de watertoets, vermeld in artikel 1.3.1.1 van de decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018.

De erkenning, vermeld in het eerste lid, wordt geregeld door de bepalingen van titel V, hoofdstuk 6, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, met inbegrip van de erkenningsvoorwaarden, de gebruikseisen en de sancties.

De Vlaamse Regering kan het gebruik regelen van het attest, vermeld in het eerste lid.

Art. 11. In artikel 1.7.2.5.4 van hetzelfde decreet, gecoördineerd op 15 juni 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt het woord "indirecte" opgeheven;

2° aan paragraaf 1 worden de volgende twee leden toegevoegd:
" Daarbij worden de volgende voorwaarden in acht genomen:
1° alle haalbare stappen en maatregelen worden genomen om de negatieve effecten op de toestand van het oppervlaktewaterlichaam of het grondwaterlichaam tegen te gaan;
2° het doel dat met die veranderingen of wijzigingen van het oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam wordt gediend, kan niet worden bereikt met andere voor het milieu aanmerkelijk gunstiger middelen, omdat dit technisch niet haalbaar is of onevenredig hoge kosten zou meebrengen.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen om te beoordelen of de voorwaarde uit het eerste en tweede lid vervuld zijn.";

3° Paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

"§2. De overheid die over een vergunningsaanvraag beslist die tot gevolg kan hebben dat de toestand van een grondwaterlichaam of oppervlaktewaterlichaam achteruit gaat, kan de aanvraag slechts goedkeuren als de voorwaarden uit paragraaf 1, eerste en tweede lid, vervuld zijn.

De overheid die over een plan of programma beslist dat tot gevolg kan hebben dat de toestand van een grondwaterlichaam of oppervlaktewaterlichaam achteruit gaat, kan het plan of programma slechts goedkeuren als de voorwaarden uit paragraaf 1, eerste en tweede lid, vervuld zijn.

Alvorens de beslissingen te nemen vermeld in het eerste en twee lid, vraagt de betrokken overheid advies aan de CIW. Die brengt een gemotiveerd advies uit binnen dertig dagen als het een vergunningsprocedure betreft en binnen zestig dagen als het een goedkeuringsprocedure voor een plan of programma betreft. Wordt er al op basis van andere regelgeving advies gevraagd in de loop van de procedure, dan beschikt de CIW over dezelfde termijn als de andere adviesverleners. Als het advies niet binnen deze termijnen verleend wordt, kan aan de adviesvereiste voorbij worden gegaan.

Als de vergunningsplichtige activiteit overeenkomstig artikel 4.3.2 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid onderworpen is aan de verplichting tot opmaak van een project-MER, gebeurt de analyse en de evaluatie van het al dan niet optreden van een achteruitgang van de toestand van een waterlichaam en over het al dan niet vervuld zijn van de voorwaarden uit paragraaf 1, eerste en tweede lid in het project-MER of in het gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de verplichting tot het opstellen van een project-MER, vermeld in artikel 4.3.3, § 4, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

Wat betreft een plan of programma als vermeld in het tweede lid, dat geen ruimtelijk uitvoeringsplan is, gebeurt de analyse en de evaluatie van het al dan niet optreden van een achteruitgang van de toestand van een waterlichaam en over het al dan niet vervuld zijn van de voorwaarden uit paragraaf 1, eerste en tweede lid in de documenten die de initiatiefnemer bij het onderzoek tot milieueffectrapportage, vermeld in titel IV, hoofdstuk II, afdeling 2, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, bezorgt aan de dienst, bevoegd voor milieueffectrapportage. Als de initiatiefnemer een gemotiveerd

verzoek tot ontheffing van de verplichting inzake milieueffectrapportage indient als vermeld in artikel 4.2.3, § 3ter, van het voormelde decreet, gebeurt de voormelde analyse en evaluatie in dat verzoek. Als een plan-MER wordt opgemaakt, gebeurt de voormelde analyse en evaluatie in het plan-MER.

Bij een plan of programma als vermeld in het tweede lid, dat een ruimtelijk uitvoeringsplan is, gebeurt de analyse en de evaluatie van het al dan niet optreden van een achteruitgang van de toestand van een waterlichaam en over het al dan niet vervuld zijn van de voorwaarden uit paragraaf 1, eerste en tweede lid, als er geen plan-MER moet worden opgemaakt, zo mogelijk in de startnota, vermeld in artikel 2.2.4 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, en in elk geval in de scopingnota, vermeld in het voormelde artikel. Als uit de scopingnota blijkt dat een plan-MER moet worden opgemaakt, gebeurt de vermelde analyse en evaluatie in het plan-MER.

De betrokken overheid brengt de CIW op de hoogte van de beslissing, vermeld in het eerste en tweede lid, binnen tien dagen nadat de beslissing is genomen.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de procedure die gevolgd moet worden door de overheden die een project, plan of programma willen goedkeuren in het kader van paragraaf 1, eerste en tweede lid.".

4° Een paragraaf 3 wordt toegevoegd die luidt als volgt:
"§3. Bij de opmaak of de herziening van de stroomgebiedbeheerplannen duidt de Vlaamse Regering de gevallen aan waarin overeenkomstig de eerste paragraaf afgeweken moet worden van de milieudoelstellingen. Daarbij wordt rekening gehouden met punt 4.2. uit bijlage 1.

De Vlaamse Regering herziet om de zes jaar de gevallen waarin van de milieudoelstellingen afgeweken wordt volgens dit artikel.

Art. 12. In artikel 1.7.3.1, §2, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "punt 1.2.1" vervangen door de zinsnede "punt 6.2.1".

Art. 13. Aan artikel 2.1.1, §3, van hetzelfde decreet wordt een punt 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"4° het water bestemd voor menselijke aanwending dat afkomstig is van gerecupereerd afvalwater, en dat gebruikt wordt voor land- en tuinbouwirrigatie, voor het aspect voedselveiligheid.".

Art. 14. In artikel 2.1.2 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 17° wordt de zinsnede "artikel 6" vervangen door de zinsnede "artikel 2.3.2";

2° in punt 19° wordt het woord "consumptie" telkens vervangen door het woord "aanwending";

3° in punt 31° worden de woorden "beschikt in een onroerend goed" vervangen door de woorden "beschikt in of op een onroerend goed"

4° punt 34° wordt vervangen door:

"34° waterleverancier: een van de volgende instanties:

a) de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk;

b) de titularis van een private waterwinning, die verbruikers of anderen bevoorraadt, al dan niet via een openbaar waterdistributienetwerk, en die water bestemd voor menselijke aanwending gebruikt;".

Art. 15. Aan artikel 2.2.1 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, wordt een paragraaf 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§5. Om de risico's voor de volksgezondheid en het milieu door het gebruik van tweedecircuitwater te beperken, kan de Vlaamse Regering nadere regels bepalen voor de productie, de levering en het gebruik van tweedecircuitwater. De nadere regels kunnen betrekking hebben op:

1° de aanwijzing van een bevoegde autoriteit die moet toezien op het kader dat uitgewerkt kan worden ter uitvoering van punt 2° tot en met 5°;

2° een overzicht van de tweedecircuitwatertoepassingen die een risico kunnen vormen voor de volksgezondheid en het milieu, afhankelijk van de toepassing of de ruwwaterbron van het tweedecircuitwater;

3° de minimale kwaliteitseisen voor de productie, de levering, de controle en het gebruik van het tweedecircuitwater, de plaats waarop aan die eisen moet worden voldaan en de verantwoordelijkheid van de actoren die aan de eisen moeten voldoen;

4° de minimale eisen op het vlak van risicobeoordeling en risicobeheer voor de productie, de levering, de controle en het gebruik van tweedecircuitwater en de verantwoordelijkheid van de actoren die aan de eisen moeten voldoen;

5° een voorafgaande toelating of, afhankelijk van de toepassing, een voorafgaande meldingsplicht voor de productie, de levering en het gebruik van tweedecircuitwater voor tweedecircuitwatertoepassingen, met inbegrip van:

a) de modaliteiten van de procedure voor de toelating of het doen van een melding;

b) de aanwijzing van de partijen die de bevoegde autoriteit kunnen adviseren die de toelating moet verlenen, of die akte nemen van een melding;

c) de geldigheidsperiode, de modaliteiten voor de herziening en de actualisering van de toelating.".

Art. 16. In artikel 5.2.2.1, §1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het bedrag "15.000 euro" wordt vervangen door het bedrag "250.000 euro";

2° er wordt een punt 5° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"5° de producent, de distributeur of de verbruiker die opzettelijk of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid een inbreuk maakt op de bepalingen die genomen zijn ter uitvoering van artikel 2.2.1, §5.".

Art. 17. In artikel 5.3.1, §1, van hetzelfde decreet, wordt het eerste punt vervangen door wat volgt:
"1° de overeenkomstig artikel 2.2.1., §5, 3° en 4°, en artikel 2.4.1, § 1 en § 4; en hun respectievelijke uitvoeringsbesluiten opgelegde controleverplichtingen, wordt een administratieve geldboete opgelegd van 750 euro;

Hoofdstuk 5. Slotbepaling

Art. 18. Artikel 7, 1°, 4° en 5°; artikel 8, 1°, artikel 10 en artikel 11 treden in werking op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt en uiterlijk op 1 januari 2023.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 70.741/1
van 31 januari 2022

over

een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest ‘tot wijziging van diverse bepalingen in de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018’

Op 20 december 2021 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest 'tot wijziging van diverse bepalingen in de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018'.

Het voorontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 18 januari 2022. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wouter PAS en Inge VOS, staatsraden, Michel TISON, assessor, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Dries VAN EECKHOUTTE, eerste auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 31 januari 2022.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,[1] alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe om een aantal wijzigingen van veeleer technische aard aan te brengen in sommige wetskrachtige teksten betreffende het waterbeleid.

De wijzigingen die het voorontwerp beoogt aan te brengen in de wet van 28 december 1967 'betreffende de onbevaarbare waterlopen' houden onder meer een verfijning in van de definities van "bedding van een onbevaarbare waterloop" en "talud" en schrijven in de wet een regeling in voor de verwerking van persoonsgegevens naar aanleiding van de procedure van het onttrekken van water uit onbevaarbare waterlopen (artikelen 2 tot 5).

Het voorontwerp strekt tot het wijzigen van artikel 10.2.3, § 1, tweede lid, van het decreet van 5 april 1995 'houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid' teneinde de taken van de Vlaamse Milieumaatschappij aan te passen aan de noodzaak om de opvolging inzake drinkwater niet beperkt te houden tot louter de ecologische aspecten met betrekking tot water bestemd voor menselijke aanwending, maar deze ook te laten slaan op de beleidsvoorbereiding inzake drinkwater en het uitvoeren van controle- en toezichtstaken (artikel 6).

De wijzigingen die het voorontwerp beoogt aan te brengen in het decreet van 18 juli 2003 'betreffende het integraal waterbeleid', gecoördineerd op 15 juni 2018, hebben onder meer betrekking op het verbod van nieuwe bovengrondse constructies in de oeverzones, op de mogelijkheid om inzake de watertoets advies te vragen aan verschillende waterbeheerders, op de informatieplicht bij ligging van vastgoed in overstromingsgevoelig gebied, op de aanpassing van het begrip "achteruitgang van de toestand" van een oppervlaktewaterlichaam, rekening houdend met het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 1 juli 2015 in de zaak C-461/13, en op de uitvoering van Verordening (EU) 2020/741 van 25 mei 2020 van het Europees Parlement en de Raad 'inzake minimumeisen voor hergebruik van water' door middel van een kaderbepaling die voorziet in een gefaseerde regeling inzake het hergebruik van gezuiverd stedelijk afvalwater voor landbouwirrigatie (artikelen 7 tot 17).

[1] Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere normen verstaan.

De Vlaamse Regering wordt opgedragen om de datum van inwerkingtreding van sommige bepalingen van het voorontwerp vast te stellen[2] met dien verstande dat de inwerkingtreding uiterlijk op 1 januari 2023 dient plaats te vinden (artikel 18).

VORMVEREISTEN

3. Aan de gemachtigde werd gevraagd of met betrekking tot de ontworpen regeling overleg met de overige gewestregeringen is gepleegd zoals artikel 6, § 2, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen' het voorschrijft wat betreft "de waterlagen die zich over meer dan één gewest uitstrekken". De gemachtigde beantwoordde deze vraag als volgt:

> "Art. 6, §2, 3° BWHI slaat volgens de voorbereidende werken en de rechtsleer enkel op grondwater (L. LAVRYSEN, 'Het leefmilieu en het waterbeleid' in B. SEUTIN EN G. VAN HAEGENDOREN (eds.) De bevoegdheden van de gewesten, in Bibliotheek Grondwettelijk Recht, Brugge, die Keure, 2016, p.43), enkel voor grondwater wordt gesproken over '(water)lagen'. Overleg is slechts nuttig voor zover voorgenomen wijzigingen in de regelgeving daadwerkelijk een impact kunnen hebben op de grondwaterlagen die gewestgrensoverschrijdend zijn.
>
> Dit betekent dat het onderling overleg waarvan sprake in het betrokken artikel niet nodig is voor de wijzigingen die artikel 7 van het ontwerp aanbrengt aan de lijst van definities in artikel 1.1.23, §2, Gecoördineerd Decreet Integraal Waterbeleid. Ook niet voor het punt 6° waarin voor het omschrijven van achteruitgang van de chemische toestand van grondwater het dictum van het Hof van Justitie in de zaak C 535/18 van 28 mei 2020 wordt overgenomen.
>
> Wat artikel 11 van het voorontwerp betreft, waarmee artikel 1.7.2.5.4 van het Gecoördineerd Decreet Integraal Waterbeleid wordt aangepast, wordt louter de Europese regelgeving toegepast (art. 4.7. Kaderrichtlijn Water). Het schrappen van het woord 'indirecte' in de zinsnede 'houdt geen schending in van de vastgestelde milieudoelstellingen als dat het gevolg is van nieuwe veranderingen in de fysische kenmerken van een oppervlaktewaterlichaam of indirecte wijzigingen in de grondwaterstand' brengt artikel 1.7.2.5.4. meer in lijn met artikel 4.7. waar ook directe wijzigingen aan de grondwaterstand in aanmerking komen voor het toepassen van de regeling waarbij in bepaalde omstandigheden een achteruitgang van de toestand toch geen inbreuk vormt op het verbod op achteruitgang van de toestand. Het inzetten van artikel 6, §2, 3° BWHI lijkt in dergelijk geval zinloos.
>
> Verder is het zo dat als toepassing wordt gemaakt van het gewijzigde artikel 1.7.2.5.4. Gecoördineerd Decreet Integraal Waterbeleid de milieueffectenrappportageregeling van toepassing zal zijn. Daarin is overleg met de andere gewesten voorzien indien het plan of programma of het project een grensoverschrijdende impact heeft. Het zelfde is het geval indien paragraaf 3 van de nieuw ontworpen regeling voor artikel 1.7.2.5.4. toegepast wordt: de buurgewesten worden actief ingelicht van het lopen van de openbare onderzoeken die voorzien zijn bij de opmaak van stroomgebiedbeheerplannen."

[2] Het gaat meer in het bijzonder om de artikelen 7, 1°, 4° en 5°, 8, 1°, 10 en 11 van het voorontwerp, die strekken tot het wijzigen van bepalingen van het decreet 'betreffende het integraal waterbeleid', gecoördineerd op 15 juni 2018.

In zover de ontworpen regeling betrekking heeft op grondwaterlagen die zich over het grondgebied van meer dan één gewest uitstrekken, dient te worden voldaan aan de overlegverplichting, bedoeld in artikel 6, § 2, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Het staat daarbij uiteraard niet aan de steller van het voorontwerp om er zelf over te beslissen wanneer dergelijk overleg voor hem nuttig of nodig is. Dat de betrokken bepalingen van het voorontwerp louter neerkomen op een omzetting of uitvoering van een Europeesrechtelijke norm, of dat het al dan niet om een inhoudelijke en niet uitsluitend om een formele wijziging van het regelgevende kader gaat, zijn niet van aard om aan die conclusie afbreuk te doen.

4. Over het voorontwerp van decreet werd door de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens op 7 september 2021 advies nr. 2021/71 uitgebracht. Zoals de afdeling Wetgeving in advies 61.267/AV[3] van 27 juni 2017 heeft opgemerkt, is het evenwel de Gegevensbeschermingsautoriteit die belast is met het toezicht op de naleving van de "algemene" regels inzake de verwerking van persoonsgegevens, met inbegrip van de algemene regels die de federale overheid ter uitvoering van de AVG[4] heeft vastgesteld. Daaronder valt ook de bevoegdheid om, wat die regels betreft, advies te geven teneinde te voldoen aan de voormelde adviesverplichting. Hieruit volgt dat met betrekking tot de in het voorontwerp opgenomen regeling inzake de verwerking van persoonsgegevens niet noodzakelijk kan volstaan worden met het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie, maar dat erover tevens het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit zal moeten worden ingewonnen. Indien de adviesaanvrager van oordeel zou zijn dat het raadplegen van zowel de Gegevensbeschermingsautoriteit als de Vlaamse Toezichtcommissie problematisch zou kunnen zijn, staat het aan hem om een initiatief te nemen om in voorkomend geval een samenwerkingsakkoord te sluiten, wat dat betreft.[5]

5. Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van het vervullen van de voornoemde vormvereisten nog wijzigingen zou ondergaan,[6] moeten de gewijzigde of toegevoegde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, alsnog aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd.

---

[3] Adv.RvS 61.267/AV van 27 juni 2017 over het voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 3 december 2017 'tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit', *Parl.St*. Kamer 2016-17, nr. 54-2648/001, 106-115 (opmerkingen 1 tot 6) en 117 (opmerking 3).

[4] Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 'betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)'.

[5] Zie ook adv.RvS 68.519/1 van 15 januari 2021 over een ontwerp dat geleid heeft tot het besluit van de Vlaamse Regering van 7 mei 2021 'tot uitvoering van diverse bepalingen uit de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, wat betreft het toezicht op de naleving van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen', opmerkingen 5.1 tot 5.4.

[6] Namelijk andere wijzigingen dan diegene waarvan in dit advies melding wordt gemaakt of wijzigingen die ertoe strekken tegemoet te komen aan hetgeen in dit advies wordt opgemerkt.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

VOORAFGAANDE OPMERKING

6. In het voorontwerp zal moeten worden vermeld dat de ontworpen regeling de gedeeltelijke omzetting vormt van richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 'tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid' (Kaderrichtlijn Water).[7] Tevens verdient het aanbeveling om in de tekst van het voorontwerp te vermelden dat ermee gedeeltelijk uitvoering wordt gegeven aan Verordening (EU) 2020/741 van 25 mei 2020 van het Europees Parlement en de Raad 'inzake minimumeisen voor hergebruik van water'.[8]

De gemachtigde deelde mee dat het de bedoeling is om daartoe het bestaande artikel 1 van het voorontwerp aan te vullen met een tweede lid. Deze suggestie kan worden bijgetreden.

Artikel 2

7. Het is naar het zeggen van de gemachtigde de bedoeling om de ontworpen omschrijving van het begrip "bedding van een onbevaarbare waterloop" mede van toepassing te maken op de "grachten". Hiermee rekening houdend zal de bepaling onder artikel 2, 1°, van het voorontwerp, moeten aanvangen als volgt: "4. Bedding van een onbevaarbare waterloop of gracht: de oppervlakte die …".

Artikel 4

8. Luidens het ontworpen artikel 19, derde lid, 4°, van de wet van 28 december 1967 (artikel 4, 2°, van het voorontwerp), kan het betrokken beroep worden ingesteld door "de personen, vermeld in artikel 12, § 1, eerste lid". Uit de door de gemachtigde verstrekte toelichting valt af te leiden dat het woord "personen" in de ontworpen bepaling evenwel beter zou worden vervangen door het woord "aanvrager". Dergelijke vervanging zou inderdaad voorkomen dat enkel personen die een machtiging hebben gekregen beroep zouden kunnen instellen. Aan de andere kant moet worden vastgesteld dat in artikel 12, § 1, eerste lid, van de wet van 28 december 1967, waarnaar wordt verwezen in de ontworpen bepaling, melding gemaakt wordt van "personen" en niet van de "aanvrager". Vraag is derhalve of niet tevens de verwijzing naar artikel 12, § 1, eerste lid, van de wet, dient te worden aangepast in het ontworpen artikel 19, derde lid, 4°, van de wet, en of bijvoorbeeld niet het best melding gemaakt wordt van de "aanvrager van de machtiging bedoeld in artikel 12, § 1, eerste lid", van de wet.

---

[7] Zie artikel 11 van het voorontwerp en, wat de verwijzing betreft in de tekst van het voorontwerp, artikel 24, lid 1, van richtlijn 2000/60/EG.

[8] Zie artikel 15 van het voorontwerp.

Artikel 7

9. In de ontworpen omschrijving van de begrippen “achteruitgang van de toestand van een oppervlaktewaterlichaam” en “achteruitgang van de chemische toestand van een grondwaterlichaam” (respectievelijk artikel 7, 5° en 6°, van het voorontwerp), wordt gerefereerd aan richtlijnbepalingen en niet, zoals het eigenlijk hoort, aan de internrechtelijke normen die de betrokken richtlijnbepalingen omzetten. Hieromtrent om nadere toelichting verzocht, deelde de gemachtigde het volgende mee:

> “In punt 5° wordt verwezen naar bijlage V Kaderrichtlijn Water. Deze bijlage is slechts deel[s] omgezet in Vlaamse regelgeving voor wat het bepalen van milieukwaliteitsnormen betreft (bijlage 2.3.1. voor oppervlaktewater en bijlage 2.4.1. voor grondwater van titel II Vlarem) en de regeling in artikel 2.3.1.1. titel II Vlarem waarin naar de stroomgebiedbeheerplannen wordt verwezen om de beoordeling van de ecologische toestand van oppervlaktewater (5 klassen: ‘zeer goed’, ‘goed’, ‘matig’, ‘ontoereikend’ en ‘slecht’) terug te vinden. Deze beoordeling gebeurt op basis van de werkwijze en criteria uit bijlage V Kaderrichtlijn Water (30 pagina’s lang). De gehele bijlage wordt wel toegepast in de stroomgebiedbeheerplannen waar aan de hand van de monitoringgegevens oppervlaktewater de diverse kwaliteitsbeoordelingen van dat water gebeuren, wat finaal aanleiding geeft tot het beoordelen van de status (= de ecologische toestand) van de oppervlaktewaterlichamen. De verwijzing naar de omgezette regelgeving volstaat niet om te begrijpen waarnaar in punt 5° en in de rechtspraak van het Hof van Justitie verwezen wordt.
>
> In punt 6° wordt verwezen naar de kwaliteitsnormen of drempelwaarden uit artikel 3, lid 1, Richtlijn 2006/118/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging en achteruitgang van de toestand (Grondwaterrichtlijn) voor wat de chemische toestand betreft. Deze regelgeving is deels omgezet in artikel 2.4.1.1, §1-3 en bijlage 2.4.1. van titel II Vlarem. De toestandsbeoordeling zelf uit paragraaf 2.3 van bijlage V Kaderrichtlijn Water is evenwel niet overgenomen, deze wordt wel in het stroomgebiedbeheerplan toegepast in de grondwaterspecifieke delen.
>
> Een verwijzing naar artikel 3, lid 1 Grondwaterrichtlijn is dan eenvoudiger. Wel zou de bovenstaande uiteenzetting over de gedeeltelijke omzetting van artikel 3, lid 1, Grondwaterrichtlijn toegevoegd kunnen worden bij de artikelsgewijze toelichting in de Memorie van Toelichting.”

Het door de gemachtigde verstrekte antwoord wordt bij voorkeur in de memorie van toelichting geïntegreerd in de commentaar bij artikel 7 van het voorontwerp.

Artikel 9

10. Ter wille van de duidelijkheid zouden in het ontworpen artikel 1.3.2.2, § 1, 4°, van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet ‘betreffende het integraal waterbeleid’, de erin vervatte uitzonderingen op het betrokken verbod het best in een afzonderlijk lid worden opgenomen. Tevens dient erin te worden verwezen naar het “goedgekeurd” beheersplan voor onroerend erfgoed of erfgoedlandschappen, vermeld in artikel 8.1.1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 ‘betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013’, waarbij uiteraard melding moet worden gemaakt van de datum van het

voornoemde besluit van de Vlaamse Regering, wat nu niet het geval is. Hiermee rekening houdend wordt het ontworpen artikel 1.3.2.2, § 1, 4°, het best geredigeerd als volgt:

"4° er mogen geen nieuwe bovengrondse constructies worden opgericht of aanmerkelijke reliëfwijzigingen als vermeld in artikel 4.2.1, 4° van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, worden doorgevoerd binnen vijf meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een oppervlaktewaterlichaam. Dat geldt ook aan overwelfde of ingebuisde oppervlaktewaterlichamen. Met uitzondering van herbouwen als vermeld in artikel 4.1.1, 6°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, is de uitvoering van onderhoudswerken, stabiliteitswerken en het verbouwen van dergelijke constructies als vermeld in artikel 4.1.1, 9°, 11° en 12°, van de voormelde codex, toegestaan als die handelingen toelaatbaar zijn op basis van de regelgeving over de ruimtelijke ordening.

De voormelde verboden zijn niet van toepassing op:

a) constructies en reliëfwijzigingen die noodzakelijk zijn voor het beheer van het oppervlaktewaterlichaam;

b) voor werkzaamheden van algemeen belang;

c) voor werkzaamheden en constructies die expliciet zijn toegelaten door een ruimtelijk uitvoeringsplan als ze de functie of de functies van de oeverzone niet onmogelijk maken;

d) voor werkzaamheden en constructies voorzien in een goedgekeurd beheersplan voor onroerend erfgoed of erfgoedlandschappen, vermeld in artikel 8.1.6. van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013;

e) voor de constructies en reliëfwijzigingen die verenigbaar zijn met de functie of de functies van de oeverzone en met het recht van doorgang van de waterbeheerder."[9]

Artikel 10

11. In diverse onderdelen van het ontworpen artikel 1.3.3.3.2, §§ 1 en 3, van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet 'betreffende het integraal waterbeleid' (artikel 10, 1° en 4°, van het voorontwerp), wordt voor de omschrijving van het begrip "overstromingsgevoelig gebied" of "overstromingsgevoeligheid" verwezen naar een bepaling van het in die onderdelen genoemde besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006. Naar het zeggen van de gemachtigde is het de bedoeling om de verwijzing naar het voornoemde besluit te schrappen en om een geactualiseerde definitie van "overstromingsgevoelig gebied" in het decreet op te nemen "waarbij aangegeven wordt dat het zowel om overstromingen vanuit de zee als over fluviale of pluviale overstromingen gaat". Er zou een verwijzing naar het besluit van 20 juli 2006 worden opgenomen in de memorie van toelichting zodat, volgens de gemachtigde, "eigenaars,

[9] De aldus aangepaste redactie van het ontworpen artikel 1.3.2.2, § 1, 4°, wordt bijgetreden door de gemachtigde.

immobiliënmakelaars, instrumenterend ambtenaren, die gevat worden door de informatieplicht toch kunnen achterhalen waar gegevens over de overstromingsgevoeligheid terug te vinden zijn".

Er kan met deze werkwijze worden ingestemd.

12.1. In het ontworpen artikel 1.3.3.3.2, § 3, van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet 'betreffende het integraal waterbeleid' (artikel 10, 4°, van het voorontwerp), wordt de mogelijkheid ingeschreven om de overstromingsgevoeligheid van een kadastraal perceel op de kaarten met overstromingsgevoelige gebieden aan te passen indien de overstromingsgevoeligheid ondertussen is gewijzigd door menselijke ingreep. Deze aanpassing zou kunnen gebeuren op basis van een attest opgesteld door "een daartoe erkende persoon". Hiermee creëert de decreetgever voor de Vlaamse Regering een rechtsgrond om bepaalde diensten, en inzonderheid het attesteren van de overstromingsgevoeligheid van een kadastraal perceel, voor te behouden aan personen die daartoe over een erkenning beschikken.

12.2. Gevraagd naar een verantwoording van deze beperking op het vrij verkeer in het licht van onder meer de artikelen 9 en 16 van richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 'betreffende diensten op de interne markt', verklaarde de gemachtigde:

> "Overstromingsgevoeligheid van een gebouw of kadastraal perceel kan veranderen door ingrepen op het terrein of aan het gebouw. Om over de impact van ingrepen die tot doel hebben de overstromingsgevoeligheid te verlagen zekerheid te bieden aan eigenaars is het van belang deze impact te laten attesteren door een onafhankelijk, deskundig persoon. Als de overdracht van informatie door een onterecht gewijzigde informatieplicht op dit punt fout loopt, zal het overstromingsrisico door potentiële kopers en/of huurders verkeerd ingeschat worden met mogelijk aanzienlijke schade tot gevolg. De deskundigheid en de onafhankelijkheid van de persoon die de overstromingsgevoeligheid attesteert, wordt geregeld via het VLAREL.
>
> Daarmee is aangegeven dat de voorwaarden uit artikel 9 Dienstenrichtlijn vervuld zijn:
>
> - een erkenningsregeling via VLAREL is niet discriminatoir. Uiteraard zal dit concreet moeten blijken uit de wijzigingen aan VLAREL om deze erkende deskundige in het leven te roepen;
> - de dwingende reden van algemeen belang is bescherming tegen overstromingen (daarmee is ook voldaan aan art. 16, lid 1, b) Dienstenrichtlijn);
> - een minder beperkende maatregel is niet mogelijk nu het nodig is om voor er zich een overstromingsincident voordoet uit te maken of de overstromingsgevoeligheid beperkt werd of niet.
>
> Wat de voorwaarden uit artikel 16 Dienstenrichtlijn betreft, garandeert het opzet en de werking van VLAREL:
>
> - dat voldaan is aan het discriminatieverbod mbt nationaliteitsvereiste of lidstaat van de zetel van de rechtspersoon (art. VLAREL);
> - dat voldaan is aan art. 16.2 Dienstenrichtlijn via art. 7 e.v. (erkenningsvoorwaarden) en art. 31 VLAREL (gelijkwaardigheid titels), alsook art. 33 e.v. (gebruikseisen voor erkenningen).

> De evenredigheid van de uit te werken regeling zal verder blijken uit het besluit waarmee VLAREL aangepast wordt om de erkenning van deskundige attestering overstromingsgevoeligheid te regelen."

Het verdient aanbeveling om deze verantwoording te integreren in de memorie van toelichting. Tevens kan eraan herinnerd worden dat overeenkomstig artikel 39, lid 5, tweede alinea, van richtlijn 2006/123/EG, de Europese Commissie op de hoogte zal moeten worden gebracht van het bepaalde in artikel 10 van het voorontwerp en de uitvoeringsbepalingen daarvan, alsmede van de redenen daarvoor.

12.3. Aan de gemachtigde werd gevraagd of het ontworpen artikel 1.3.3.3.2, § 3, van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet 'betreffende het integraal waterbeleid' (artikel 10, 4°, van het voorontwerp), er voor de betrokken particulieren niet op neerkomt dat zij minder worden beschermd als gevolg van de beoogde aanpassing op het vlak van overstromingsgevoeligheid, niet in het minst in geval van een mogelijke voortijdige inwerkingtreding van de ontworpen bepaling indien op 1 januari 2023 de nodige uitvoeringsbepalingen nog niet zouden zijn tot stand gebracht. De gemachtigde beantwoordde deze vraag als volgt:

> "Artikel 10 wijzigt de informatieplicht uit artikel 1.3.3.3.2. Gec.DIWB slechts door de verwijzing naar effectief en mogelijke overstromingsgevoeligheid te vervangen door 'overstromingsgevoeligheid' waardoor beide begrippen gevat worden. Het is de bedoeling om via de aanpassing van het besluit van 20 juli 2006 'overstromingsgevoeligheid' aan te duiden door een letter gekoppeld aan de overstromingskans naar analogie met bijvoorbeeld de EPC-score, wat de informatie voor de bestemmeling begrijpelijker maakt dan wat nu het geval is. Het verhogen van de begrijpbaarheid van de informatie kwam naar voor in de evaluatie die de CIW maakte van de informatieplicht, en is ook opgemerkt door de Vlaamse Ombudsman. De informatie die moet worden gegeven blijft dus dezelfde (overstromingsgevoeligheid) maar zal onder een begrijpelijker vorm worden gegeven. Daardoor is geen sprake van een achteruitgang van het beschermingsniveau in het licht van het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu.
>
> De uitvoeringsbepalingen liggen klaar in een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering om in de loop van januari 2022 een eerste keer principieel goedgekeurd te worden. De nieuwe kaarten edm die nodig zijn om het aldus gewijzigde besluit van 20 juli 2006 uit te voeren, worden samen met het wijzigingsbesluit goedgekeurd. Daarmee lijkt het erg onwaarschijnlijk dat de nodige uitvoeringsbepalingen op 1/1/2023 nog niet zouden zijn doorgevoerd. Mocht het toch nog fout lopen, dan blijft door de werking van het besluit van 20 juli 2006, die overstromingsgevoeligheid opdeelt in effectief en mogelijk overstromingsgevoelig, de huidige inhoud van de informatieplicht bestaan."

De door de gemachtigde verstrekte duiding, die er onder meer doet van blijken dat ook bij een laattijdige bekendmaking en inwerkingtreding van de vereiste uitvoeringsbepalingen een voldoende informatieplicht zal blijven bestaan, zou ter wille van de duidelijkheid het best ook in de memorie van toelichting worden verwerkt. Bij het tot stand brengen van de betrokken uitvoeringsbepalingen zal er trouwens moeten worden op toegezien dat ermee evenmin afbreuk wordt gedaan aan bijvoorbeeld het eigendomsrecht van de betrokken particulieren zoals dit wordt gewaarborgd door artikel 16 van de Grondwet.

Artikel 11

13.1. Artikel 11 van het voorontwerp strekt ertoe diverse wijzigingen en toevoegingen door te voeren aan artikel 1.7.2.5.4 van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet 'betreffende het integraal waterbeleid'. Aan deze wijzigingen en toevoegingen ligt in essentie de bedoeling ten grondslag om beter gebruik te kunnen maken van de bijzondere mogelijkheid die artikel 4, lid 7, van de eerder genoemde richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 (Kaderrichtlijn Water) biedt voor veranderingen van de fysieke kenmerken van een oppervlaktelichaam of wijzigingen in de stand van grondwaterlichamen, ook al hebben deze tot gevolg dat "een goede grondwatertoestand, een goede ecologische toestand of in voorkomend geval een goed ecologisch potentieel" niet wordt bereikt of dat een bepaalde achteruitgang van de toestand van een oppervlakte of grondwaterlichaam niet wordt voorkomen. Een aantal voorwaarden die worden vermeld in artikel 4, lid 7, van de richtlijn en die mede voortvloeien uit de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie worden daartoe omgezet door de ontworpen wijzigingen en toevoegingen. Tegelijk wordt een nieuw soort impactanalyse gecreëerd die zal worden toegepast bij het verlenen van vergunningen en het goedkeuren van plannen en programma's.

13.2. Aan de gemachtigde werd gevraagd of bij het wijzigen van artikel 1.7.2.5.4 van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet 'betreffende het integraal waterbeleid', wel voldoende rekening is gehouden met het bepaalde in artikel 4, lid 7, c), van de richtlijn, waarin melding wordt gemaakt van "de redenen voor [de] veranderingen of wijzigingen [die] van hoger openbaar belang [zijn] en/of het nut van het bereiken van de in lid 1 vermelde doelstellingen voor milieu en samenleving (…) overtroffen [wordt] door het nut van de nieuwe veranderingen en wijzigingen voor de gezondheid van de mens, de handhaving van de veiligheid van de mens of duurzame ontwikkeling".[10]

De gemachtigde antwoordde:

"Een vergelijkbare opmerking werd gemaakt door de adviesraden (aanbeveling 9). Hier kan dan verwezen worden naar het antwoord gegeven op de betrokken opmerking van de adviesraden.

De Kaderrichtlijn Water gebruikt de term 'activiteiten van groot maatschappelijk belang' niet, maar de term 'duurzame activiteiten voor menselijke ontwikkeling'. De term uit de Kaderrichtlijn en de term gekozen in het decreet betekenen het zelfde, al is er op Europees niveau nog steeds discussie over de juiste inhoud die moet worden gegeven aan 'duurzame activiteiten van menselijke ontwikkeling'.

Het klopt dat de zinsnede 'de redenen voor die veranderingen of wijzigingen zijn van hoger openbaar belang en/of het nut van het bereiken van de in lid 1 vermelde doelstellingen voor milieu en samenleving als deze wordt overtroffen door het nut van de nieuwe veranderingen en wijzigingen voor de gezondheid van de mens, de handhaving van de veiligheid van de mens of duurzame ontwikkeling' uit artikel 4.7. Kaderrichtlijn Water niet letterlijk is overgenomen. Dit werd bij de goedkeuring van het oorspronkelijke

[10] Zie ook titel 5.4, blz. 68-73, "Gemeenschappelijke strategie voor de implementatie van de Kaderrichtlijn Water en de richtlijn overstromingen. Richtsnoer nr. 36. Uitzonderingen op de milieudoelstellingen overeenkomstig artikel 4, lid 7", goedgekeurd door de EU-directeuren waterbeheer op 4-5 december 2017, beschikbaar op: https://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/facts_figures/guidance_docs_en.htm.

> decreet op 18 juli 2003 opgevangen door in het Gecoördineerd Decreet Integraal Waterbeleid te bepalen wat verstaan wordt onder activiteiten van groot maatschappelijk belang onder punt 1° van artikel 1.7.2.5.4., §1, waarmee de afweging al gemaakt is. Verder werd de regeling uit artikel 4.7. Kaderrichtlijn Water over het 'niet voorkomen van achteruitgang van zeer goed naar een goede toestand' niet in Vlaamse regelgeving omgezet. Voor Vlaanderen zijn er geen waterlichamen die zich [in] zeer goede toestand bevinden.
>
> Enkel het stuk van artikel 4.7 Kaderrichtlijn Water dat slaat op de toegestane afwijking 'niet bereiken van de goede toestand of het niet voorkomen van achteruitgang' werd in artikel 1.7.2.5.4 omgezet."

13.3. Artikel 4, lid 7, van de Kaderrichtlijn Water verzet zich er weliswaar niet tegen dat de decreetgever voorafgaandelijk de doelstellingen van openbaar belang zou beperken die aanleiding zouden kunnen geven tot een uitzondering overeenkomstig artikel 4, lid 7, van de richtlijn, zoals dit gebeurt in artikel 1.7.2.5.4, § 1, van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet 'betreffende het integraal waterbeleid'. De betrokken decretale bepaling beperkt op die manier de wijzigingen en activiteiten waarvoor een beroep kan worden gedaan op de uitzonderingsregeling tot "activiteiten van groot maatschappelijk belang met betrekking tot de scheepvaart, havenfaciliteiten, openbare voorzieningen voor water, bestemd voor menselijke consumptie, of hernieuwbare energieopwekking". Het verlenen van een toestemming voor veranderingen en wijzigingen die andere doelstellingen nastreven wordt aldus uitgesloten.

Artikel 4, lid 7, c), van de Kaderrichtlijn Water vereist evenwel *ook* een afweging van de doelstelling of het nut van de "concrete veranderingen of wijzigingen" ten opzichte van deze van de richtlijn. Artikel 4, lid 7, c), van de Kaderrichtlijn Water impliceert derhalve een afweging *in concreto* van de doelstelling of het nut van de "verandering of wijziging" ten opzichte van deze van de richtlijn. Een dergelijke afweging van de concrete "verandering of wijziging" ontbreekt evenwel ook nog na de wijziging ervan door artikel 11 van het voorontwerp in het voornoemde artikel 1.7.2.5.4.

Een soort afweging "bij voorafname" – zoals door de gemachtigde wordt gesuggereerd – waarbij de decreetgever bij het aannemen ervan zou hebben geoordeeld dat "activiteiten van groot maatschappelijk belang met betrekking tot de scheepvaart, havenfaciliteiten, openbare voorzieningen voor water, bestemd voor menselijke consumptie, of hernieuwbare energieopwekking" steeds voorrang hebben op de doelstelling van de Kaderrichtlijn Water, is niet in overeenstemming met deze laatste. Van de uitzondering van artikel 4, lid 7, van de richtlijn kan slechts gebruik worden gemaakt indien aan *alle* voorwaarden die worden opgesomd onder de betrokken punten a) tot d) is voldaan. Artikel 11 van het voorontwerp kan bijgevolg slechts doorgang vinden als ook de voorwaarden van punt c) van artikel 4, lid 7, van de Kaderrichtlijn Water volledig en correct zijn omgezet.

Artikel 13

14. Luidens het ontworpen artikel 2.1.1, § 3, 4°, van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet 'betreffende het integraal waterbeleid' wordt van het toepassingsgebied van de betrokken titel uitgesloten het water bestemd voor menselijke aanwending dat afkomstig is van gerecupereerd afvalwater, en dat gebruikt wordt voor land- en tuinbouwirrigatie, "voor het aspect voedselveiligheid".

Aan de gemachtigde werd de vraag voorgelegd wat de bedoeling is van de zinsnede "voor het aspect voedselveiligheid" in de ontworpen bepaling en of ervan wordt uitgegaan dat, bij gebreke aan die zinsnede, de betrokken titel wel degelijk van toepassing is "voor het aspect voedselveiligheid", wat andere soorten water betreft, hetgeen dan evenwel bevoegdheidsrechtelijke vragen zou kunnen doen rijzen. De gemachtigde beantwoordde deze vraag als volgt:

> "Het is niet de bedoeling dat het aspect voedselveiligheid binnen het toepassingsgebied van dit artikel of zijn toekomstige uitvoeringsbesluiten komt, onafhankelijk van de waterbron die betrokken is. Om verwarring te vermijden rond dat aspect zal de bepaling uit het ontwerp gehaald worden na ontvangst van het advies van de afdeling Wetgeving.
>
> Denkpiste die aan de basis lag van de bepaling:
>
> De bepaling werd uiteindelijk opgenomen gezien de afwijkende lezingen over de bevoegdheden rond water en de veiligheid van de voedselketen zoals opgenomen in de Bijzondere Wet Hervorming Instellingen bij de regionale en federale administraties. Om uitvoering te geven aan de Verordening 2020/741 moet er bij gebruik van tweedecircuitwater uit rioolwaterzuiveringsinstallaties (gezuiverd effluent) een uitdrukkelijke toelating verleend worden die zich uitspreekt over de risicobeoordeling en het risicomanagement dat zal toegepast worden bij dergelijke toepassing.
>
> De Vlaamse administratie gaat er op basis van art. 6, §1, II, 1° en 4° BWHI vanuit dat zij een bevoegdheid heeft over het gebruik van tweedecircuitwater bij irrigatietoepassingen voor land- en tuinbouw voor wat betreft de risicobeoordeling en eventuele toelating voor dat gebruik voor wat betreft het leefmilieu en waterproductie en watervoorziening in het algemeen.
>
> Art. 6, V, tweede lid BWHI legt de verantwoordelijkheid voor de veiligheid van de voedselketen (zowel mens als dier) bij de federale overheid. De federale administratie gaat er echter vanuit dat irrigatiewater geen grondstof is met een bestaande normering, waardoor zij zich niet bevoegd acht.
>
> De expliciete opname van de bepaling moest aangeven dat een Vlaamse administratie niet bevoegd was om een toelating te verlenen die zich uitbreidde tot veiligheid van de voedselketen (hetgeen wel opgelegd wordt in de bepalingen van de Verordening).
>
> Gezien dit voor de toepassing van de Verordening noodzakelijk is en een knelpunt blijft, zou het interessant zijn om hier de mening van de Afdeling Wetgeving in te kennen."

Uit de aangehaalde toelichting blijkt dat de stellers van het voorontwerp met het ontworpen artikel 2.1.1, § 3, 4°, uitsluitend een gewestelijk bevoegdheid beogen, zijnde die welke wordt beschreven in artikel 6, § 1, II, 1° en 4°, van de reeds genoemde bijzondere wet van 8 augustus 1980. Dat de decreetgever bij de uitoefening van die bevoegdheid rekening wenst te houden met de voedselveiligheid en met de expertise en het beleid van de federale overheid daaromtrent, kan worden vermeld in de memorie van toelichting bij het voorontwerp, zoals nu al in enige mate gebeurt, maar dient geen uitdrukking te vinden in de tekst van het voorontwerp. De zinsnede "voor het aspect voedselveiligheid", die mede refereert aan een federale bevoegdheid en die daarom de eigenlijke doelstelling van de bepaling in kwestie vertroebelt, moet daarom worden weggelaten in het ontworpen artikel 2.1.1, § 3, 4°.

Artikel 14

15. In de commentaar die in de memorie van toelichting bij artikel 14, 2°, van het voorontwerp, wordt gegeven, wordt het volgende vermeld:

> "In de definitie van inrichting wordt het toepassingsgebied verruimd naar water voor menselijke aanwending. Die verruiming is noodzakelijk voor het uitwerken van het kader voor hergebruik van tweedecircuitwater en de toezichtsbevoegdheden die de aangeduide ambtenaren vereisen. Zo is toegang tot een inrichting (reeds voorzien in de huidige titel V) ook nodig wanneer het om inrichtingen gaat waar tweedecircuitwater wordt geproduceerd, gedistribueerd of opgeslagen".

Aan de gemachtigde werd gevraagd of, in het licht van de aangehaalde toelichting, artikel 5.2.1.1 van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet 'betreffende het integraal waterbeleid' niet het best wordt aangevuld met een specifieke regeling voor het betreden van de aldus omschreven "inrichtingen". De gemachtigde antwoordde:

> "Het artikel 14, 2° wordt niet beschouwd als een uitbreiding op het vlak van 'woningen'. De definitie van inrichtingen houdt immers nu ook al woningen in. Een woning is immers pas een woning, in de zin van deze regelgeving, als er water bestemd voor menselijke consumptie voorhanden is. Dit is ook gekoppeld aan het recht op aansluiting.
>
> Het gaat wel om een uitbreiding in de zin dat inrichtingen waar water voor menselijke aanwending onttrokken, geproduceerd, gedistribueerd, …wordt, ook onder het visitatierecht zullen vallen. Dit is er op gericht om specifiek inrichtingen met tweedecircuitwater ook te vatten onder de toezichtsbevoegdheden, wat noodzakelijk is voor de correcte toepassing van de Verordening 2020/741.
>
> Water voor menselijke consumptie valt onder de ruimere definitie van water voor menselijke aanwending."

De gemachtigde lijkt ervan uit te gaan dat er zonder meer een visitatierecht is, ook voor een "inrichting" die als een "woning" kwalificeert overeenkomstig artikel 15 van de Grondwet, artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden of artikel 17 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten. Het is nochtans zo dat, gelet op het beginsel inzake de onschendbaarheid van de woning, geen visitatie van dergelijke "inrichtingen" die tevens een woning uitmaken mogelijk zal

zijn indien daarvoor niet in een decretale machtiging is voorzien, welke machtiging bovendien moet vergezeld gaan van afdoende rechtswaarborgen.[11] De tekst van het voorontwerp zou op deze punten nog moeten worden aangevuld.

16. In het ontworpen artikel 2.1.2, 34°, van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet 'betreffende het integraal waterbeleid' (artikel 14, 4°, van het voorontwerp), wordt het begrip "waterleverancier" omschreven. De gemachtigde stelt voor om die omschrijving aan te passen als volgt:

> "34° waterleverancier: een van de volgende instanties die verbruikers of anderen bevoorraden met water bestemd voor menselijke aanwending:
>
> a) de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk, al dan niet via een openbaar waterdistributienetwerk;
>
> b) de titularis van een private waterwinning."

Hiermee kan worden ingestemd.

Artikel 15

17. Aan de gemachtigde werd gevraagd of het bepaalde in het ontworpen artikel 2.2.1, § 5, van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet 'betreffende het integraal waterbeleid' voor een deel niet overlapt met hetgeen nu al wordt bepaald in de paragrafen 1 en 2 van artikel 2.2.1 en of de bevoegdheidsdelegaties die de laatstgenoemde paragrafen bevatten op het vlak van het tweedecircuitwater niet het best worden geïntegreerd in de ontworpen paragraaf 5 van dat artikel. De gemachtigde beantwoordde deze vraag als volgt:

> "Er is inderdaad enige overlap op vlak van de bepalingen inzake tweedecircuitwater met de bepalingen van §§1 en 2 (waarop al bestaande uitvoeringen gebaseerd zijn zoals ook de keuring die niet vervat zit in de nieuw ontworpen §5). Er zal bij de verwerking van het advies van de Afdeling Wetgeving geëvalueerd worden of een meer optimale stroomlijning mogelijk is, zowel naar leesbaarheid als transparantie toe van de bepalingen. Daarvoor kan artikel 2.2.1 in zijn geheel geoptimaliseerd worden waarbij er een meer duidelijke opdeling is voor zowel water bestemd voor menselijke consumptie als tweedecircuitwater, en waarbij de structuur van de delegaties voor zowel water bestemd voor menselijke consumptie als tweedecircuitwater op elkaar afgestemd worden."

Hiermee kan worden ingestemd. Wel dient erop te worden gewezen dat, indien als gevolg van de door de gemachtigde in het vooruitzicht gestelde optimalisering en herstructurering tevens de draagwijdte van artikel 2.2.1 van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet 'betreffende het integraal waterbeleid' substantieel zou worden gewijzigd, de aldus gewijzigde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de

[11] Zie bijv. de artikelen 16.3.12, tweede lid, en 16.4.7, § 2, tweede lid, van het decreet van 5 april 1995 'houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid', dat overeenkomstig artikel 5.1.1 van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet 'betreffende het integraal waterbeleid' evenwel enkel van toepassing is op bepalingen van titel I van het laatstgenoemde decreet.

gecoördineerde wetten op de Raad van State, alsnog aan de afdeling Wetgeving om advies zullen moeten worden voorgelegd.[12]

Artikel 16

18. Met betrekking tot de verhoging van de maximumgeldboete van 15.000 tot 250.000 euro, in artikel 5.2.2.1, § 1, van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet 'betreffende het integraal waterbeleid' (artikel 16, 1°, van het voorontwerp), verklaarde de gemachtigde het volgende:

> "Momenteel moeten de betrokken handhavingsregels nauwelijks toegepast worden. Dit kan veranderen als er veel waterleveranciers bij komen. In het licht daarvan werden de bestaande sancties tegen het licht gehouden en vergeleken met de sancties die in het DABM voorzien zijn voor misdrijven die mens en milieu in gevaar brengen. Omdat de impact van het moedwillig of door nalatigheid niet naleven van de opgelegde kwaliteitseisen op volksgezondheid groot kan zijn bij de productie, levering en distributie van water voor menselijke consumptie is een groter afschrikwekkend effect wenselijk. De geldstraf staat momenteel ook niet in verhouding tot de opbrengsten die met de voormelde activiteiten gerealiseerd kunnen worden nu de huidige waterbronnen steeds meer onder druk komen te staan."

Het verdient aanbeveling om het aangehaalde antwoord van de gemachtigde ook in de commentaar bij artikel 16 van het voorontwerp in de memorie van toelichting tot uitdrukking te brengen. Wel rijst de vraag of de maximale gevangenisstraf, vermeld in artikel 5.2.2.1, § 1, van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet 'betreffende het integraal waterbeleid', niet evenzeer aanpassing behoeft. Wat dat betreft deelde de gemachtigde mee dat ook deze zal worden afgestemd op het bepaalde in artikel 16.6.1 van het decreet van 5 april 1995 'houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid'.

Artikel 17

19. Ter wille van de leesbaarheid, schrijve men in het ontworpen artikel 5.3.1, § 1, 1°, van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet 'betreffende het integraal waterbeleid', "…, en artikel 2.4.1, § 1 en § 4, en hun respectievelijke uitvoeringsbesluiten opgelegde …".

DE GRIFFIER — DE VOORZITTER

Wim GEURTS — Marnix VAN DAMME

[12] Het "stroomlijnen" van artikel 2.2.1 van het op 15 juni 2018 gecoördineerde decreet 'betreffende het integraal waterbeleid' zal volgens de gemachtigde eveneens gepaard gaan met een aanpassing van artikel 5.2.1.2 van hetzelfde decreet. Ingeval die aanpassing substantieel is, zal ook deze het voorwerp dienen uit te maken van een bijkomende vraag om advies aan de afdeling Wetgeving.

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECEET

Op voorstel van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Dit decreet voorziet in gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid.

Dit decreet voorziet in de gedeeltelijk uitvoering van de verordening (EU) 2020/741 van 25 mei 2020 van het Europees Parlement en de Raad inzake minimumeisen voor hergebruik van water.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen

Art. 2. In artikel 1 van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, gewijzigd bij de decreten van 28 februari 2014 en 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 4° wordt vervangen door wat volgt:

"4° bedding van een onbevaarbare waterloop of gracht: de oppervlakte die gevormd wordt door de bodem van de waterloop of gracht en de beide taluds;";

2° punt 6° wordt vervangen door wat volgt:

"6° talud: een strook land van een onbevaarbare waterloop of gracht vanaf de bodem van de bedding tot aan het begin van het omgevende maaiveld of de kruin van de berm;".

Art. 3. In artikel 12 van dezelfde wet, vervangen bij het decreet van 26 april 2019, wordt paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

"§2. Tegen de beslissingen, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, kan beroep worden ingesteld conform artikel 19, tweede tot en met vierde lid.".

Art. 4. In artikel 19, derde lid, van dezelfde wet, vervangen bij het decreet van 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan punt 2° wordt de zinsnede ", polder of watering" toegevoegd;

2° er wordt een punt 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"4° de aanvrager van de machtiging, vermeld in artikel 12, §1, eerste lid.".

Art. 5. Aan artikel 23bis van dezelfde wet, ingevoegd bij het decreet van 26 april 2019, worden een tweede, een derde, een vierde en een vijfde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

"De nadere regels, vermeld in het eerste lid, kunnen procedures omvatten die volledig of gedeeltelijk elektronisch verlopen. Daarbij kunnen persoonsgegevens verwerkt worden, alsook geografische gegevens die kunnen leiden tot de identificatie van natuurlijke personen. Die gegevens worden verwerkt conform de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens. De persoonsgegevens en geografische gegevens zijn de identificatiegegevens van de aanvrager, de hoeveelheid water die onttrokken zal worden en de locatie van de onttrekking.

De waterbeheerders, vermeld in artikel 7, eerste lid, worden aangewezen als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), voor de gegevens, vermeld in het tweede lid, als die gegevens betrekking hebben op de waterlopen en publieke grachten onder hun beheer. Enkel hun personeel betrokken bij de regeling rond wateronttrekkingen heeft toegang tot de vermelde gegevens.

De persoonsgegevens, vermeld in het tweede lid, worden verwerkt om de onttrekking te kunnen reguleren met het oog op het halen van de doelstellingen van het integraal waterbeleid, vermeld in artikel 1.2.2 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, en om de heffing te kunnen vestigen als vermeld in artikel 4.2.4.2 van het voormelde decreet. De geografische gegevens worden verwerkt om bij waterschaarste en droogte maatregelen te kunnen nemen in het kader van de droogtecommissie en het provinciale droogteoverleg, alsook om de controle op de verplichte aangifte en de correctheid daarvan te kunnen uitvoeren.

De bewaartermijn van de persoonsgegevens, vermeld in het tweede lid, is zes jaar na de ontvangst ervan. De bewaartermijn van de geografische gegevens, vermeld in het tweede lid, is tien jaar na de ontvangst ervan.".

Hoofdstuk 3. Wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Art. 6. In artikel 10.2.3, §1, tweede lid, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, ingevoegd bij het decreet van 7 mei 2004 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 15 juni 2018, wordt punt 14° vervangen door wat volgt:

"14° het bijdragen aan de beleidsvoorbereiding, de controle en de opvolging van de volgende aspecten over water bestemd voor menselijke aanwending:
a) de kwaliteit en de levering;
b) de dienstverlening, met inbegrip van de openbare dienstverplichtingen;
c) de tarieven die verbonden zijn aan de aspecten, vermeld in punt a) en b);".

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018

Art. 7. In artikel 1.1.3, §2, van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 7° wordt de zinsnede "een wachtbekken, een spaarbekken" vervangen door de woorden "een waterbekken";

2° punt 18° wordt vervangen door wat volgt:

"18° schadelijk effect: ieder betekenisvol nadelig effect op het milieu dat voortvloeit uit een verandering van de toestand van watersystemen of bestanddelen ervan die wordt teweeggebracht door een menselijke activiteit; die effecten omvatten mede effecten op de gezondheid van de mens en de veiligheid van de vergunde of vergund geachte gebouwen en infrastructuur, gelegen buiten afgebakende overstromingsgebieden, op het duurzaam gebruik van water door de mens, op de fauna, de flora, de bodem, de lucht, het water, het klimaat, het landschap en het onroerend erfgoed, een achteruitgang in de toestand van een waterlichaam, alsmede de samenhang tussen een of meer van deze elementen;";

3° punt 44° wordt vervangen door wat volgt:

"44° talud: een strook land van een oppervlaktewaterlichaam vanaf de bodem van de bedding tot aan het begin van het omgevende maaiveld of de kruin van de berm;";

4° punt 54° wordt vervangen door wat volgt:

"54° water bestemd voor menselijke consumptie: al het water dat onbehandeld of na behandeling bestemd is voor drinken, koken, voedselbereiding, vaat of persoonlijke hygiëne, ongeacht de herkomst en ongeacht of het water wordt geleverd via een waterdistributienetwerk of via een private waterwinning, uit een tankschip of tankauto, of in flessen of verpakkingen, met uitzondering van:
a) natuurlijk mineraalwater dat dusdanig is erkend overeenkomstig het koninklijk besluit van 8 februari 1999 betreffende natuurlijk mineraalwater en bronwater;
b) water dat een geneesmiddel is;";

5° een punt 68° wordt toegevoegd, dat luidt als volgt:

"68° achteruitgang van de toestand van een oppervlaktewaterlichaam: als de toestand van ten minste één van de kwaliteitselementen, bedoeld in bijlage V bij de kaderrichtlijn Water een klasse achteruitgaat, zelfs als die achteruitgang niet tot gevolg heeft dat het oppervlaktewaterlichaam in het algemeen wordt ingedeeld in een lagere klasse. Indien het betreffende kwaliteitselement uit bijlage V bij de kaderrichtlijn Water zich reeds in de laagste klasse bevindt, vormt iedere achteruitgang van dat element een achteruitgang van de toestand;";

6° een punt 69° wordt toegevoegd, dat luidt als volgt:

"69° achteruitgang van de chemische toestand van een grondwaterlichaam: als ten minste één van de kwaliteitsnormen of drempelwaarden in de zin van artikel 3, lid 1, van richtlijn 2006/118/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende de bescherming

van het grondwater tegen verontreiniging en achteruitgang van de toestand, overschreden wordt, of als er een voorzienbare verhoging van de concentratie van een verontreinigende stof is terwijl de daarvoor vastgestelde drempel reeds is overschreden. Hiervoor moeten de op elk monitoringspunt gemeten waarden ieder afzonderlijk in aanmerking worden genomen.".

Art. 8. In artikel 1.3.1.1 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1 wordt een lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Wanneer het schadelijk effect bestaat uit een achteruitgang in de toestand van een waterlichaam, wordt artikel 1.7.2.5.4. toegepast.";

2° in paragraaf 3, eerste lid, worden tussen het woord "instantie" en de woorden "Die brengt" de woorden "of instanties" ingevoegd;

3° in paragraaf 3, eerste lid, worden de woorden "Die brengt" vervangen door de woorden "Die brengen";

4° in paragraaf 3, eerste lid, worden de woorden "de door de Vlaamse Regering aan te wijzen instantie over" vervangen door de woorden "elke door de Vlaamse Regering aangewezen instantie over".

Art. 9. In artikel 1.3.2.2, §1, van hetzelfde decreet wordt punt 4° vervangen door wat volgt:

4° er mogen geen nieuwe bovengrondse constructies worden opgericht of aanmerkelijke reliëfwijzigingen als vermeld in artikel 4.2.1, 4°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009 worden doorgevoerd binnen 5 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een oppervlaktewaterlichaam. Dat geldt ook aan overwelfde of ingebuisde oppervlaktewaterlichamen. Met uitzondering van herbouwen als vermeld in artikel 4.1.1, 6°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009 is de uitvoering van onderhoudswerken, stabiliteitswerken en het verbouwen van dergelijke constructies, vermeld in artikel 4.1.1, 9°, 11° en 12°, van de voormelde codex, toegestaan als die handelingen toelaatbaar zijn op basis van de regelgeving over de ruimtelijke ordening.

De voormelde verboden zijn niet van toepassing op:
a) constructies en reliëfwijzigingen die noodzakelijk zijn voor het beheer van het oppervlaktewaterlichaam;
b) voor werkzaamheden van algemeen belang;
c) voor werkzaamheden en constructies die expliciet zijn toegelaten door een ruimtelijk uitvoeringsplan als ze de functie of de functies van de oeverzone niet onmogelijk maken;
d) voor werkzaamheden en constructies voorzien in een goedgekeurd beheersplan voor onroerend erfgoed of erfgoedlandschappen als vermeld in artikel 8.1.6. van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013;
e) voor de constructies en reliëfwijzigingen die verenigbaar zijn met de functie of de functies van de oeverzone en met het recht van doorgang van de waterbeheerder.".

Art. 10. In artikel 1.3.3.3.2 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

"§1. Iedereen die voor eigen rekening of als tussenpersoon een onroerend goed verkoopt, verhuurt voor meer dan negen jaar, inbrengt in een vennootschap, een vruchtgebruik, erfpacht of een opstalrecht overdraagt, of op andere wijze een eigendomsoverdracht met een vergeldend karakter van het goed bewerkstelligt, vermeldt in de publiciteit die daaraan verbonden is, of het onroerend goed al dan niet volledig of gedeeltelijk in een van de volgende gebieden ligt:
1° in overstromingsgevoelig gebied zoals afgebakend door de Vlaamse Regering;
2° in een afgebakend overstromingsgebied of een afgebakende oeverzone.

De Vlaamse Regering kan nader bepalen wat onder publiciteit als vermeld in het eerste lid begrepen wordt. De Vlaamse Regering kan bepaalde vormen van publiciteit om praktische redenen vrijstellen en kan nadere regels bepalen om de informatieplicht na te komen.

Iedereen die een onderhandse akte van verkoop of van verhuring voor meer dan negen jaar van een onroerend goed, van inbreng van een onroerend goed in een vennootschap en ook van vestiging of overdracht van vruchtgebruik, erfpacht of opstal opmaakt, vermeldt of het onroerend goed al dan niet volledig of gedeeltelijk in een van de volgende gebieden ligt:
1° in overstromingsgevoelig gebied zoals afgebakend door de Vlaamse Regering;
2° in een afgebakend overstromingsgebied of een afgebakende oeverzone.

De instrumenterende ambtenaar vermeldt in alle onderhandse en authentieke akten van verkoop of van verhuring voor meer dan negen jaar van een onroerend goed, van een inbreng van een onroerend goed in een vennootschap, en ook in alle akten van vestiging of overdracht van vruchtgebruik, erfpacht of opstal, en in elke andere akte van een eigendomsoverdracht ten bezwarende titel, met uitzondering van huwelijkscontracten en de wijzigingen ervan en contracten over de mandeligheid of het onroerend goed in een van de volgende gebieden ligt:
1° in overstromingsgevoelig gebied zoals afgebakend door de Vlaamse Regering;
2° in een afgebakend overstromingsgebied of een afgebakende oeverzone.

Met overstromingsgevoelig gebied wordt bedoeld een door de Vlaamse Regering vastgesteld en op kaart aangeduid gebied waar overstromingen kunnen worden verwacht vanuit de zee, of door fluviale of pluviale overstromingen of, voor de gebieden die niet op kaart zijn aangeduid, een gebied dat in het verleden meermaals is overstroomd en waar redelijkerwijs nieuwe overstromingen kunnen worden verwacht.";

2° in paragraaf 2, eerste lid, worden de woorden "de mogelijk of effectief overstromingsgevoelig gebieden" vervangen door de woorden "de overstromingsgevoelige gebieden";

3° in paragraaf 2, tweede lid, worden de woorden "de mogelijk of effectief overstromingsgevoelige gebieden" vervangen door de woorden "de overstromingsgevoelige gebieden";

4° er wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§3. De Vlaamse Regering kan voorzien dat een daartoe erkende persoon attesteert dat de overstromingsgevoeligheid van een of meer kadastrale percelen op basis van gebouwkenmerken, de bouwwijze of andere genomen maatregelen voor de bescherming tegen overstromingen, verschilt van de overstromingsgevoeligheid.

De erkenning, vermeld in het eerste lid, wordt geregeld door de bepalingen van titel V, hoofdstuk 6, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, met inbegrip van de erkenningsvoorwaarden, de gebruikseisen en de sancties.

De Vlaamse Regering kan het gebruik regelen van het attest, vermeld in het eerste lid.".

Art. 11. In artikel 1.7.2.5.4 van hetzelfde decreet, gecoördineerd op 15 juni 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt het woord "indirecte" opgeheven;

2° aan paragraaf 1 worden een tweede en een derde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

"Daarbij worden de volgende voorwaarden in acht genomen:
1° de redenen voor die veranderingen of wijzigingen uit het eerste lid zijn van hoger openbaar belang en/of het nut van het bereiken van de in het eerste lid vermelde doelstellingen voor milieu en samenleving wordt overtroffen door het nut van de nieuwe veranderingen en wijzigingen voor de gezondheid van de mens, de handhaving van de veiligheid van de mens of duurzame ontwikkeling;
2° alle haalbare stappen en maatregelen worden genomen om de negatieve effecten op de toestand van het oppervlaktewaterlichaam of het grondwaterlichaam tegen te gaan;
3° het doel dat met die veranderingen of wijzigingen van het oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam wordt gediend, kan niet worden bereikt met andere voor het milieu aanmerkelijk gunstigere middelen, omdat dit technisch niet haalbaar is of onevenredig hoge kosten zou meebrengen.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen om te beoordelen of de voorwaarden uit het eerste en tweede lid vervuld zijn.";

3° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

"§2. De overheid die over een vergunningsaanvraag beslist die tot gevolg kan hebben dat de toestand van een grondwaterlichaam of oppervlaktewaterlichaam achteruitgaat, kan de aanvraag slechts goedkeuren als de voorwaarden uit paragraaf 1, eerste en tweede lid, vervuld zijn.

De overheid die over een plan of programma beslist dat tot gevolg kan hebben dat de toestand van een grondwaterlichaam of oppervlaktewaterlichaam achteruitgaat, kan het plan of programma slechts goedkeuren als de voorwaarden uit paragraaf 1, eerste en tweede lid, vervuld zijn.

Alvorens de beslissingen te nemen vermeld in het eerste en twee lid, vraagt de betrokken overheid advies aan de CIW. Die brengt een gemotiveerd advies uit binnen dertig dagen als het een vergunningsprocedure betreft en binnen zestig dagen als het een goedkeuringsprocedure voor een plan of programma betreft. Wordt er al op basis van andere regelgeving advies gevraagd

in de loop van de procedure, dan beschikt de CIW over dezelfde termijn als de andere adviesverleners. Als het advies niet binnen deze termijnen verleend wordt, kan aan de adviesvereiste voorbij worden gegaan.

Als de vergunningsplichtige activiteit overeenkomstig artikel 4.3.2 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid onderworpen is aan de verplichting tot opmaak van een project-MER, gebeuren de analyse en de evaluatie van het al dan niet optreden van een achteruitgang van de toestand van een waterlichaam en over het al dan niet vervuld zijn van de voorwaarden uit paragraaf 1, eerste en tweede lid, in het project-MER of in het gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de verplichting tot het opstellen van een project-MER, vermeld in artikel 4.3.3, §4, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

Wat betreft een plan of programma als vermeld in het tweede lid dat geen ruimtelijk uitvoeringsplan is, gebeuren de analyse en de evaluatie van het al dan niet optreden van een achteruitgang van de toestand van een waterlichaam en over het al dan niet vervuld zijn van de voorwaarden uit paragraaf 1, eerste en tweede lid in de documenten die de initiatiefnemer bij het onderzoek tot milieueffectrapportage, vermeld in titel IV, hoofdstuk II, afdeling 2, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, bezorgt aan de dienst, bevoegd voor milieueffectrapportage. Als de initiatiefnemer een gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de verplichting inzake milieueffectrapportage indient als vermeld in artikel 4.2.3, §3ter, van het voormelde decreet, gebeuren de voormelde analyse en evaluatie in dat verzoek. Als een plan-MER wordt opgemaakt, gebeuren de voormelde analyse en evaluatie in het plan-MER.

Bij een plan of programma als vermeld in het tweede lid dat een ruimtelijk uitvoeringsplan is, gebeuren de analyse en de evaluatie van het al dan niet optreden van een achteruitgang van de toestand van een waterlichaam en over het al dan niet vervuld zijn van de voorwaarden uit paragraaf 1, eerste en tweede lid, als er geen plan-MER moet worden opgemaakt, zo mogelijk in de startnota, vermeld in artikel 2.2.4 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, en in elk geval in de scopingnota, vermeld in het voormelde artikel. Als uit de scopingnota blijkt dat een plan-MER moet worden opgemaakt, gebeurt de vermelde analyse en evaluatie in het plan-MER.

De betrokken overheid brengt de CIW op de hoogte van de beslissing, vermeld in het eerste en tweede lid, binnen tien dagen nadat de beslissing is genomen.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de procedure die gevolgd moet worden door de overheden die een project, plan of programma willen goedkeuren in het kader van paragraaf 1, eerste en tweede lid.";

4° een paragraaf 3 wordt toegevoegd, die luidt als volgt:

"§3. Bij de opmaak of de herziening van de stroomgebiedbeheerplannen duidt de Vlaamse Regering de gevallen aan waarin overeenkomstig de eerste paragraaf afgeweken moet worden van de milieudoelstellingen. Daarbij wordt rekening gehouden met punt 4.2 uit bijlage 1.

De Vlaamse Regering herziet om de zes jaar de gevallen waarin van de milieudoelstellingen afgeweken wordt volgens dit artikel.".

Art. 12. In artikel 1.7.3.1, §2, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "punt 1.2.1" vervangen door de zinsnede "punt 6.2.1".

Art. 13. In artikel 2.1.2 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 17° wordt de zinsnede "artikel 6" vervangen door de zinsnede "artikel 2.3.2";

2° in punt 19° wordt het woord "consumptie" telkens vervangen door het woord "aanwending";

3° in punt 31° worden de woorden "beschikt in een onroerend goed" vervangen door de woorden "beschikt in of op een onroerend goed";

4° punt 34° wordt vervangen door wat volgt:

"34° waterleverancier: een van de volgende instanties:
a) de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk;
b) de titularis van een private waterwinning, die verbruikers of anderen bevoorraadt, al dan niet via een openbaar waterdistributienetwerk, en die water bestemd voor menselijke aanwending gebruikt;".

Art. 14. Aan artikel 2.2.1 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

"§1. Om de risico's voor de volksgezondheid te beperken en het milieu te beschermen bij de productie, de levering en het gebruik van water bestemd voor menselijke consumptie, kan de Vlaamse Regering nadere regels bepalen die betrekking hebben op:
1° de aanwijzing van een bevoegde autoriteit die moet toezien op het kader dat uitgewerkt kan worden ter uitvoering van punt 2° tot en met 5°;
2° de minimale kwaliteitseisen van het water bestemd voor menselijke consumptie die onder andere uitgedrukt kunnen worden in parameterwaarden;
3° de minimale kwaliteitseisen, voor de productie, de levering, de controle en het gebruik van het water bestemd voor menselijke consumptie, de plaats waarop aan die eisen moet worden voldaan en de verantwoordelijkheid van de actoren die aan de eisen moeten voldoen;
4° de minimale eisen op het vlak van risicobeoordeling en risicobeheer voor de productie, de levering, de controle en het gebruik van water bestemd voor menselijke consumptie en de verantwoordelijkheid van de waterleveranciers die aan de eisen moeten voldoen;
5° een voorafgaande toelating of melding voor de productie, de levering en het gebruik van water bestemd voor menselijke consumptie, met inbegrip van:
a) de modaliteiten van de procedure voor de toelating of het doen van een melding;
b) de aanwijzing van de partijen die de bevoegde autoriteit kunnen adviseren die de toelating moet verlenen, of die akte nemen van een melding;
c) de geldigheidsperiode, de modaliteiten voor de herziening en de actualisering van de toelating;
6° de minimale bepalingen en eisen die in een technische reglementering vastgelegd worden inzake de kwaliteit en levering van het water bestemd voor menselijke consumptie.";

2° er wordt een nieuwe paragraaf 1/1 ingevoegd tussen paragraaf 1 en 2, die luidt als volgt:

"§1/1. Om de risico's voor de volksgezondheid en het milieu door het gebruik van tweedecircuitwater te beperken, kan de Vlaamse Regering nadere regels bepalen voor de productie, de levering en het gebruik van tweedecircuitwater. De nadere regels kunnen betrekking hebben op:

1° de aanwijzing van een bevoegde autoriteit die moet toezien op het kader dat uitgewerkt kan worden ter uitvoering van punt 2° tot en met 5°;
2° een overzicht van de tweedecircuitwatertoepassingen die een risico kunnen vormen voor de volksgezondheid en het milieu, afhankelijk van de toepassing of de ruwwaterbron van het tweedecircuitwater;
3° de minimale kwaliteitseisen van het tweedecircuitwater, eventueel gedifferentieerd in functie van de beoogde toepassing;
4° de minimale kwaliteitseisen voor de productie, de levering, de controle en het gebruik van het tweedecircuitwater, de plaats waarop aan die eisen moet worden voldaan en de verantwoordelijkheid van de actoren die aan de eisen moeten voldoen;
5° de minimale eisen op het vlak van risicobeoordeling en risicobeheer voor de productie, de levering, de controle en het gebruik van tweedecircuitwater en de verantwoordelijkheid van de actoren die aan de eisen moeten voldoen;
6° een voorafgaande toelating of, afhankelijk van de toepassing, een voorafgaande meldingsplicht voor de productie, de levering en het gebruik van tweedecircuitwater voor tweedecircuitwatertoepassingen, met inbegrip van:
    a) de modaliteiten van de procedure voor de toelating of het doen van een melding;
    b) de aanwijzing van de partijen die de bevoegde autoriteit kunnen adviseren die de toelating moet verlenen, of die akte nemen van een melding;
    c) de geldigheidsperiode, de modaliteiten voor de herziening en de actualisering van de toelating;
7° de minimale bepalingen en eisen die in een technische reglementering vastgelegd worden inzake de kwaliteit en levering van het tweedecircuitwater.

Tweedecircuitwater moet stromen in een afzonderlijk circuit, afgescheiden van het huishoudelijk leidingnet van water bestemd voor menselijke consumptie. Op plaatsen binnenshuis waar water bestemd voor menselijke consumptie kan worden aangewend, mag er geen afname mogelijk zijn van tweedecircuitwater dat zou kunnen worden aangewend als water bestemd voor menselijke consumptie, tenzij de nodige voorzorgen genomen werden.";

3° in paragraaf 3, wordt het woord "consumptie" vervangen door het woord "aanwending".

Art. 15. Aan artikel 5.2.1.1, §2, 4°, worden de volgende zinnen toegevoegd, die luiden als volgt:

"Indien de inrichting deel uitmaakt van een woning en er een acuut gevaar is voor de doelstellingen opgenomen in artikel 2.1.1, §2, heeft de toezichthoudende ambtenaar steeds en te allen tijde toegang tot de inrichting om de nodige vaststellingen te doen. Indien de inrichting deel uitmaakt van een woning en er geen acuut gevaar is voor de doelstellingen opgenomen in artikel 2.1.1, §2, hebben de toezichthoudende ambtenaren toegang tot de inrichting met voorafgaande verwittiging tussen 8 uur en 20 uur.".

Art. 16. In artikel 5.2.1.2, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het woord "consumptie" telkens vervangen door het woord "aanwending";

2° in de inleidende zin van paragraaf 2 wordt de zinsnede "of andere gebruikers" ingevoegd tussen het woord "abonnee" en het woord "een";

3° in paragraaf 2 wordt aan de opsomming een punt 7° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"7° weigert om de uitvoeringsbepalingen na te leven vastgesteld door de Vlaamse Regering krachtens artikel 2.2.1, §1/1;";

4° in paragraaf 3 en paragraaf 4 wordt het woord "consumptie" telkens vervangen door het woord "aanwending".

Art. 17. In artikel 5.2.2.1, §1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in de inleidende zin wordt het woord "een" tussen de woorden "tot" en "jaar" vervangen door het woord "twee";

2° het bedrag "15.000 euro" wordt vervangen door het bedrag "250.000 euro";

3° er wordt een punt 5° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"5° de producent, de distributeur of de verbruiker die opzettelijk of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid een inbreuk maakt op de bepalingen die genomen zijn ter uitvoering van artikel 2.2.1, §5.".

Art. 18. In artikel 5.3.1, §1, van hetzelfde decreet, wordt het eerste punt vervangen door wat volgt:

"1° de overeenkomstig artikel 2.2.1, §5, 3° en 4°, en artikel 2.4.1, §1 en §4, en hun respectievelijke uitvoeringsbesluiten opgelegde controleverplichtingen, wordt een administratieve geldboete opgelegd van 750 euro;".

Hoofdstuk 5. Slotbepaling

Art. 19. Artikel 7, 1°, 4° en 5°, artikel 8, 1°, artikel 10 en artikel 11 treden in werking op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt en uiterlijk op 1 januari 2023.

Brussel, 1 april 2022.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR